

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XX. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

72. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek	5
Különálló beszédek	5
a) alcsoport: Hitből fakadó Mester keresés és találás	5
1. beszéd: A hit csodatevő ereje	5
2. beszéd: A bizakodók	6
3. beszéd: Maguk a betegek	7
4. beszéd: A betegek lélektartozéka	7
5. beszéd: A nagyra hivatottak	7
b) alcsoport: A családtagok és a család népének szomorúságáról, örömről és kötelességéről	8
1. beszéd: Ház népe – a betegágy körül	8
2. beszéd: Az apa öröme	8
3. beszéd: A fiú öröme	9
4. beszéd: Az egész család öröme	9
c) alcsoport: Hogyan segít a Mester?	9
1. beszéd: Közel és távol?	9
2. beszéd: Szóval és tettel?	10
3. beszéd: Mennyit segíthet az isteni Mester?	10
4. beszéd: Mivel felelhet az ember?	11
Láncba fűzhető beszédek	11
A csodák megindító hatása	11
1. beszéd: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”	11
2. beszéd: A hit gyökérszeme	12
3. beszéd: Melyik „igazság” biztosabb?	12
4. beszéd: A hit kegyelmének áldása	13
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	14
1. (Introitus) beszéd: Igaz ítélettel ítél az Úr	14
2. (Introitus) beszéd: Boldogok az Isten útjának zarándokai	14
1. (Oratio) beszéd: Békét adj, Uram!	15
1. (Graduale) beszéd: Mindent Te adsz nekünk!	15
2. (Graduale) beszéd: Kész a mi lelkünk	16
1. (Offertorium) beszéd: A pusztulások rémei között	16
2. (Offertorium) beszéd: Isten jelenlétének tudatában	17
1. (Secreta) beszéd: Az áldozat gyógyereje	17
1. (Communio) beszéd: Reményt adtál, Uram!	18
2. (Communio) beszéd: Megnyugodott a lelkem	18
1. (Postcommunio) beszéd: Áldozatunk és életünk	19
B/ rész – b/ csoport: az Evangélium szövegéhez írt beszédek	19
Különálló beszédek	20
a) alcsoport: Vezető gondolat – a Mestert kereső hívők	20
1. beszéd: A napi Evangélium magyarázata	20
2. beszéd: A csoda és a hit	20
3. beszéd: Várom az Urat	22
4. beszéd: Az Úr útjai	22
5. beszéd: Életutakon	23
6. beszéd: Királyi ember fiai	24
7. beszéd: A sürgető szeretet	25
8. beszéd: És ha meghal?	25
9. beszéd: A halál kapujánál	26
b) alcsoport: Vezető gondolat: – a jóságos Mester munkája	27
1. beszéd: A segítségre siető Mester	27
2. beszéd: Lelki találkozás a mindenható Mesterrel	28

3. beszéd: A csodavárók.....	28
4. beszéd: A csodatevő Mester.....	29
c) alcsoport: Vezető gondolat – a csoda hatása.....	30
1. beszéd: Egyesek és tömegek.....	30
2. beszéd: Miért tesz csodát a Mester?.....	31
3. beszéd: A csodákra földreborulók.....	32
d) alcsoport: Vezető gondolat – a királyi ember gondolkodása és a Mester segítő lelke.....	33
1. beszéd: A királyi ember és az élet.....	33
2. beszéd: A királyi ember és a Mester.....	33
3. beszéd: A királyi ember és a lélek.....	33
4. beszéd: A Galileairól halló.....	33
5. beszéd: Keresi Benne a segítő.....	33
e) alcsoport: Transzpozíciós beszéd-tételek és diákexhortációs tervezetek.....	34
1. beszéd: A nevelők munkája.....	34
2. beszéd: A szent órák.....	35
3. beszéd: Az örvendező szolgák jelentése.....	35
4. beszéd: A lélekhalál útján.....	36
5. beszéd: A halálos beteg lélek meggyógyulása.....	37
6. beszéd: A gyermek és a Mester.....	37
Diákexhortációs beszédek.....	38
1. beszéd: Az ünnep lelke.....	38
2. beszéd: Közel az Isten.....	38
3. beszéd: A hitről.....	39
Beszédláncok.....	40
a) alcsoport: A segítséget kérők lelkülete – kéréskor és beteljesüléskor.....	40
I. beszédlánc címe: Amit a pogányok lelke is megérez.....	40
1. beszéd: Közösségben élek az Istennel.....	40
2. beszéd: A személyes Isten – szerető Atya.....	40
3. beszéd: A Végtelen szava is elégséges.....	40
4. beszéd: De jelentkezzék az ember bizakodó lelke!.....	40
II. beszédlánc címe: Kihez forduljak?.....	41
1. beszéd: Magam erejéhez?.....	41
2. beszéd: Embertestvéreimhez?.....	41
3. beszéd: A „tudás” erejéhez?.....	41
4. beszéd: A „szegény Mesterhez”.....	41
III. beszédlánc címe: Miért könyörögjek?.....	42
1. beszéd: Anyagi segítségért?.....	42
2. beszéd: A szellem fényéért?.....	42
3. beszéd: A szeretet kiáradásáért?.....	42
4. beszéd: Az örök kincsekért!.....	42
IV. beszédlánc címe: Milyen lélekkel kérjünk?.....	42
1. beszéd: Kérjünk – lélekalázattal.....	42
2. beszéd: Kérjünk – tiszta lélekkel.....	42
3. beszéd: Kérjünk – erős hittel.....	42
4. beszéd: Kérjünk – diadalmas bizakodással.....	43
V. beszédlánc címe: Milyen eredményt várhatunk?.....	43
1. beszéd: A Mester szívét -megindítja.....	43
2. beszéd: A Mester szívét segítségre indítja.....	43
3. beszéd: A Mester lelkét szóróvá alakítja.....	43
4. beszéd: A Mester szerető dicséretét is biztosítja.....	43
b) alcsoport: A hit kegyelmének értékeiről.....	43
I. beszédlánc címe: A hit első kegyelem.....	43
1. beszéd: Mik az ember életkincsei?.....	43
2. beszéd: Mik a lélek külön adományai?.....	43
3. beszéd: És mi a „kincsek kincse”?.....	44

4. beszéd: Milyen kincssel indul ez az adomány?	44
5. beszéd: Mivé leszén a hitből élő ember?	44
II. beszédlánc címe: A hit a lélek égbeszállása	44
1. beszéd: A hívő földi orientációja	44
2. beszéd: A hívő vertikális orientációja	44
3. beszéd: A hívő lélek megnyugvása	44
4. beszéd: A hívő örök szárnyalása	45
5. beszéd: A hívő lélek Istent átöleli	45
III. beszédlánc címe: A tevékeny hit – és az örök élet	45
c) alcsoport: Beszédlánc, amely a kafarnaumi csoda alapján igazolja Jézus istenségét	45
Beszédlánc címe: A Jézus Krisztus - Isten Fia	45
1. beszéd: A lélekébresztés kegyelmével	45
2. beszéd: A beteg gyógyulását látja a kereső	45
3. beszéd: Belső átalakulást is észlel a szemlélő	46
4. beszéd: Kirobbantja a lélek szavát: Ő az Istenfia!	46
B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentlecke szövegéhez írt beszédek	46
Különálló beszédek	46
a) alcsoport: Az életút zarándokairól	46
1. beszéd: A „bolondok” útja	46
2. beszéd: A bölcsék útja	47
b) alcsoport: Az Úr akaratának hűségesei és hűtlenei	48
1. beszéd: Az Úr akarata	48
2. beszéd: Felsőbbség – engedelmesség	48
3. beszéd: Égi méccsessel a kézben	49
4. beszéd: Isten akarói és a földnek hajhászói	50
5. beszéd: A boros serleg és a fajtalanság életölése	50
c) alcsoport: Az Úr dalos, diadalmas népéről	51
1. beszéd: A hálás, imádkozó ember	51
2. beszéd: A zsoltáros ember	52
d) alcsoport: A Szentlecke megvillantja a Szentháromság belső életének titkát is	53
1. beszéd: Az Úr	53
2. beszéd: A mi Urunk Jézus Krisztus	54
3. beszéd: Teljetek be Szentlélekkel!	55
Beszédláncok	56
I. beszédlánc címe: „Mit kell keresnünk a földön?”	56
1. beszéd: Legyen problémánk az élet-zarándoklás!	56
2. beszéd: Keressük meg Istenatyánk akaratát!	57
3. beszéd: Szolgáljuk földi és égi ajándékkal életünk kibontakozását!	57
4. beszéd: Hálával áldjuk áldásaiért az ég Urát!	57
II. beszédlánc címe: „Az izzító serleg”	57
1. beszéd: A bor serlegének hörpintése	57
2. beszéd: A Szent Kehely vétele	58
3. beszéd: Az élet keserű italának fogadása	58
4. beszéd: Az Úr örök asztalának serlege	58
III. beszédlánc címe: Az Úr dalnokai	58
1. beszéd: Az Úr dalnokai vagyunk	58
2. beszéd: Dávid népe legyünk	59
3. beszéd: Jeremiás siralmát is énekeljük	59
4. beszéd: Az angyalok karával egyesüljön dalunk	59
IV. beszédlánc címe: „Az életöröm Isten terve”	59
1. beszéd: A paradicsom kertje	59
2. beszéd: Az „ígéret földje”	59
3. beszéd: A lélek-boldogság ligete	59
4. beszéd: Az örök élet is boldogság	60
V. beszédlánc címe: De donis Ecclesiae	60

Előszó

A mai vasárnap a kafarnaumi százados fiának meggyógyítása tényét ünnepli. Az első pillanatra világos, hogy ennek az ünnepnek egyházi jellegét ez a tény fogja jellemezni – így is nevezhetjük –: **a hit csodás erejének vasárnapja**. Valójában azt a gondolatot csendíti felénk: akinek hite valóban az egekig ér, annak életét kegyeivel telíti az ég Ura. – Amikor az ünnep beszédeinek kipontozását keressük, akkor most is köt bennünket az a szokás, amely szerint először **A/ részben** az ünnep jellegzetes vonásairól írok több **elvi jellegű** szentbeszédet. **B/ részben** az „írott liturgia” szövegeit ismertetjük elemzésünkkel. Ide tartozik – **a/ csoportban** a „kis liturgia”, – **b/ csoportban** a napi Evangélium és – **c/ csoportban** a napi Szentlecke magyarázata. – Tárgyi szempontból tekintve a dolgot, a részek előtt ismertetjük a vezető szempontokat. – Lássuk most az egyes nagyobb és kisebb részek beszédeit.

* * *

A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek

Ha mármost ilyen beszédeket akarnók mondani, akkor arra jönnénk reá, hogy ez az ünnep a **Mestert keresők**, továbbá a **Mesterre találók** és a **Mester áldását vevők** arcélét rajzolja elénk. – Majd szót emelhetnénk a **hit jelentőségéről** is, mert a mai ünnep a **hívó lélek diadalát** ünnepli. – Bár ezen az ünnepnapon is foglalkozunk a **hitünk itten jelentkező** magyarázatával, mégis szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a hit kérdései – a maguk természetes rendszerében – külön kötetben található. Végül szólni lehetne a **család bánatáról, örömeiről és kötelességeiről**. – Tárgyi tartalmuk így fogható egybe: Isten jósága adott nekünk mindent, bizakodva tekinthetünk tehát reá, és még bajainkban is Ő a mi reményünk. Itt is kicsendül az az igazság: **a hívó léleknek boldogítója az ég Ura**.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Hitből fakadó Mester keresés és találás

1. beszéd: A hit csodatevő ereje

(Dogmatikus beszéd: A hit értéke ember szemszögéből)

Bev.: Az emberi értelem hivatása a megvilágítás, előre tervezés és kidolgozás. Ez a munka az élet törvényszerűségén belül alakítja a világot, szolgálja a történetet, de azt mindig érzi a tervezgető, dolgozó és az adósságokkal küszködő, hogy a világ felett él az Isten, kinek mindenekfeletti ereje uralmat gyakorol az élettörvények felett. – Ez a szellemi beállítottság már a hit területére tolja az embert, mert a föld törvényszerűségével szemben döntő, szellemi Lénynek tartja az Istent, Akinek személyes és gondviselő szeretetét is vallja és hiszi.

1. Bizakodó hit az Isten megtisztelése.

A hit tulajdonképpen természetfeletti belénk öntött erény, a hármass isteni erénynek egyike. Ez az isteni ajándék teszi alkalmassá a lelket az örök értékek értékelésére és az örök üdvösséget szolgáló jócselekedetek, érdemszerző cselekedetek végzésére. „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ebből sarjadzik és táplálkozik az a **bizakodó hit**, amely nem csupán az isteni kinyilatkoztatásnak mint isteni igazságnak elfogadását hordozza magában, hanem az Istennek a **gyakorlati életre érvényesítve**, az élet közvetlen sodrába való szeretetteljes beavatkozására is hagyatkozik. A hívőnek minden lehetséges, mert „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37). – „Kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7). Ezeknek az isteni szavaknak olyan ereje van, hogy ezekre támaszkodik a **bizakodó ember**. Ez a nagy oda-tapadás az égi Atyához tulajdonképpen a gyermek szeretete és az Atya viszonzó szeretetének szent hite. Van ebben – emberi személyes szeretet megnyilvánulása. Van ebben – emberi gyengeséggel szemben az isteni erő elismerése. De mindenekfelett nagy ebben az Istennel szemben élő **hódolat** és **tisztelő** magatartás, mert az **örök Személyt**, az **örök Atyát** olyan Úrnak tartja, aki közvetlen gondviseléssel vezeti nyájának életét. Azért fordul Hozzá az ember, mert lehetőknek tartja a majdnem lehetlent is!... „Uram és mindenem!” – borul oda a hívő, és a léleknek ez a csodás alázata az egek Urának hódolatos tisztelete. Épp a hódolatos szeretetnek ilyen megnyilvánulásán alapul az az evangéliumi igazság, hogy a hódoló szeretet kopogtatására, jelentkezésére az isteni Szeretet áramlása a teremtett világ törvényei

föle ömlik és... és... a százados fia meggyógyul...

2. A bizakodó hit – az ember megsegítője.

Így jut a gondolatfűzésünk oda, hogy az Isten-tiszteletet adó bizakodó hit nem marad alázatos tömjénszórás és füstgomoly hódolata, hanem a személyes Isten szeretetének felénk fordulása... Röviden: ami az Istennek tisztelete, az embernek megsegítése. – Az ember az Isten gondoskodásának tárgya. Ez az egész kinyilatkoztatás legörvendetesebb ténye. Legalábbis az emberre nézve. Ezért boldog az ember, amikor személyét illetőleg ezt hallja: „Ti az Isten fiai vagytok” (Gal. 3,26). És ugyancsak boldog azért, ha ezt hallja: „Ne aggódjatok megélhetésetek miatt... Nézzétek az ég madarait!... (Mt 6,25 és 26)... **„Nem értek ti többet azoknál?”** (Mt 6,27). Az ember úgy néz tehát az égre, hogy hiszi: szembe találkozik az Úr tekintetével... Az ember úgy kiált az égre, hogy tudja: hallja az ég Ura... Az Isten tudja az ember küzdelmét és lehajlik felé a segítség kegyelmével. A segítség módja isteni titok. Hogyan foglal helyet az emberi könyörgés az isteni élettervben? – Az áldott lelkű hittudósok vitázott tétele, de az bizonyos, hogy a személyes Isten szeretete segítően ereszkedik le az ember életébe. A mi hivatásunk ma nem az, hogy ennek a titokszerű előre gondoskodás és előrelátás kérdésének módjáról szölgünk: mi most csak azt akarjuk, hogy drága lelketekbe vessük a szerető Isten atyai gondoskodásának léttényét. A mi boldogságunk azért nagy, mert hívő lelkünk Istenhez emelésével tisztelhetjük az Urat, de boldogságunk annál nagyobb, minél inkább érezzük, hogy a hódolatos tisztelet nyomán reánk sugárzik az isteni szeretet. Az ég felfigyel hitből fakadó szeretetünkre és az ég megnyilatkozik alázatos könyörgésünkre.

Bef.: Mivel lehetne befejezni a mai szentbeszédet? Talán egy egyszerű hasonlat egybefogja az egész gondolatsort. A bizakodó ember hite olyan, mint a magasságba járás, Isten elé emelkedés és szeretettel bizakodás. A hasonlat szerint úgy értelmezhető: a szegény kérelmező az uralkodó magas színe elé bocsáttatik. Nincs-e ilyenkor remény, hogy a **személyes beszéd** több eredményt biztosít, mint az írásbeli kérés? – A személyes Isten előtt bizakodó hittel hódoló is bizvást remélheti, hogy szeretetére a viszontszeretetet a válasz. Olyan szeretet, amely a **segítés, adás, csodatétel** alakjában mutatja a Végtelen Szeretet valóságát.

2. beszéd: A bizakodók...

(Erkölcsei beszéd: A lélek bizakodása)

Bev.: Kihez tapadhat valóban az ember? Csak Istenhez, mert Benne sohasem csalódhat a lelke. Még haragja esetén is ezt zengi a Zsoltáros: „Ne vétkezzetek, bármint haragusztok, bánjátok meg nyugvóhelyeteken, amit magatokban mondtok. Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,5-6). – Azért van az, hogy az **Istenben bizakodók** lélekarca mindig Isten felé forduló irányt mutat. – Milyen legyen tehát saját lélekarcunk?

1. Hittel Isten felé forduló.

a) Példánk legyen a Genezáret földjének bizakodója. „Mihelyt fölismerték őt a helybeliek, híret vitték az egész környéken. Eléje hoztak minden beteget és kérték, hogy legalább ruhája szegélyét érinthessék. Aki csak hozzáért, meggyógyult” (Mt 14,35-36).

b) Érezni fogjuk a Genezáret népét érő áldást: „Akik csak hozzáértek, meggyógyultak” (Mt 14,36).

2. És bizakodással Istentől váró.

A föld önértékeit kínálja (gyümölcs), az embertestvér lelkének kincsét adja. – És Isten? Mindent ad – a bizakodónak!

a) Legyen példánk a Krisztust bizakodva hallgató sereg. „Nagy sokaság jött hozzá. Hoztak magukkal sántákat, bénákat, vakokat, némákat, meg sok más beteget és lába elé rakták őket. Meggyógyította valamennyit. Mikor a nép látta, hogy a némák beszélnek, a bénák meggyógyulnak, a sánták járnak és a vakok látnak, elámult és magasztalta Izrael Istenét” (Mt 15,30-31).

b) De elrettentő példánk legyen a csodákat és varázslatokat váró farizeusok élete. „Ott farizeusok és szaduceusok jöttek hozzá, hogy próbára tegyék. Kérték, hogy égi jelet mutasson nekik” (Mt 16,1). „A gonosz és hűtlen nemzedék jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás (prófétát)” (Mt 16,4). A döntő tény: „Ezzel otthagya őket és elment” (Mt 16,4).

Bef.: Bizakodom az Úrban, és soha nem szabadkozik a lelkem!

3. beszéd: Maguk a betegek

(Erkölcsei beszéd: A betegek segítője)

Bev.: Emberek ereje sokszor hivalkodó – az egészség idején, de ellankadó és összeomló – a betegség nyomán. Herkulesek igen vakmerőek, de Lázárok sóhajtván könyörögnek... Kihez fordulnak és mit kérnek a betegek?

1. Istentől várják – testi egészségüket.

a) Legyünk „jerikói vakok”. „Amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak koldusult az útfélen... „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” (Lk 18,36 és 38).

b) És hallani fogjuk a Mester szavát: „Láss! Hited meggyógyított téged” (Lk 18,42).

2. Istentől várják – lelki erejüket. Az ember **közvetlenül** a testieket nézi és látja nagynak, azért van az, hogy:

a) Sokszor testi erőt keresnek. Inaszakadtan keressük a gyógyulást. Kafarnaum népét nézd. „Miközben hirdette nekik az ígét, egy bénát hoztak oda. Négyen vitték. A tömeg miatt azonban nem tudtak eléje jutni. Ezért kibontották fölötte a háztetőt s a nyíláson bocsátották le a hordágyat, amelyen a béna feküdt” (Mk 2,3-4).

b) És akkor is nagyobbat, lélekkincset nyerünk. És lélekkeltámadás a bevezető adomány. Jézusnak ez a felelete: „Fiam, bocsánatot nyertek bűneid” (Mk 2,5).

Bef.: Magunk betegágyán kihez forduljunk? Jézushoz, ki betegséget gyógyít, de bűnöket is bocsát! (Szentgyónás, szentáldozás, szent kenet szentsége!).

4. beszéd: A betegek lélektartozéka

(A szeretet köteléke)

Bev.: Milyen kapcsolatok fonódnak életünk köré?... A vérség köteléke az első, de ennek értékes gyökérzete és gyönyörű virága is a **szeretet**. – És ez lesz egyetemleges kötelék, amely egybefon bennünket. A közvetlen rokonok szeretete melegebb! – Hogyan látjuk ezt a mai ünnep keretében?

1. Aggódva keresik a segítő Mestert.

Minden ember ezt teszi. A kafarnaumi csak egy példa a sok közül. – A baj Istenhez vezet!! A harctereken is közös dala: „Jézus, segíts!”... – Mit tesz a királyi ember?

a) Szeretett fiát látja halál szélén az atya. Ez a látás **vesztéségszlelés...** Azért a szeretet fájdalmat fakaszt és segítség után szalad. De merre?...

b). Az ég kegyét az Ég Küldötte, a **Messiástól várja**. – De hol az Isten? Hírből hallja, hogy a Messiás jár közöttünk... Ezért érzi: Hozzá, Hozzá, csakis az Isten felé!... Mert talán reá is kegyesen tekint a Mester, ha bizalommal fohászodik: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj. Csak szólj, és szolgálom meggyógyul” (Mt 8,8)... De miért is indul könyörgő útra a százados és **minden ember?**

2. Hogy szeretett betegüket gyógyítsa a Mester!

A szerető atya lelke a szegényeket és betegeket szerető Mestert kéri, hogy könyörüljön rajta. – És mit tesz a Mester?

a) **Hitet** kér a Mester. A királyi ember csak sarjadozik. De a Mester megindulva hallja: „Uram, segíts, ments meg!”, és a kezdetleges hitet erősíti mondván: „Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?” (Mt 14,30 és 31).

b) És szeretettel **gyógyít** az isteni Követ. – Hallja a bizakodó szavát és meggyógyítja a kérő fiát. Úgy, mint meggyógyította Jarius leányát: „Bízzál leányom, hited meggyógyított” (Mt 9,22).

Bef.: Legyen utolsó kérdésünk **önmagunkhoz**: és mi milyen lélekkel vagyunk?? – Az általános egybefogó válasz ez volna: emberek kapcsolata a szeretet, Isten és ember örök kapcsa a Szeretet. De egyéni életünkben is úgy kell élnünk, hogy ezt szolgáljuk, és akkor isteni értéket szolgálunk! – Sőt! Magát az Istent, Aki a **Szeretet** (1Jn. 4,8). – Ehhez pedig így jut az ember: „A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

5. beszéd: A nagyra hivatottak

(Erkölcsei beszéd: A léleknagyság gyökérzete)

Bev.: Hivalkodó emberek hangoskodása – nem lélekgazdagság kivetítése. Nagyra hivatottak azok, akiket **Isten hív** áldozatos szolgálatra. – Kik ezek?

1. Az élet mélységeiből felemelkedők megtérők.

- a) Történelmi nagyokat keresel? Saul... Augustinus... Claudel... Papini...
- b) Életközvetedben keresel?... Magadon kezd!... És másokat is találsz!

2. A különös szolgálatra hívott apostolok.

De kik ezek?

- a) Történelemben keresel?... Lévi–Máté, Péter halász–lélekalász... Vértanúk serege...
- b) Élet-közeledben keresel?... Bár magad hivatásában arra találnál, mert mások áldozatos életében több példát találsz.

Bef.: Hangoskodások – levegőverdesések, hivatásteljesítés – életerő értékesítés.

*

b) alcsoport: A családtagok és a család népének szomorúságáról, örömről és kötelességéről

Itt az alapgondolat az lenne, hogy arra az örömről kell átépíteni mindent, amely **Isten észlelhető közelségéből ered.** – Az Isten igéjét hirdető szónok **erre** építkezzék!

1. beszéd: Ház népe – a betegágy körül...

(Erkölcsei beszéd: A betegek gondozása)

Bev.: Hogyan vegyük körül mi a betegünk ágyát? Csak a sajnálkozó részvét, vagy a segítség lelke hozzon-e hozzá?... De mit próbáljunk adni neki?

1. Keressük a beteg testi gyógyulását.

A testi beteg először orvosi segítséget igényel, tehát ez legyen gondoskodásunk első tárgya.

a) A mezők fűvében adja orvosságát az orvos. Hála Istennek, hogy ma már benne él a lelkekben ennek az igénye. Ne elégedjünk meg „házi-kezeléssel”. De **sohase** engedjünk babonás beavatkozásnak!

b) A szeretet lelkét sugározza a környezet. A beteg gyógyulásának azután feltétele – a meleg gondoskodást biztosító szeretet. Ez lélekkvárás, amely végül is cselekedetekben jelentkezik és így a beteg testi elgyengülésében **erősítést** jelent.

2. De ne felejtjük el a beteg lelki enyhítését.

Legyen lelkünk vigaszt és minden szavunk erős bátorítást hozó.

a) Szerető vigaszunk – bátorítson. A hívő lélek ilyenkor – Isten felé fordul és igazi erőt Tőle esd le... De ez a „vigaszt” ne legyen hazug és elködösödő. A „túlszeretet” gátat vet annak a gondolatnak, amely a **földi életben** akar leszámolni a múlt terheivel...

b) A **való helyzet** látása mellett csendítsük meg, hogy „hívjuk el az evangéliumi Mestert...” Ő eljön, erőt ad és lélekben megkönnyít. Legyen az a mi **tudatos és felelősségteljes** kötelességünk. Nem ijesztgetés kell, hanem ez a lelkület: „Beteg valaki köztetek? Hivassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötte s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek és az Úr megkönnyebbíti őt, ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer” (Jak. 5,14-15).

Bef.: Ilyen gondozás – testi és lelki szolgálat. Egyesíti és megvalósítja az irgalmasság cselekedeteit.

2. beszéd: Az apa öröme

(Homiletikus beszéd: Az édesapa boldogsága)

Bev.: Fia betegágya mellett – szomorkodik az atya. Aggódó lelke mindent megkísérel... Végül arra gondol: hátha szeretettel segítene a galileai Mester? És mi lett az Úrhoz fordulás eredménye?

1. A fia – felgyógyult.

a) A Mesterhez megy az Írás szerint: „Mikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, fölkereste őt és kérte, hogy jöjjön, gyógyítsa meg fiát” (Jn 4,47).

b) Könyörgő szava így hangzik: „Uram, kérte ismét a királyi tisztviselő, jöjj el, míg meg nem hal gyermekem” (Jn 4,49).

c) Majd hívő lelkére ez a hír hozza a gyógyító írt: „Még útközben eléje jöttek szolgálói és jelentették, hogy fia életben van” (Jn 4,51).

2. A család reménye felragyogott.

A gyógyulás híre kettős eredményt hozott.

a) A család öröme kiteljesedett. A házi nép az atya **elé siet**... Az apa boldogan értesül, hogy mindez, a kérdés és a válasz a gyógyulás órája volt (Jn 4,53). Így együttes lett a család öröme, mert felépült a család jövő reménye.

b) De lélekváltozást is hozott a Mester csodatette. Ezt is olvassuk: „Hitt az ember...” (Jn 4,51).

Bef.: Az Istenhez forduló **kereső** és **kérő** apa lelkét földi örömmel és lélekhittel gazdagítja a Mester.

3. beszéd: A fiú öröme

(Erkölcsei beszéd: A meggyógyított fiú öröme)

Bev.: Betegágyból felkelni és az új életerőt nyerni annyi, mint újabb erőfeszítést kezdeni. – De a hála érzései is fellobbannak és a szeretet kötelékei is erősödnek... Mit érez ugyanis a szeretettel felgyógyított gyermek?

1. Újból atyjáé.

Ez az első gondolata. De miben az övé?

- a) A szeretet melegében.
- b) A hála erejében.
- c) A készséges szolgálat boldogságában.

2. Újból – Istenatyjáé.

De a földi atyához fűződés mellett az égi Atyára is gondol az ember. – De hogyan?

- a) Arra gondol: még a földön hagyta – szolgálatra.
- b) Tehát a földön léssen az Úr szolgája.
- c) És a „hazahívás percében” – a teljes szolgálat teljesítése után – boldogan siet **örök Atyja keblére**.

Bef.: Az igazán Istenhez fűződő lelkek így élnek felgyógyult életüket. De ennek alapja ez az igazság: „Hitt az ember Jézus szavainak...” (Jn 4,51).

4. beszéd: Az egész család öröme

(Homiletikus beszéd: A meggyógyult családjának öröme lélekben)

Bev.: De mi volt a királyi ember családjában a csodás gyógyulás legnagyobb ajándéka?

1. Hittel gazdagodott a lelkük.

a) Az Írás szerint az atya hite fordult a Mester felé: „Mikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, fölkereste őt és kérte, hogy jöjjön, gyógyítsa meg fiát” (Jn 4,47).

b) De benne is csak sarjadosott a hit. „Jézus így szólt: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.” „Uram, kérte ismét a királyi tisztviselő, jöjj el, míg meg nem hal gyermekem” (Jn 4.48-49).

c) Ámde a csodatörténetre ezt írja az Írás: „Hitt az ember” (Jn 4,51).

2. Hitből élő lesz életük.

Erről nem szöveg szól, hanem következtetés vonható le.

- a) Hitt ez a háza népe az úrral együtt. Ez még isteni ige, de tartalma emberi következtetés.
- b) Mi volt ez a hit? Vajon egyszerű leszögezése a **látottaknak**? Ez nem hit. A hit azt jelenti, hogy Isten Fiának tartották a Galileait, **akinek tanítása az életük** való tartalmává alakult.

Bef.: Milyen ajándék töltötte tehát be a család lelkét? A **hit** ajándéka és a **hit szerinti élet** kincse.

*

c) *alcsoport: Hogyan segít a Mester?*

Az összefogó gondolat helyrajzi, időrendi, tárgyi és alanyi szempontok szerint bontogatható...

1. beszéd: Közel és távol?

(Erkölcsei beszéd: A Mester és a tér)

Bev.: A **hely** és **tér** olyan fogalom, amely közelséget és távolságot tár elénk. De ezek csupán **em-beri** korlátok. – De mit jelent ez az Isten világában?

1. Isten mindenütt jelen van.

Olvasd csak: az apostol önmagáról azt mondja, hogy lélek szerint jelen van: „Én ugyan testileg távol, de lélekben jelen, mintha köztetek volnék” (1Kor.5,3). – És az Isten jelenléte? A Teremtő jelen van minden teremtményben. „Ha felszállok az égbe, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy...” (Zsolt. 138,8).

2. Isten szeretete mindenütt érvényesül.

Olvasd csak: „Bár egymagában van, mindent megtehet; bár magában marad, mindent megújít, és nemzedékről nemzedékre betér a szentek lelkébe” (Bölcs. 7,27). „Értsd meg hát Isten jóságát és szigorúságát: szigorúságát a vétkesek iránt, irántad pedig Isten jóságát, föltéve, ha megmaradsz a jóban” (Róm. 11,22).

Bef.: Az Isten cselekedeteinek tehát nincs korlátja. Mindenütt jelen van, tehát mindenütt tevékeny az ereje.

2. beszéd: Szóval és tettel?

(Erkölcsei beszéd: Az Isten jelentkezése)

Bev.: Hogyan jelentkezik az Isten? Vajon az élet nagy forgatagában észlelhető-e ereje?

1. Jelentkezik – a tettek erejével.

Ez tárgyi jelentkezése.

a) Lehet ez – a természetes élet jelensége (teremtés és természetes élettörvény)

b) De lehet ez csodás tett (a csodás gyógyítás, megjelenés stb.). „Akinek füle van, hallja meg!” (Lk 8,8).

2. Jelentkezik – szóban.

Ez személyes jelentkezés. – Mi a módja?

a) Megszólatatja prófétáit. Lásd: problémák hívását. „Halljátok, egek, és figyelj füleddel, föld, mert az Úr beszél...” (Iz. 1,2).

b) Megszólat **Ő maga**. „Mután többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Olvasd csak a Mesterről szóló Írás szavát: „A zsinagógában minden szem részegeződött. Akkor megszólat: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.” Mindnyájan igazat adtak neki, de meglepődtek a magasztos ígéken, amelyek ajkáról fakadtak” (Lk 4,21-22).

Bef.: Hogyan jelentkezik az Isten? Tettekben és igékben!

3. beszéd: Mennyit segíthet az isteni Mester?

(Dogmatikus beszéd: A Mester ereje)

Bev.: Földön járt és köztünk élt a Mester... De milyen erőket hordozott magában a názáreti Jézus?

1. Irányítja az életünk törvényeit.

Olvasd csak: „Urunk Jézus Krisztus nevében meghagyjuk nektek, testvérek, hogy kerüljete minden olyan testvért, aki rendetlen életet él, s nem követi a hagyományt, melyet tőlünk kapott” (2Tessz. 3,6).

a) Vonatkoznak ezek – anyagi törvényekre.

b) Vonatkoznak ezek – lélek és természetfeletti törvényekre.

2. Határt szab az Isten adta törvények erejének.

a) Amit az Ószövetség tanít, azt elfogadja. „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt vagy a prófétákat. Nem azért jöttem, hogy megszüntessem, hanem, hogy tökéletessé tegyem” (Mt 5,17).

b) De tökéletesíti azok érvényét mondván: „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért, fogat fogért! Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,38-39).

c) Végül pedig szavainak érvényét vég nélkülinek mondja: „Bizony mondom nektek: Míg ég és föld fönáll, egy i betű vagy egy vesszőcske sem marad el a törvényből, hanem beteljesedik az egész” (Mt 5,18). – De a természet-törvények feletti (csodatett) ereje – Isten ereje hordozójának mutatja.

Bef.: Mit tehet a Mester? Ura lehet a törvényeknek és Ura lészen a lelkeknek is.

4. beszéd: Mivel felelhet az ember?

(Erkölcsei beszéd: Az isteni jószág köszönése)

Bev.: Az emberi lélek is érzékenyen rezonál a hárfa az Isten szeretetdalának észlelésekor. – De hogyan válaszol az ember lelke?

1. Válaszol – hálás köszönettel.

„...tántoríthatatlanul megmaradt az istenfélelemben, és élte minden napján hálálkodott az Úrnak” (Tób. 2,14). „Ezért szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy az Isten tőlünk hallott ígését nem emberi tanításként fogadtátok, hanem – amint valóban az – Isten ígéjeként, amely bennetek, hívőkben munkálkodik” (1Tessz. 2,13).

2. Istent követi isteni étellel.

„Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Az ilyen emberekre áll ez a mondás: „Ékesebb vagy az emberek fiainál, kedvesség ömlik el ajkadon, azért áldott meg téged örökre az Isten” (Zsolt. 44,3).

* *

Láncba fűzhető beszédek

Lássunk most néhány, az ünnep jellegét tekintve kiemelt gondolatot, amelyből szöhetünk négy beszédet. Ezek egyenként is felhasználhatók, de láncba is foghatók. Ennek a kiemelt gondolatnak láncszerűen egybefogó címe lehetne:

A csodák megindító hatása

Lényege ennek az összefogó keretnek: a csodák, nem természetes jelenségek megragadják az ember lelkét és Isten felé irányítják az ember életét. Jézus csodáit ez jellemzi: nem mutatvány, hanem igazságot igazoló és életet indító cselekedetek.

1. beszéd: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”

(Jn 4,48). (Erkölcsei beszéd: Lelkünket indító behatások)

Bev.: Életünk a külvilág nagy egyvelegében pereg alá, és annak a benyomásainak hatása alatt cselekszünk. – **Kilépünk** a nagy világba, hogy megismerve értékesítsük, de **belép** lelkünkbe a világ, hogy hatása alatt életirányokat vállalhassunk. – Hogyan fogadja be emberi természetünk a nagy mindenség benyomásait?

1. Gyarló emberi természetünk az érzékelhető szereti.

a) Nem akarja befogadni, ami nem jó neki, de boldogan igényli, ami hatalmát és értékét emeli. Roppant tetszik neki a **világ fölé emelés** is: „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod?

Kevéssé titted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg, és kezéd művei fölé állítottad, lába alá vetted mindeneket” (Zsolt. 8,5-8).

b) Mindig azért izgul, ami földi értéke. Azért örvend, ami hangja isteni szónak: „Az elveszettet megkeresem, az eltévedtet visszavezetem, a sebesültet bekötözgetem, a gyengét megerősítem, a hízottat és az erőst megoltalmazom, és igazságosan legeltetem őket” (Ez. 34,16).

2. Azért a látható tettek lelkének igazi indítói.

Amit lát és érzékel, annak örül a lelke. Különösen, ha rendkívüli!!

a) Az Írás igen sokszor hivatkozik arra, hogy Isten **csodákkal** mutatja erejét. „Én azonban megkeményítem a szívét: megsokasítom jeleimet s csodáimat Egyiptom földén” (2Móz. 7,3). – Jézus is azt mondja a kánaáni asszonynak: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod” (Mt 15,28).

b) A látható csodák – Isten felé vitték. „Csinála tehát Mózes egy rézkígyót és kitevé jelül: a megmártak, ha feltekintettek reá, meggyógyultak” (4Móz. 21,9). Ezért kéri Őt erre az írástudók: „Kérték,

hogy égi jelet mutasson nekik” (Mt 16,1).

De nem is lehet ezen csodálkozni. Az érzéki ember érzéki jelek után indul. A magasabb rendű, **hitből élő** embernek cselekedete forrásozhat szentebb mélységekből! Ez pedig a megigazuláshoz vezető természetfeletti hitnek Isten indította forrása.

Bef.: A világ állandó törvényei az Úr hatalmát hirdetik, de az érzékelhetően és hirtelen **változó életformák**, törvényérvény felfüggesztések a cselekvő felé fordítják a figyelmet. – Ilyet **csak** Isten vagy Isten küldöttje tehet!

2. beszéd: A hit gyökérzete

(Erkölcsei beszéd: Hit és az ember „tapasztalata”)

Bev.: Ismeretet szerezhethetünk hitből és tapasztalatból. Egyikben Isten a gyökérzet, a másikban az emberi értelmi munka az alap. – Melyik értéke nagyobb?

1. A „tapasztalás” – emberi ismeret.

Az emberi szellem ősi vágya – igazságkutatás és találás. Ennek útja tapasztalás és hit.

a) Az emberi értelem – még ha tapasztalatokon indul is, akkor is gyarló és ingadozó. **Látjuk** a napkeltét, és mégsem ez az igazság (hipotézisek!?!). **Látjuk** a követendő jót, és mégis a szokásos gonoszság ködöt borít az életre. „Sötétségborult az elméjükre és elidegenedtek az istenes léteitől. Tudatlanság tartja őket fogva és szívük megátalkodott” (Ef. 4,18).

b) Az emberi értelmet is az Isten ajándéka világítja, hogy helyesen lásson és éljen. Azért ígéri Salamonnak: „Sőt, amit nem kértél, azt is adok neked...” (3Kir. 3,13), de a lényeg: „Íme szavaid szerint cselekszem veled s oly bölcs és értelmes szívet adok neked, hogy hozzád hasonló sem előtted nem volt, sem utánad nem lesz” (3Kir. 3,12). És ezt mi is kérhetjük és vehetjük! – Különben előáll az a szörnyű helyzet, hogy jónak mondjuk a rosszat, és így méltán ítélkezik Izaiás próféta mondván: „Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak! Kik a sötétséget világossá teszitek, s a világsötétséget sötétséggé! Kik a keserűt édessé teszitek, s az édeset keserűvé!” (Iz. 5,20). Ezek az „ítéletek” pedig igen gyakran a „tapasztalat” alapján hangzanak fel.

2. A hit pedig – előzetes isteni kegyelem.

Így tehát olyan forrás, amelynek vizei az egekből erednek. Érthető tehát, hogy tévedésbe nem maguk, hanem esetleg a **hibásan értelmező ember** ragadhat (Lásd: az eretnekek biblia magyarázatát).

a) A hit kegyelem. Tételben hangzik: „Senki sem tud hozzám jönni, ha az Atya, aki küldött engem, nem vonzza... Nem mintha az Atyát látta volna valaki. Csak aki Istentől való, az látta az Atyát. Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,44 és 46-47). Ugyanezt erősíti Szt. Pál: „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17). „Miután tehát a hit által megigazultunk, éljünk békében az Istennel Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,1). – Végül jutalmat kapott a hitből élő: „Hitel engedelmeskedett Ábrahám a hívásnak, hogy költözzék arra a vidékre, amelyet örökségül kellett kapnia. Kivándorolt, a nélkül hogy tudta volna, hová megy. Hittellepedett le az ígért földjén, mint idegen földön...” (Zsid. 11,8-9). – Az Isten ajándékai között **első** a hit, amelyen keresztül Isten bennünk lakik és ezen keresztül haladunk az értelem útján. Így jut előre az ember az ismereten, az áhítaton az odatapadásig. „...hogyan a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökeret verjetek és alapot vesettek a szeretetben” (Ef.3,17).

b) A hit éltető erő. A próféta a hitetlent és hívőt hasonlítja össze, a hit éltető erejét hirdeti: „Íme abban, aki hitetlen, nem igaz a lélek, az igaz azonban hite által életben marad” /Hab. 2,4/. Sőt olyan élet, amelyet **ígér** a Mester: „Az igaz ember a hitből él. De ha elpártol, nem telik benne kedvem. – Mi nem tartozunk az elpártolók közé, akik elkárhoznak, hanem a hívők közé, akik megmentik a lelküket” (Zsid. 10,37-39). – Végül ezt adja a Mester: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavam és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és velem ékezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). „Akinek füle van, hallja meg mit mond a Lélek az egyházaknak” (Jel. 3,22).

Bef.: Mi is így éljünk! – A földieket tapasztalatból kutassuk és az égieket hittel öleljük.

3. beszéd: Melyik „igazság” biztosabb?

(Dogmatikus beszéd: Az „igazság” és valóság)

Bev.: Könnyen vethető fel ez a kérdés, de elég könnyű is a reá adandó válasz. Ember tévedhet –

tapasztalat alapján is, de Isten sohasem téved – a hitre bízott közlésben sem. Próbáljuk csak igazolni a fenti tételeinket.

1. Ember tévedhet...

Igazság keresésben és életben egyaránt.

a) Kutatási útja – a megfigyelés. Látás... Hallás... Észlelés... Isten adománya mindez, de nem mindig **jól** használja az ember. De: „A halló fület, a látó szemet, mind a kettőt az Úr alkotta” (Péld. 20,12).

b) Ismerési eszköze – az értelem. Dicsérem is érte Uramat! „Áldom az Urat, ki ezt megértette velem, veséim még éjjel is erre intenek engem” (Zsolt. 15,7). – De ennek határai?... Földiekre határolt. De ennek elködösödő lehetőségei? Az értelem és tanulás foka szerint nagyobb, vagy kisebb. – De ennek elgyarlósodása? **Betegség** vagy **erkölcs** lazulás folytán könnyen tompul...

c) Végül is értelmi működést segítő **eszközök** is gyarlók, és így az emberi tévedés kézenfekvő. Csak az értelem lehet az értelem, az igazság eszköze, ha áll reá a Bölcs szava: „Mivel az Úr adja a bölcsességet, s az ő szájából származik a tudás és az értelem” (Péld. 2,6).

2. Isten – soha.

Isten lényege az igazság, és így közölt szava – örök igazság. Ezért zeng Isten hűségéről a Zsoltáros: „Mert bőséges az ő irgalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2). Ezért mondja Krisztus „De az Úr igéje örökké megmarad” (1Pét. 1,25). – És miért van ez így? A felelet egyszerű.

a) Ő Maga az Igazság. Lényege az Igazság, mert Végtelen volta kizárja az ellenkezőt.

b) Az Ő útja – az Igazság. Maga valóságának képe az ember, és ember útját magáéhoz hasonlítva igényli az Isten. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). – Az ész is ezt diktálja, Akitől a mindenség, annak ítéletétől távol áll a tévedés.

Bef.: Biztos és biztosabb attól függ: ki adta, vagy milyen eszköz szerezte az igazságot... Ha Isten adta – akkor örökké igaz a szava.

4. beszéd: A hit kegyelmének áldása

(Dogmatikus beszéd: A hit áldása)

Bev.: Isten adományai a Szeretetből fakadnak és a szeretett ember életfakadásának eszközei. Harmat és napsugár – a föld termékéé, kegyelem az emberéletet virágba-szőkkentéséé. De a költői kifejezések mögött valóságban micsoda az ég adta hit áldása?

1. Atyánkhoz vezető égi kíséző.

Az bizonyos, hogy isteni életet szolgáló kegyelem. – De élő és életet szolgáló vezető – égi Atyánkhoz. Két tartalma nagyon.

a) A hittel ismerem az égi Atyámat. Ezért olvasom az Írásban: „Aki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten él, és ő Istenben. Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne” (1Jn. 5,15-16).

b) A hit nyomán lélekirtokba veszem az égi Atyámat. A hit útján nyerem a kegyelmet. „Általa, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk...” (Róm. 5,2). De a kegyelem útján birtoklom az Istent. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Atyánknál örök életet és „látást” biztosító.

De Istenatyánk nem maradhat **távol** tőlem, ha „természetének részese” vagyok... Azért az Ő birtoklása állandó és mindig gazdagító.

a) Itt a földön tükörképben úgy bírom Őt, hogy **magam életét**, mint tükörképet nézem. Kell, hogy **magamon** lássam az Isten jegyeit. De azért **isteni életet** kell élnem! Feladat, áldozat és örök érték gyűjtése ez.

b) Ott az égben színről színre látom és valóságban birtoklom. Bennem él és én Őbenne! „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). És most? „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Isten tehát hitet ad, hogy isteni szemmel lássam égi Atyámat, de hitet ad azért is, hogy a hit biztosította élet után birtokomba vegyem az ég Urát!

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Igaz ítélettel ítél az Úr

(Dogmatikus beszéd: Igaz az Isten ítélete)

„Igazságos ítélettel cselekedted tehát mindazt, amit reánk hoztál, és mindazt, amit velünk tettél... Mert bünt követtünk el, gonoszat cselekedtünk; eltávoztunk tőled és vétkeztünk mindenben... Kérünk... Meg ne vond tőlünk irgalmadat...” (Dán. 3,31; 29; 35).

Bev.: Az igaz Isten szava mindig igaz és szent. Még akkor is, ha sújtó. Lehet elégtételt vevő, végleg elítélő, de még az utóbbinak **meghirdetése** is – gyógyítani, óvni akaró. – Hogyan látható ez?

1. Sokszor leszögezzük: nyílt a gonoszágunk.

a) Az Írás mondja: „...Nagyobb az én gonoszágom, hogysen bocsánatot érdemelnék” (1Móz. 4,13). Az Úr is elfordul ilyenkor tőlünk. „Gyűlölöd valamennyi gonosztévőt. Kik hazugságot beszélnek, te mind elveszted őket” (Zsolt. 5,7). Tehát még ítéletét is megmutatja.

b) De lelkiismeret-vizsgálatunk is igazolja. Vizsgáljuk csak meg magunkat.

2. Így érthető: kemény az ítéletünk.

a) Írás szerint ez a sorsunk: „Ő fenytett minket bűneinkért” (Tób. 13,5).

b) Életvizsgálatunkban erkölcsi és testi összeomlás a büntetésünk. A bűnös élet **magában** is hordozza a büntetést!

Bef.: Talán **érzéseink** idegenkednek a kemény büntetéstől, talán értelmünk nehezen fogadja be a jószág és igazság végérvényes **harmóniájának** alakját (örök büntetés!), de az Isten törvénye **döntő** érvényét – különösen a kinyilatkoztatás után – el kell fogadnia az embernek.

2. (Introitus) beszéd: Boldogok az Isten útjának zarándokai

(Erkölcsi beszéd: Istenhez sietők öröme)

Bev.: Ha megkérdeznéd, hogy mi az emberi lélek vágya, akkor ezt a feleletet kapnád: a **boldogság**. De kik érik el ezt az Isten adta életcélt? De így is kérdezhetném: Kik az élet boldogjai?

1. Akik az Úr jelölte úton járnak.

a) Azok nem fejedelmek tanácsaihoz, hanem Isten törvényeihez igazodnak. „Ha fejedelmek összeülnek és tanakodnak ellenem, szolgál törvényeiden gondolkodik. Valóban bizonyosságaidról elmélkedem, és parancsaid adnak tanácsot nekem” (Zsolt. 118,23-24).

b) Azok élete szegletkövön épül és erős lészen mindörökké. „Ezért mondja az Írás: „Íme választott, becses szegletkövet rakok le Sionban, s aki benne bíz, azt szégyen nem éri” (1Pét. 2,6). – És mindezt gyönyörű rendbe fogja a „hegyi beszéd” (Lásd: Máté 5.fej.).

2. Akiket az úton az Úr kegyelmei áldanak.

a) Úrral vagy Urunk áldásával kell járnunk. Azért imádkozik a Zsoltáros: „Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kiben reménykedem, oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,3). Azért mondja Jób: „Szabadíts meg, Uram, és végy magad mellé, akkor bárki keze küzdhet ellenem!” (Jób 17,3).

b) És ezért hálálkodik Dávid: „Lenyúlt a magasból, megfogott, nagyvizekből kihúzott, megszabadított hatalmas ellenségeimtől, nálamnál hatalmasabb gyűlölőimtől. Elém álltak nyomorúságom napján, és oltalmazóm lett az Úr, kivezetett a szabad térre engem, megmentett, mert kedvét lelte bennem” (Zsolt. 17,17-20). – És ezért mondhatja magát Isten szolgájának a jóember: „Íme az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, kiben kedvem találok. Reá adtam lelkemet, igazságot visz majd ő a nemzeteknek” (Iz. 42,1).

Bef.: És tényleg Isten jelölte meg a boldogság útját? Igen! Igen! Ismételten arra hivatkozom: olvasd el Máté 5. fejezetét: a „nyolc boldogságot”. Itt a földön is boldogság és az örök boldogság alapjait látod. Krisztus jelzi – a **boldog ember** éli!

1. (Oratio) beszéd: Békét adj, Uram!

(Erkölcsei beszéd: A béke értéke)

Bev.: Izaiás szövegével kezdem: „Mily szép a hegyeken annak a lába, aki kihirdeti és kikiáltja a békét!” (Iz. 52,7). Azért, hogy a béke értékeit értelmezsem. Azt már alapelvnek tartsd: „Nincs békéjük az istenteleneknek, – úgymond az Úr” (Iz. 48,22). – Hogyan szerzendő és hasznosíttassék a béke?

1. Istennek engesztelődő legyen a lelkünk.

Ez a belső béke lényege és értéke.

a) Megigazult lelkünk belső áhítozása – a béke bírása. Persze: a mi Urunk Jézus Krisztusban. „Miután a hit által megigazultunk, éljünk békében az Istennel Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,1).

b) Az apostolnak pedig ez a reánk áramlandó áldás kívánsága: „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlélek erejéből bővelkedjete” (Róm. 15,13).

2. Békét szolgáljon tiszta életünk. De a béke ne legyen **csak** birtokállomány és lélekboldogság, hanem kifelé ható **erőáramlás**.

a) Törjön pedig az emberek közé és Isten felé. A te lelked is szórja ezt a békét, amelyet a népeknek kíván a Zsoltáros: „Adjon az Úr hatalmat népének, és népét az Úr békességgel áldja meg” (Zsolt. 28,11). Légy te is egy azok közül, akik a törvény szeretetre nevelvén – békét terjesztenek. „Nagy a békéje azoknak, kik törvényedet szeretik, semmi sem vet tört nekik” (Zsolt. 118,165). Legyen szavunk a Mester feltámadás utáni első szava: „Békesség nektek!” (Lk 24,36). Majd ismétlje a szentmise döntő szava: Pax vobis!

b) És attól se féljete, hogy békét sugárzó lelketek haszontalan munkát végez. A jókon megpihen, a gonoszoktól hozzátok visszatér. „Ha valóban érdemes rá a ház, szálljon rá békességtek, de ha nem, békességtek szálljon vissza rátok” (Mt 10,13).

Bef.: Izaiás szent szövegével végzem: „Mily szép a hegyeken annak a lába, aki kihirdeti és kikiáltja a békét!” (Iz. 52,7). Ilyen lélek békét élő és boldogságot birtokló.

*

1. (Graduale) beszéd: Mindent Te adsz nekünk!

(Erkölcsei beszéd: Isten jóságának jelei)

„Mindeneknek szeme benned bíz, Uram, és te idejében megadod életüket. Megnyitod kezedet, és betöltesz minden életét áldásoddal” (Zsolt. 144,15-16).

Bev.: Istent nem lehet másképpen megközelíteni, mint úgy, hogy **saját Jóságának kiárasztója**. – Hogyan magyarázható és értelmezhető gyakorlatilag ez az igazság?

1. Tárd ki a kezedet.

Mindent adtál az embernek és adományt a szegénynek. „Megnyitja tenyerét a szegénynek, és kinyújtja kezét a szűkölködő felé” /Péld. 31,20/. Ezt dicsőíti Izaiás mondván: „Ezt mondja az Úr Isten, ki az egeket teremtette és kifeszítette, ki megerősítette a földet, és ami belőle sarjadzik, ki éltető lehet ad a népnek, mely rajta van, és lélegzetet a rajta járóknak” (Iz. 42,5). És ennek állandósulásáért fohászodik a próféta mondván: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyíljék meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszersmind igazságosság” (Iz. 45,8).

2. Gazdagított lesz az életed. A teremtett világ is gyönyörű, de a **fejlődő élet** még szebb és a **természetfelettivé** teremtett ember (megváltás!) a leggyönyörűbb!

a) Az elsőt így magasztalja az Írás: „Megnyitod kezedet, és betöltesz minden életét áldásoddal” (Zsolt. 144,16).

b) A másik így nyer dicséretet: „Boldog, kinek segítője Jákobnak Istene, kinek az Úrban, az ő Istenében van reménye!... Közel van az Úr mindazokhoz, akik segítségül hívják. Teljesíti akaratát azoknak, akik őt félik, meghallgatja könyörgésüket és megsegíti őket” (Zsolt. 144,5; Zsolt. 144,18-19), „Boldognak mondják azt a népet, melynek így megy dolga, boldog a nép, melynek az Úr az Istene!” (Zsolt. 143,15).

c) A harmadik pedig így lesz az élet diadala: újjászületik – Lélekből. Jézus mondja: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). Tökéletesebb

lesz – életben: „Isten embere tökéletes és minden jócselekedetre kész legyen” (2Tim. 3,17). És végül – istenivé lesz az ember: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Isten arca mindig felénk forduló. Isten keze mindent nekünk szóró. És az ember?... Legyen Istenhez forduló és lészen bőségesen gazdagodó (Pl.: napraforgó!)

2. (Graduale) beszéd: Kész a mi lelkünk (Erkölcsei beszéd: Az emberi lélek készsége)

„Kész az én szívem, Istenem, kész az én szívem, éneklek és zsoltárt zengedezem dicsőségemben” (Zsolt. 107,2).

Bev.: Örök Sarkcsillag az Úr! – De nemcsak úgy értelmezve, hogy feléje és körülötte forog az „emberbolygó”, hanem úgy értve, hogy **Belőle** várhat és kap mindent az ember! – Mire kell tehát felkészülnie az ember lelkének?

1. Hogy befogadja Isten adományait.

Boldogító és szenvedést adó egyaránt. Mindkettő isteni ajándék.

a) Az Írás erre oktat. „Mióta ezt hírül vettük, mi is szüntelen könnyörgünk értetek és esedezünk, hogy akarátának ismerete minden lelki bölcsességgel és okossággal együtt teljessé váljék bennetek” (Kol. 1,9). „Ilyenkor könnyeidre gondolva szeretnék látni, hogy öröm töltse el” (2Tim. 1,4). „Úgy illett ugyanis, hogy az, akiért és aki által a mindenség lett, aki számos fiát a dicsőségre vezet, üdvösségük szerzőjét a szenvedés útján dicsőítse meg” (Zsid. 2,10).

b) Értelmed is erre vezet, ha megfigyeled, hogy mennyi jót eredményez a szenvedés viselése.

2. És zengje Isten dicséretét.

Ez is Istenhez fordulás! Ennek akkordját is a hála indítja. „Ezért most hálát adunk neked, Istenünk s dicsérik hatalmas nevedet” (1Kron. 29,13). „Ti, kik féltitek az Urat, dicséritek őt, Jákob minden ivadéka, magasztaljátok őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1). „Mutassuk be általa Istennek szüntelenül a dicséret áldozatát: nevének ajkunkon fakadó magasztalását” (Zsid. 13,15).

Bef.: Végül is mi ez? Az embernek egek felé fordulása – a lélek szent készségével. Vagyis: az emberi lélek az Istenhez tartozó!

*

1. (Offertorium) beszéd: A pusztulások rémei között (Erkölcsei beszéd: Jelen ténye – jövő képe)

„Ott ültünk Babilon folyóvizei mellett, és sirtunk, amikor a Sionra gondoltunk” (Zsolt. 136,1).

Bev.: Jeruzsálem a hit világában a zsidó nép egyetlen templomának szent helye... Ott pereg le az Ószövetség áldozata. De ugyancsak ott magasztosul az égnek az Újszövetség igaz **Áldozata**. Jeruzsálem azután úgy is értelmezhető, mint jelképe annak a történeti ténynek: az ő pusztulása a jövő nemzedék lélekpusztulásának is előképe. – De átnemesedése – a jövő nemzedék boldogsága! – Hogyan?

1. Jeruzsálem elidegenedett népe – a pusztulás népe.

a) Aki elhagyja az Istent, azt nehezen éri az Isten keze. „Miként ül magára hagyottan a város, mely tele volt néppel, özvegyhez lett hasonlóvá a nemzetek úrnője, a tartomány fejedelmője robot alá került!” (Jer.sir. 1,1).

b) De Ezekiel szól Isten kemény ítéletéről: „És kiterjesztem följük kezemet, és pusztasággá s elhagyottá teszem a földet a sivatagtól Deblátáig minden lakóhelyükön; hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr!” (Ez. 6,14). Sőt látomással is int: „És láttam, és íme fent a kerubok feje fölött levő égboltozaton olyasmi jelent meg, mint egy zafirkő, mint egy királyi szék alakja. És ő szólt a gyolcsba öltözött férfiúnak és mondotta: Menj a kerubok alatt lévő kerekék közé, és végy tele marokkal abból az izó szénből, mely a kerubok alatt van, és szórd a városra. És láttam, amint bement” (Ez. 10,1-2).

2. Az új Jeruzsálem igaz népe pedig a szebb élet várományosa.

a) Erről szól az Írás: „Az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger is megszűnt. Ezután (én magam János) láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem leszállt a mennyből, Istentől” (Jel. 21,1-2).

b) De az értelem szava is ezt diktálja. Már csak azért is, mert nem lehet diadalmas a **véges ember**

a Végtelen **Isten** felett és a **bűn** – az **Igazság** felett!

Bef.: Lelkünk emlékezetben járhat a régi Jeruzsálem útjain, de **intó beszédét** hallják – az új Jeruzsálem késői unokái is! Van: isteni ítélő szó! – De van: isteni diadalt biztosító szent jövődőlés is!

2. (Offertorium) beszéd: Isten jelenlétének tudatában...

(Dogmatikus beszéd: Isten: jelen!)

Bev.: „Presente!” – ezt mondja a katona, a temetési szertartásnál a halott nevét is olvasó tiszt számára az ezred küldöttje! Helyettesíti a jelenlévőnek hitt halottat. – De ha a halottat is úgy tekintik, mint hős jelenlevőt, mennyivel inkább kell Isten jelenlétét mindig és mindenütt **tudatára** ébresztenie a földi zárandoknak?! És ez valóságos erőnk! – Hogyan?

1. Isten jelenléte fény és segítés.

a) Olyan **beszédesen hívogató** lobbanás az Isten, aki mindennél nagyobb és jobb. „Jertek hozzám mind, kik megkívántok engem, és teljete el gyümölcseimmel, mert lelkem édesebb a méznél, és birtoklásom jobb a lépesméznél! (Sir. 24,26-27). Méltán vonzódik hozzá az ember.

b) Olyan fény és erő, amely **életet** biztosít. „Mert aki engem megtalál, életet talál, és üdvöt merít az Úrtól” (Péld. 8,35).

c) Sőt olyan fény, mely örökre világít. „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod, és Istened a dicsőséged” (Iz. 60,19).

2. Isten jelenlétében biztos a győzelem.

a) Hallgass az Istenre! Mert: „Mindenkit, ki vigyáz, hogy a szombatot meg ne szentségtelenítse, és megtartja szövetségemet: elvezetem szent hegyemre és megörvendeztetem imádságom házában; égő- és békeáldozataik kedvesek lesznek nekem oltáromon. Házam ugyanis az imádság háza lesz minden nép számára” (Iz. 56,6-7).

b) Még tévedésed után is Hozzá térhetsz. „Szaggassátok meg szíveteket, nem pedig ruhátokat, és térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert jóságos és irgalmas ő, türelmes és nagy irgalmú, és szánakozik bajotok felett” (Jóel 2,13).

Bef.: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?” – a közmondás is tapasztalati biztatás. De ennek tudatában lenni – biztos célbafutás.

*

1. (Secreta) beszéd: Az áldozat gyógyereje

(Dogmatikus beszéd: Az örök Áldozat ereje)

Bev.: Áldozati oltár lángja és gomolygó tömjénfüst illata egeket kéri, hogy figyeljen fel a föld emberére. – Mit ad azután nekünk a reánk figyelő ég?

1. Bűneink sebeit gyógyítja.

De hogyan?

a) Bűneinket elengedi. Azért imádkozik a Zsoltáros: „Hajtsd hozzám Uram, füledet, hallgass meg, hisz nyomorult és szegény vagyok... Teljes szívemből dicsérlek, Uram, én Istenem, és mindörökké magasztalom nevedet, mert felette nagy volt irgalmad irántam, megmentetted az alvilág mélyéből éltetmet” (Zsolt. 85,1 és 12-13). Továbbá azért mondja a Zsoltáros: „Irgalmas az Úr és könyörületes, hosszan-tűrő és felette kegyelmes. Jó az Úr mindenkire, és könyörületes minden teremtményéhez” (Zsolt. 144,8-9).

b) Mert a Bárány vére kiengeszteli. „El a régi kovással, hogy új téstává legyetek, aminthogy kovásztalanok is vagytok! Hiszen húsvéti bárányunkat, Krisztust megölték. Ünnepejünk hát, de ne a régi kovással, sem a rosszaság és gonoszság kovásával, hanem az egyeneslelkűség és igazság kovásztalan kényerével” (1Kor. 5,7-8). „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,14).

2. Lélek gyengeségét erősíti.

a) Ő az igazad védője. „Ő rejt el üdvöt az igazak részére, és pajzsa azoknak, kik jámborságban járnak; megvédi az igazságosság ösvényeit, és örködik a jámborok útja fölött” /Péld. 2,7-8/.

b) Ő a betegek és lélekbetegeknek gyógyítója. „Azzal az emberhez fordult: „Nyújtsd ki a kezedet!” Kinyújtotta, s az éppen olyan egészséges lett, mint a másik” (Mt 12,13). Ugyanezt erősíti Lukács is

mondván: „Ő feléje nyújtotta kezét, megérintette és így szólt hozzá: „Akarom, tisztulj meg!” Erre azonnal elhagyta őt a lepra” (Lk 5,13).

Bef.: Így „Isten barátjaivá”, a „föld erőseivé” és az ég boldog birtokosaivá alakít az égből szálló kegyelem.

*

1. (Communio) beszéd: Reményt adott, Uram!

(Erkölcsei beszéd: A reményünk értelme)

„Emlékezzél meg szavadról, melyet szolgáltnak mondottál, mellyel nekem reménységet nyújtottál. Nyomorúságomban ez vigasztal engem, mert beszéded életet ad nekem” (Zsolt. 118,49-50).

Bev.: Ezt énekli a Zsoltáros: „Istenem, tebened remélek; ne hagyd, hogy megszégyenüljek” (Zsolt. 24,2). Azért bizvást fordul lelkünk az egek Urához! – Kérdezzük tehát: hogyan lesz életerőnk a remény?

1. Úgy, hogy Isten szavát biztató ígéretnek tudjuk.

a) A távozó Jézus egyik ígérete így szól: „Egy alkalommal, amikor együttvoltak, meghagyta nekik, hogy ne távozzanak el Jeruzsálemből, hanem várjanak az Atya ígéreteré. „Erről hallottatok tőlem, mondta: János csak vízzel keresztelt, ti azonban néhány nap múlva Szentlélekkel keresztelkedtek meg” (Ap.Csel. 1,4.5).

b) Ennek teljesítése – a Szentlélek vétele. – De **ígéretteljesítés** Jézusküldetése. „Isten atyáinknak tett ígérését nekünk, az ő gyermekeinek teljesítette azáltal, hogy föltámasztotta Jézust” (Ap.Csel. 13,33). Ugyancsak Szt. Pál is **ígéretteljesítésről** szól mondván: „Nos, az ígérlet Ábrahámnak és utódjának szólt. Nem így olvassuk: „utódainak”, többes számban, hanem egyes számban: „utódnak”, aki Krisztus” (Gal. 3,16).

2. Továbbá úgy, hogy Isten ígérését jövő valóságnak tartjuk. Ha Isten ígér és a történelem igazolja, hogy teljesítette is, akkor **minden** isteni ígérletet bekövetkezendőnek tartunk.

a) Igaznak és hűségesen követendőnek tartjuk Jézus szavait. „Ezért figyelmeztetlek, szítsd föl magadban Isten kegyelmét, amely kéz-föltételem által benned van. Hiszen Isten nem a féltékenység lelkét, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét adta nekünk. Ne szégyelld tehát az Urunk mellett szóló tanúságtételt...” (2Tim. 1,6-8).

b) Sőt még akkor sem késik az Úr ígérétének, esetleg fenyegető szavának teljesülése, ha nem látjátok azonnal a teljesülést. Sokszor a szeretet és türelem felfüggeszti a teljesülést. „Az Úr nem késik ígérétével, mint ahogy némelyek késedelmesnek tartják, hanem nagy türelmet tanúsít irántatok” (2Pét. 3,9). Itt azonban a **szeretet** a nagyobb erő!!

Bef.: De mire szól az Isten adta remény? A földi élet helyes vezetésére és az örök partok biztató elérésére.

2. (Communio) beszéd: Megnyugodott a lelkem

(Erkölcsei beszéd: A lélek nyugalma)

Bev.: Életviharok és életküzdelmek gyakori tételei az ember vergődésének. Valamiképpen biztos, hogy nagy sodrások között folyik az élet. Földi erők között hányódunk, de vajon égi Atyánk nem gondol-e reánk?... Kérdéssé léssen: van-e valamelyes mód, amely nyugodttá teremt lelkünk életét?

1. Alázkodtam színed előtt.

Az Úr szava buzdít erre és utal erre a módra mondván: „Mert aki megalázza magát, dicsőségben lesz, s aki lesüti szemét, üdvösséget lel” (Jób 22,29).

a) Ezt erősíti a Zsoltáros is: „Pedig én, amikor bántottak, szórruhát öltöttem; böjttel sanyargattam magamat, s mellre hajtott fővel könyörögtem” (Zsolt. 34,13).

b) Sőt egyenesen kegyet találok Istennél, ha alázkodom. „Minél nagyobb vagy, annál inkább alázkodjál mindenben, akkor kegyet találsz Istennél” (Sir. 3,20).

2. Felmagasztaltattam színed elé.

A második résznek alaphangját Jakab apostol csendíti mondván: „Alázkodjatok meg az Úr előtt, ő majd fölmagasztal titeket” (Jak.4,10). Megvalósulásának tartalma így fejezhető ki:

a) Istenivé lettem a földön. És ez már **égi nyugalom**; ezért hivatkozva hivatkozhat erre a nagy értékre: „Az alacsonysorsú dicsekedjék méltóságával, a gazdag ezzel szemben nyomorúságával...” (Jak. 1,9). – A „felmagasztaltatás” isteni kegyelem, amely a földi életben való megemelést jelent.

b) Boldog lettem az égben. És ez pedig **élet** – az örök partokon. Így az alázatos hűség az égi korona megszerzője. „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást. Mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten azoknak ígért meg, akik szeretik őt” (Jak. 1,12). Azért mondja Péter is: „Alázkodjatok csak meg Isten súlyos keze alatt, hogy annakidején fölmagasztaljon titeket. Minden aggságos gondot hagyjatok rá, mert ő gondot visel rátok” (1Pét. 5,6-7).

Bef.: Az alázat végül is a földiek értékét kisebbíti és az égiek nagyságát növeli. Kicsoda **nyugodt** tehát? Akit nem izgatnak a földiek, és biztatnak az égiek.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Áldozatunk és életünk

(Erkölcsei beszéd: Életünk átnemesedése)

Bev.: A Bölcs szavaival kezdem. „Te mondtad, hogy templomot építsek szent hegyeden, és oltárt lakóhelyed városában, hasonmását a szent sáornak, melyet kezdettől fogva készítettél” (Bölcs. 9,8). – De miért a templom? Felelet: hogy égbe szálljon áldozatom illata, és földre hulljék Isten életet átalakító kegyelme.

1. Égbe száll az áldozat illata.

Valóban minden áldozat Isten elé emelkedő és ember lelkéből fakadó hódolati jel.

a) Ábelé – égbe szállt. „Ábel is áldozék... És tekintte az Úr Ábelre s ajándékaira” (1Móz. 4,4).

b) Illés áldozati tüze is – égből szállt. „Mikor aztán eljött az egészen eléggő áldozat bemutatásának ideje, oda lépe Illés próféta s mondá: Uram, Ábrahámnak, Izsáknak s Izraelnek Istene, mutasd meg ma, hogy te vagy Izrael Istene, meg hogy én a te szolgád vagyok és hogy a te parancsodra cselekedtem mindezt. Hallgass meg, Uram, hallgass meg engem, hogy megtanulja e nép, hogy te, az Úr, vagy az Isten s hogy te térítetted vissza ismét szívüket. Ekkor lecsapa az Úr tüze s megemészté az egészen eléggő áldozatot, meg a fát s a köveket meg a port s felnyalá a vizet, mely az árokban volt” (3Kir. 18,36-38).

2. Istenivé nemesedik az ember élete.

Az ég áldása úgy mutatja az áldozat elfogadását, hogy jelekkel jelzi szent akarátát.

a) Földön is tisztultan élünk. „Akkor majd kedvesek lesznek cselekedeteim, igazságban vezérlem népedet, és méltó leszek atyám trónjára” (Bölcs. 9,12). „Írtam nektek, gyermekek, mert megismertétek az Atyát. Írtam nektek, atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írtam nektek ifjak, mert erősek vagytok: él bennetek Isten tanítása. És legyőztétek a gonoszt” (1Jn. 2,14). – A föld szeretetétől is visszahúzódunk: „Ne szeressétek a világot, sem azt, ami evilágban van. Aki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete” (1Jn. 2,15).

b) Kegyelmeddel – égbe térünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). „De vannak néhányan Szárdeszenben, akik nem szennyezték be ruháikat. Velem fognak járni fehér ruhában, mert megérdemlik” (Jel.3,4).

Bef.: Áldozatunk eredménye – Isten „ajándékküldése”, és ennek eredménye – lelkünk átnemesedése.

* * *

B/ rész – b/ csoport: az Evangélium szövegéhez írt beszédek

Az Evangélium szövege így szól: „Ismét a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrá változtatta. Volt Kafarnaumban egy királyi tisztviselő, akinek betegen feküdt a fia. Mikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, fölkereste őt és kérte, hogy jöjjön, gyógyítsa meg fiát. Már halálán volt. Jézus így szólt: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”. „Uram, kérte ismét a királyi tisztviselő, jöjj el, míg meg nem hal gyermekem.” „Menj csak, felelte Jézus, fiad él.” Hitt az ember Jézus szavainak és hazament. Még útközben eléje jöttek szolgái és jelentették, hogy fia életben van. Tudakozódott tőlük, melyik órában lett jobban. „Tegnap a hetedik órában hagyta el a láz”, válaszolták. Az apa rájött, hogy ez volt az az óra, amikor Jézus azt mondta neki: „Fiad él.” Erre egész házával együtt

hívó lett” (Jn 4,46-53).

Milyen **közvetlen** gondolatokat tár elénk a mai Evangélium? Csodatettet ismertet, amelynek létesítő mozzanatai: a **segítő Mestert kereső hit**, majd a **jóságos szívű Mester** áldó lelkének munkája, továbbá a **hívők dicsérete** és a **csoda hatása**. – Ezekből lehetne meríteni, ha a csoda leírásához akarunk alkalmazkodni. – Természetesen szabad terület nyílik arra felé is, hogy a kérdések **szimbolikája** és reánk alkalmazható **pedagógiája** is hangot kapjon. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Vezető gondolat – a Mestert kereső hívők

1. beszéd: A napi Evangélium magyarázata

(Homiletikus beszéd: A hit áldása)

Bev.: Kinyitom az Evangélium szent szövegét, hogy lelki táplálékot találjak szent soraiban. – Mindjárt a szöveg kezdésével indulunk:

1. „Volt Kafarnaumban egy királyi tisztviselő...”

Olyan valaki, aki hatalmat gyakorolt sokak felett. De fia betegségét már nem tudta meggyógyítani, ezért ahhoz akart fordulni, akinek Galileától Júdeáig nagy vala a híre. – És mi nem vagyunk-e olyan hatalmat gyakorlók, akik földön sok mindennek parancsolunk, de igen sokban gyarlók vagyunk?!... Különösen – lelkiekben! Hová fordulunk ilyenkor? A lelkiek Urához, Jézus Krisztushoz.

2. „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”.

Jézus mondotta. – Szinte próbaként hangzik ez a szó: vajon hittel kopogtatsz-e lelkem kapuján?... Mintha nekünk szólna a Mester, akik szintén gyakran csak **jelek után** akarunk odatapadni az Úrhoz. Pedig a Messiás szavai szerint a **hit ereje** az Istentől veendő segítség forrása.

3. Nem nagyon jól értette ezt a királyi ember sem és ezért sürgetve mondá: „Uram, jöjj el, míg meg nem hal gyermekem”.

Kerülni akarja a vitás kérdést a **hitet illetőleg**, de vágyva vágyódik a Mester jelenléte után, mert **abban** még ő is hisz, hogy lealázkodása – a gyermek gyógyulását hozza. A Mester már ezen a hiten is megindul. Ezért jutalmul így szól:

4. „Menj, menj csak, fiad él”.

Ez már az Úr szent csodacselekedete, amely gyermeknek életet, apának és háza népének pedig isteni hit alapot adott.

5. Azért, amikor a szolgák jelentették, hogy fia meggyógyult és a jobbrafordulás a Mester szavával egybevágott, „egész házával együtt hívó lett.”

De láttunk és látunk-e mi is ilyen csodajeleket?

a) Az Evangélium története ilyet mutat. Hiszen „ez volt Jézus második csodája. Akkor művelte, amikor Júdeából Galileába ment” (Jn 4,54).

b) De látunk napjainkban. Lourdes, Fatima, magyar búcsúhelyek... szintén ezt mutatják.

c) De érezzük **saját** életünkben is, amikor csodás gyógyulások, áldások és lelki átnemesedések kísérik imádkozó és hittel átitatott életünket.

Bef.: Végül azt kérdezzük: mit tanultunk a mai szent Evangélium szövegéből? A felelet ez: hittel kérjétek az égi Mestert és hitetek jutalmául áldását adja az Úr Egyszülöttje.

2. beszéd: A csoda és a hit

(Lehet-e a csoda a hit indítója?)

Bev.: Az egyszerű ember igen gyakran mondogatja Szt. Tamás apostollal: „Hacsak nem látom a kezén a szegek nyomát és ujjammal a szegek helyét nem érintem, kezemet pedig oldalába nem teszem, nem hiszem” (Jn 20,25). Mindez annyit jelent, hogy az emberi szellem a **fizikailag észlelhető** csodát kívánja. Akkor hajlik könnyedén a **hitre** a lelke, ha közvetlenül **észleli** a változás **rendkívüli** jellegét. – Ámde az **isteni kinyilatkoztatás** adhat **előkészítő csodajeleket** is. Olyat, amely első indítást ad a léleknek és így kezdete létszen az isteni kegyelem befogadásának, amely az **isteni hit** égi indítója. Igaz ugyanis, hogy a kegyelem a hit alapvetése, és az emberi értelem odahajlása már a **szellemi ember** munkája. – Kérdezzük tehát: vajon lehet-e csoda az ember hitének indítója?

1. A csoda is olyan isteni kegyelem, amely előkészíti a hit befogadására.

Égi jel – a föld emberének!

a) Maga a Teremtő alkotta úgy az embert, hogy örök vágyakozással **vágyakozzék** égi hazája felé. Mintha azt mondanám: Isten és ember a személyiség ereje folytán egybetartoznak. Ezt jelenti: Atyám az Isten és én fia vagyok. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). Ez azután arra is alkalmassá tette az embert, hogy **behódoljon** a Teremtő előtt. – Ez a felsőbb-ség elismerésének kegyelme. – Ha azonban a **belátás** ereje nem követi – hisz a véges ember nem érheti át teljesen a Végtelent! – abba a hit kegyelme útján teszi alkalmassá a lélek talaját erre a Mindenható.

b) De a földi élet változataiban az égi jelentkezések **csodajelei** lehetnek **előkészítői** az Istenben való hitnek. „...A násznaggy megízlelte a borrá vált vizet. Nem tudta honnan való, csak a szolgák tudták, akik a vizet merítették. A násznaggy hívatta a völegényt és szemére vetette: „Minden ember először a jó bort adja, és csak miután megittasodtak, akkor az alábbvalót. Te mindeddig tartogattad a jó bort.” Ezzel kezdte Jézus csodatetteit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, tanítványai pedig hittek benne” (Jn 2,9-11). Sőt a Mester Maga is mondja: „De ha azokat cselekszem, és nekem nem akartok hinni, higgyetek a tetteknek, hogy végre lássátok és elismerjétek: az Atya énbennem van és én az Atyában” (Jn 10,38). – Ennek az előkészítő erőnek pedig az az alapja, hogy az ember a földi törvények feletti uralom folytán rádöbben az égi erők jelentkezésére. – De itt vigyázni kell! Emberi „váráslatok”, ideges feszültségek kihasználása és felajzott szenvedések vak tapogatódzása nem lehetnek isteni csodák (spiritizmus, okkultizmus, babonák stb...!)... Jól jegyezd meg: ezek elvonnak Istentől! Az igazi csoda pedig Istenhez vezet! Higgy abban is, hogy a **hit egyetemes égi ajándék**, és így egyenesen **kötelező a földi behódolás!** Ez tehát nem lehet a beteges embernek próbálkozása, hanem az erőseknek Istenhez térési indítója.

2. De a csoda lehet olyan erős lendítő erő is, amely kirobbantja a hitnek erényét.

Gondolj csak a mai Evangéliumra!

a) Milyen hatást tett a csoda – **Jézus környezetében?** – A királyi ember bizakodó hittel fordul a Mesterhez, mert a csodák sora az Úrhoz ragadta. Péter mindig hitt az Úrban, de csodájának láttára így kiált fel: „...Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” (Lk 5,8). Ne ijedj meg ettől a féltő hangtól! Az Írás így ír: „Isten félelme mindenben túltesz, boldog az az ember, kinek megadatott Isten félelme!” (Sir. 25,14-15). – Lám, ez is azt mutatja, hogy a megrettenő felfigyelés félelmet szül, de a **félelem a szeretet kezdete**, a hit pedig az Úr követésének első lépése. Szt. Pál is a csodás damaszkuszi út által kerül a Mester szolgái közé. A megragadó kegyelem akkora, hogy örök szolgálatra fűzte az égi Mesterhez.

b) Milyen hatást váltanak ki a csodák **a mi életünkben?** Külső csodákat keveset találunk, de **belső életünket** igen gyakran ragadja meg a titkos csodák serege. – Csak a kivételesek részesülnek **érzékeltető és nyilvános** csodajelek látásában (Lourdes stb.). – De csak figyelj és reá fogsz jönni, hogy a te **magad életében is** látod, hogy tégedet is magával sodor a csoda lendülete. – Vagy úgy, hogy mások szavai nyomán **hiszed**, vagy úgy, hogy magad életében érzed a Gondviselés csodás irányítását! – És ez mindennél döntőbb.

Bef.: Foglaljuk egybe a mondottakat: a hit az első kegyelem. Ez dogmatikai tétel. A csoda lehet a hit kegyelmének előkészítése, de maga a hit égi kegyelem. Azért egek felé szálljon imánk, hogy olyan **indító jeleket** adjon nekünk az Úr, hogy erre figyelő lelkünk felfoghassa az örök világból szálló kegyelem hullámain, és azok befogadásával isteni hitre hangoljuk életünket! Legyen égi Atyánk jeleit látó a lelkünk, és legyen a hit kegyelmével áldva Istenhez forduló egész életünk!

*

Ez a beszéd reáépíthető akármelyik csodára. De saját életünkben is található több ilyen jel. – Kantonakoromban **lengyel papot** kért egy haldokló mondván: „Nem tagadhatja meg közbenjáró segítségét a Szent Szűz, hiszen én egész életemen át kongreganista voltam”. Az olasz harctérnek ezen a területén nem volt lengyel ezrede... Csak bátorítva ígértem – tolmács révén – keresését, de semmi reményem sem volt a teljesítésre. – És mégis! A vonalak felé menve – szomorú lélekkel – mégis **találkoztam** egy lengyel pappal, aki ezredét kereste... Mindent elintézett és csak annyit mondott: „az Isten küldött!”...

*

3. beszéd: Várom az Urat

(Erkölcsei beszéd: A Mestert váró lélek)

Bev.: „Jöjj hozzánk, Uram!” –ez a fohász hagyja el gyakran az Úr házanépe ajkát. A hívó királyi ember így kérelmezi: „Uram, jöjj el, míg meg nem hal gyermekem” (Jn 4,49). – De figyelemre intő, hogy a csodák láttán Péter viszont így kiált fel megtorpanva: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” (Lk 5,8). – Mi pedig Urunk tanításában bizakodva, mégis egekre feszülve híva hívjuk a Mestert... Hogyan megy ez végbe?

1. Hívom – a pillanatnyi veszélyek idején.

a) Mikor hívjuk a Mestert? A gyengeség tudata segítségért könyörög. Az elesett és beteg ember orvos után sikong. Még a Mester közelében is testi bajban keresik a szenvedők. „...egy ember lépett hozzá és ezekkel a szavakkal hullott térdre előtte: „Uram, könyörülj fiamon! Holdkóros szegény, és sokat szenved” (Mt 17,14-15). Ez a sóhaj és felzokogás betegségből való gyógyulást keres, de a királyi Zsoltáros a lelki baj idején is az Úr felé irányítja a lelket. „Uram, az édig ér kegyességed, a fellegekig hűséged. Igazságod olyan, mint az Isten hegyei, ítéleteid hatalmas mélységek. Fenntartasz, Uram, embert és állatot, Istenem, mily gazdag a te irgalmasságod!” (Zsolt. 35,6-8). Ez a hang is az Urat akarja az égből az ember mellé hozni, hogy áldó kézzel segítse a küszködő életzarándokokat. Az Írás szerint: bennünk az Úr. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Sőt ezt is halljuk az Úrajkáról: „Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23). Hívó lelkemnek jó csengésűek ezek a szavak. Azért merem égre emelni tekintetemet és azért merem égi Atyám trónja elé juttatni könyörgésemet.

b) De milyen ügyekben hívjuk a Mestert? Az természetes, hogy nagy, lelki bajainkban mindig az Istenhez fordul a lelkünk. De ne félj attól sem, hogy ezt meg kell felelned: még kicsiny ügyeidben is odafordulsz az ég Urához? Isten a te Atyád, és Atyádnak gondviselése gyermekét mindenben szeretettel segíti. Mintha azt kérdeznéd, kérnéd, szólal meg bennem a lelkiismeret szavában és nyisd meg lelki füleimet a csendes beszéd világos hallására. Ilyen módon a kicsi dolgokban magad mellett érzed az ég hatalmas Urát.

2. De könyörgök: állandó irányvétel idején.

a) Miben jelenik meg azután ez az állandó irányítás? Maga a lelkiismeret Isten szava. Ezt már állandóan csendíti bennünk az Úr. – De olyan kézen fogva való vezetést is szeretnénk, amely biztosan eljuttat az örök hazába. „Utaidat, Uram, mutasd meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem. Vezess és oktass engem igazságodra, mert te vagy az én üdvözítő Istenem, és én tebenned bízom szüntelen” (Zsolt. 24,4-5). A Zsoltáros sóhaja az én sóhajom is.

b) De ez hogyan valósítható, ennek az irányításnak hűséges követése? Az édes Üdvözítő szerető lelke szerint: „nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok” (Jn 14,18). Egyházára bíz tehát bennünket, kinek áldott kézfogása biztos vezetés az örök tájak felé. „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16). Ez a kézfogás **személyes** irányítás. Nem betű, nem tanítás, nem tétel, hanem **életre tanítás**. Ez a kézfogás örök, mert „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Persze ezért könyörögni kell! Hálát adva! Ha érezzük az Egyház erejét, könyörögve kérni, hogy minél többször érezzük ezt a csodáserőt!

Bef.: És hisszük, hogy hozzánk alázkodik az Úr. Ha másképpen nem, akkor az emmauszi tanítványok „kényszerítő könyörgésére”, az lesz az erő, amely hozzánk láncolja Őt, hogy be ne esteledjék – a lelkünk.

4. beszéd: Az Úr útjai

(Erkölcsei beszéd: Urunk tanításának értéke)

Bev.: Az újabb kori tudomány finom kis mikrofonon keresztül hirdeti az egész világnak az igéket. Karácsonykor az Úr Jézus helyettese is szól – mindenkire. – És a Mester? Galilea útjain, városain át szólt, és hallgatta szavát a zsidó nép, végül is az egész emberiség.

1. Urunk szava – Isten szava.

Júda földje a próféták otthona. A Mindenható csodás élettervében és megváltási tervében különös szerepet töltött be Betlehem, Názáret és Jeruzsálem keleti népe. Ezért volt a Jordán folyó népe a próféták szülője.

a) De ezek szava mindig – előkészületről szólt. Valaki jönni fog, akire hallgatva életirányt nyer

majd az Úr földi nemzedéke. – Az idők teljességéről így szól az isteni kinyilatkoztatás: „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén miként a zord harcos” (Bölcs. 18,14-15). És ettől kezdve valóságban „mézet hullatok lettek az egek”.

b) A Galileai megjelenése tulajdonképpen akkor lett egyetemleges feltűnést keltő, midőn szavaival egy egészen új világ létéről, csodás lelki értékekről kezdett szólni az embereknek. „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért, fogatfogért! Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,39-40). – Olyan lélek és isteni hangok csendítése volt ez, amelyet nem szoktak meg eddig az emberek. Szavak voltak, de újak. Szavak voltak, de magasztosak. Szavak voltak, de isteniek. – Íme, szólt az Isten!

2. Urunk szava – ember útjelzése.

a) Az Isten teremtő és kinyilatkoztató jelentkezése nemcsak a végtelen Bölcsesség felvillanása. „Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál? Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak s csűrökbe sem gyűjtenek: mennyei Atyátok táplálja őket. Nem értek ti többet azoknál?... Ne nyugtalanodjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van. Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok. Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap nap majd gondoskodik magáról. Elég a mának a maga baja” (Mt 6,26; 31-34). Van ebben emberi feladat meghirdetése is. Olyan formában, hogy célt, hivatást, eszközöket nyer az isteni tanításban a földi zarándok.

b) De a Bölcsesség felvillanása az embernek földi helyzete örök problémájának megoldása is. Miért? Honnan? És hová? Ezek nem egyszerű reánk kényszerített kérdések, hanem a lélek mélyéről előre robbanó hangoskodások. – Pogány vallások, bölcselők és a legújabb kori tudósok örök kérdései. A feleletet az evangéliumi Mester diktálja. „De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt... Mindaz, aki hallgatja tanításomat és tettekre is váltja, hasonlít a bölcs emberhez, aki házát sziklára építette. Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvöltött a szél és rázúdult a házra, de az nem dőlt össze, mert sziklára alapozták” (Mt 7,14 és 24-25). – Sőt ezt a kemény tételt is hozzáfűzi: „Aki atyját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám... Aki föl nem veszi keresztyét s nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki meg akarja találni életét, elveszíti azt, de aki érettem elveszti életét, megtalálja azt” (Mt 10,37; 38-39). Boldogan hallgasd és készségesen kövesd! Ez az Isten szava!

Bef.: Hallva halljuk, mert **élő szervezete**, az Egyház ismerteti, hangoztatja és hirdeti. Kövessük!

5. beszéd: Életutakon

(Erkölcsi beszéd: Milyen úton jár a Mester?)

Bev.: Szt. Péterről azt írják az életrajzírók, hogy egyszer római útján megjelent neki a Mester és azt kérdezte: hová mész Péter? A tanítvány megérezte, hogy vissza kell térnie és követnie kell egész életének útján a Mestert. – És a mi utunk? – kérdezem.

1. Az általános szolgálat (előkészület).

a) Hogy mi az ember életútja, arra **legáltalánosabban** úgy felelhetünk, hogy Mesterünket kérdezzük és nyomdokait követjük. Az Írás így ír: „...a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy megkísértse az ördög. Negyven nap és negyven éjjel böjtölt s végül megéhezett. Odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak... Jézus így felelt: „Írva van az is: Ne kísértsd Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” Akkor otthagya őt a ördög, angyalok jöttek és szolgáltak neki” (Mt 4,1-4; 7; 10-11). Ez a kemény mondat arra int, hogy az **élet útja a munka**, a szolgálat és az örök értékek keresésének útja. „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15). De ehhez a parancshoz ezt is hozzáfűzi: „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33).

b) Ebben benne rejtőzik az, hogy az Úr szolgálata – a **hivatás szerint történjék**. Ne felejtsetek: mindenkit külön talentummal, külön hivatással indít az Úr. „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak: aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint; aki tisztséget kapott, gyakorolja tisztségét; aki tanító, oktasson; aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson;

aki alamizsnát oszt, tegye egyszerűségben; aki előjáró, legyen gondos; aki irgalmasságot gyakorol, tegye derűsen” (Róm. 12,6-8). Ebben benne rejtőzik, hogy a földi szolgálat az Istenért történjék, és hogy csak másodrendű legyen az öncél és a földi élet. Ebben benne rejtőzik az, hogy a lelki élet és Isten imádása nemcsak vallásos formák betartása, hanem tevékeny szolgálat, munka, amely szinte Isten-szolgálatá nemesedik Urunk élettervében. „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,23-24).

2. De folytatva és részletezve a feladatot, meg lehet állapítani, hogy ez a szolgálat történik: **tanító szolgálat** (igazi munkába állás).

a) Maga a Mester állandóan ezt végezte. Reá az egész nép várakozott, mert Ő az emberiség Megváltója. „Jézus a Lélek erejével eltelve visszatért Galileába. Híre elterjedt az egész környéken. Tanított az ottani zsinagógákban... Eljutott Názáretbe is, ahol nevelkedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett” (Lk 4,14-16).

b) Reánk részletesen marad a feladat. A család – a családtagokat tanítja. A felnőttek – a kicsinyeket. A vezető állású – az alárendeltek. Tehát mindenki legyen tanító. Magister, Rabbi, mint a Mester. De nem iskolai mester, hanem élettanító.

3. Majd folytathatjuk a feladat rajzolását és azt mondhatjuk: **folytatható ez a lemondó szenvedés útján** (önfeláldozás).

Mesterünk itt is előttünk jár, és mi csak nyomdokát követhetjük: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). Ez a hang a lemondó, áldozatosságot vállaló Mester hangja. Mi is csendesedjünk el, ha zúgolódó hang követelődik ajkunkon. Nem szabad többet igényelnünk, mint Ő, a Mester. Ő az útmutató, mi a követők legyünk!

4. **Végül is követjük Őt: a kereszttel útján** (teljes áldozatosság).

a) **Mesterünk** útjának végső állomása: a Golgota Keresztje. Ide jutott a Pálmavasárnap ünnepe után és a Nagypéntek nehéz napján... „Erre aztán kiszolgáltatta őt, hogy keresztre feszítsék. Azok átvették Jézust (és elvezették). Ő kereszttel hordozva kiment az úgynevezett Koponyahelyre, melynek héber neve Golgota. Ott keresztre feszítették őt...” (Jn 19,16-17). – Látszólag a legleverőbb jelenet a mai, de valójában a legértékesebb és legnemesebb életmozzanat. Egyenesen azt mondhatom: a világ-történelem legnagyobb mozzanata.

b) És a mi életünkben? Annak is van tán sok Pálmavasárnapja, de van egy-két Golgota útja. Ne becsüljük túlságosan az elsőt, de el ne forduljunk a másodiktól se. Amerre a Mester járt, arra vezessen életösvényünk. Figyeljétek csak meg, hogy az útkeresztződéseknél virágokkal ékesítik fel a keresztfákat. Szinte azt mondja ez: a kereszttel virágok fakadásának **élő fája**. De figyeljétek meg azt is, hogy az **életkereszttel nyomán** erények fakadnak az emberek lelkén. Szeresd tehát a kereszttel is!

Bef.: Péter követte, mi is kövessük a Mestert! Az Ő útja – az örök élet igaz útja!

6. beszéd: Királyi ember fiai

(Erkölcsei beszéd: Emberi életünk megemlése)

Bev.: Királyok gyermekei kivételes helyzetet élveznek, mert bennük az ország jövő vezetőit tisztelik. De királyi lélek valójában az, aki tehetségével, adottságával és kifejlesztő munkájával vívja ki magának ezt a lelki arisztokráciát. – Krisztus háza népe ezt a királyi lelkületet kapta égi Atyjától. Úgy éljen tehát, hogy méltó legyen erre a nagy lelki elhivatottságra. – Kik vagyunk és hogyan élünk?

1. **Bőségesen ajándékozott királyfiak vagyunk.**

Az Isten kezéből nem lehet üresen a földre szállni.

a) Mindenki gazdag, aki a földön kopogtat. A kis gyermek – a sok-sok életkincs-lehetőséggel. Akár testi szépséggel – szülők hasonlatosságával... Akár lelki tehetségükkel... Tudás... Lelki jóság... A szeretet kincsesháza...

b) De ébredjünk ennek tudatára és értékesítésére! Mindez érték, amely nem kicsi kincs a nagy világ életében. – Mit érez a kertész, ha rügybe pattan az évelőtulipán vagy szirmokba öltözik a gyönyörű cseresznyefa? A sok-sok értéknek első jelenlétét tiszteli és a gazdag jövő szépséges előképét ünnepli. Istenvirágos kertjének **élő embervirágai**, ti is a tavasz minden szépségével kopogtatok.

2. **Sőt égi Királyunk dicsőségét szolgáló királyi nemzedék lehetünk.**

a) Az adományok égi kincsek. Ezek jórészt mozdulatlan életértékek. Ilyen: értés, érzés, akarás, talentum. – De ha élünk vele, akkor **nem külsőleg öltöztetett királyfiak**, hanem **belsőnkben kialakított**

királyi nemzedék vagyunk. – Íme: a nagy feladat.

b) De aki ezt teljesíti, az **magamagát** teremtette életkirállyá és így magamaga lett az égi Király földi dicsősége. „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevéssé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg, és kezded művei föléállítottad, lába alá vetettél mindeneket: minden juhot és minden barmot, és hozzá a mezei vadat, az égi madarat s a tengeri halat, mely a tenger ösvényein halad” (Zsolt. 8,5-9). – Ne felejtsd! Aki földi királyságával megdicsőítette az ég Urát, azt égi koronával koronázza az égi Király.

Bef.: Az égi Király az Atyánk, föld királyi népe legyen mind gyermeke.

7. beszéd: A sürgető szeretet

(Erkölcsei beszéd: A szeretet kiteljesülése)

Bev.: Családi otthonunk boldogsága: a család nyugalmas estéje. Ekkor tér haza fáradtan az áldozatos édesapa... ekkor ül csendes egységbe az övéi közé... körülötte drága házanépe, amely a szeretetnek melegével fizet az áldozatos édesapának. Az édesapai szeretet ugyanis az áldozatos szeretet, a családi szeretet pedig a hálálatos. – Mi jellemzi hát az igazi édesapát?

1. Fiáért mindent áldoz az atya.

Az egyik igen szép színdarabban karácsonyestét mutat be az aranytollú Koszter atya. A kép ez: a gyermekesereg örömet boldogan nézi a jó mama, szeretettel fogadja a gyermekek kézcsovját, az édesapa pedig karba tett kézzel és könnyező szemmel nézi a kedves jelenetet. De az áldozatos munka az övé! Látszólag nem övé a hála. Ez a helyzetkép azt mutatja, hogy az erő, a teremtő erő **áldozatosságot** követel. Ezért van az, hogy az édesapa élete – áldozatosan munkás. Ezért van az, hogy az édesapa élete – külső életkörüppel szemben a családra határolt. Ezért van az, hogy az édesapa kenyere – vékonyabb, mint a családtagoké. Ezért van az, hogy az édesapa szórakozása – kevesebb, mint másoké! Ő – a család áldozatos! – Szép példában szól ez elénk a „Süt a nap” című színdarabban, ahol az éhes és asztalhoz ülő apa úgy osztja szét ebédjét, hogy végül neki semmi sem marad... És így kel fel derűsen: „most jóllaktam”, és könnyet törölve szeméből megcsodálja drága gyermekeit. – Ezt a lelkületet alakítani – a jövő édesapák feladata. Ezt a lelkületet tisztelni – a jelen család szent kötelessége.

2. Fiáért kivételesen könyörgő a szerető atya.

Mindenkit belesodorhat az élet olyan helyzetbe, hogy hivatalosan vagy nem hivatalosan vádat emelnek ellene. Sőt az is lehet, hogy „tékozló fiú” lesz a család szemefénye. – Ki lehet ilyenkor az igazi védő? Mindig az édesapa. A múltat hamar feleli... A legkisebb javulási szándékot is nagyra becsüli... Az első bocsánatkérésre megbocsát... Minden mentő körülményt meglát... Azután még alázkodva könyörög a szegény megtévelyedettért. Ha nem tud segíteni a földieknek, akkor könyörögve könyörög az égieknek. „Uram, könyörülj fiamon!” (Mt 17,14). Ez az édesapa!

Bef.: Atyánk az érettünk dolgozó, érettünk könyörgő; mi legyünk a lelkébe szeretetet sugárzók!

8. beszéd: És ha meghal?

(Erkölcsei beszéd: Az élet és a halál igazi viszonya)

Bev.: Egyetemes törvénye az életnek, hogy egyszer mindnyájan meghalunk. De ez az egyetemes isteni ítélet csak annak nehéz, aki kizárólagosan a földre építi életét. Nem könnyű otthagyni azt az ottont, amely az örömeik örömeivel telítette az életet. – Ámde csak így lehet-e szemlélni a „mors imperator” erejét?

1. Szomorúság a föld zarándokának.

Tagadhatatlan, hogy a **halál gondolata** ellentétes az **élet emberének vágyaival**. Épp ezért levertséget okoz még a gondolat is, és könnyeket fakaszt valóságos megérkezése. „Akkor odajött hozzá egy Jairus nevű zsinagógai előljáró. Amikor meglátta, lába elé borult és esedezve kérte: „A kislányom halálán van, jöjj, tedd rá a kezdet, hogy meggyógyuljon és életben maradjon.” El is ment vele. Nagy tömeg ment vele és utána és tolongott körülötte” (Mk 5,22-24). – Mit hoz ugyanis a halál?

a) Először a csodás kaszát, amely elvágja a földi élet szálait. „És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az éltető lehelet pedig visszatér Istenhez, ki adta” (Préd. 12,7). – A pogányok a párkák ollójával jellemezték a halált. Tény, hogy az élet ezernyi szála, vérségi, rokoni, szellemi, anyagi köteléke fűz ehhez a Terra bolygóhoz. Fáj a szakadás tudata.

b) Hoz azután a halál sok szomorúsággal, gondnal, bizonytalansággal teltkosarat. Ezt odaadja a

halódónak és átad hozzá hasonlót – a hátramaradóknak. – Ez is fájdalom és teher.

c) Végül hoz sok kétséggel telt zsákokat is, amelyben elmúlt életünk hibái vannak és amelynek ez a felirata: felelsz mindenért és jóvá nem tehetsz már semmit!

De ezek az ajándékok nem mondhatók boldogítóknak! Annál is inkább, mert az életet igényli, a társas együttlétet szereti, a fejlődést követeli és az elismerést óhajtja. – Ha pedig hozzáveszed, hogy mindezt a „nehéz” ajándékot a betegség, a szenvedés kíséretében adja, akkor szomorkodva mondhatod: nem barátom a halál sápadt arcú kaszája.

2. Ámde a halál megérkezése – öröm az örök hazába hazatérőnek.

Az Isten hűségesei ugyanis másképpen nézik a halált.

a) Szerintük – isteni küldött, aki haza akarja vinni örök hazába a földön zarándokoló égi követet. „Jobb a jó név az illatos olajnál, s a halál napja a születés napjánál” (Préd. 7,2). – Még az életet leértékeltő próféta is így sikolt fel: „Így hát, Uram, kérlek vedd el az életemet tőlem, mert jobb nekem a halál, mint az élet” (Jón. 4,3). – Az Úr szerint pedig az ígéretek ígérete az, hogy a halál hazasegít. Olvasd csak a Mester szavát: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Az igazi hűséges azután **készen** is vár. – Az igazi menyasszony az öt okos szűz egyike... **A földet** csak annak nehéz **elhagyni**, akinek **nem hazája az ég**. Az átutazó szívesen halad át az átmeneti ország sorompója alatt. Az igazi gyűjtő nem fél a felelősségtől sem, mert lelkiismeretét gazdaggá tette a sok jócselekedet. Így a halál elveszti rémes arcát és a Tóbiást kísérő angyallá válik, aki Mihály főangyal képében kísér az örök élet kapujához.

Bef.: Metamorfózis, átváltozás kell a halál megítéléséhez. Ne lásd benne a csontváz ridegségét, hanem észleld az Istenhez küldő angyal szépségét.

9. beszéd: A halál kapujánál

(Erkölcsi beszéd: A halál pillanata)

Bev.: Aki egyszer is ott állott valamelyik szeretettjének halálos ágya mellett, az visszagondolhat azokra a nehéz pillanatokra, amelyeket ott átélt. Nehéz a válás! Szülőktől... gyermekektől... rokonoktól... vagyontól. – A halódás percei ködbe húzzák a földi élet kontúrjait és bizonytalan vonalakkal rajzolják a jövő képét. – De kérdezem: mi az oka ennek a lelki elszomorodásnak?

1. Azért nehéz az elválás, mert ködös és bizonytalan az emberi szem előtt a jövő képe.

Mi lesz a halál kapuján túl? Ez a kérdés a problémák problémája.

a) Talán a megsemmisülés? Ez látszik az első feleletnek. „Minden test elfonnyad, mint a fű, mint a fakadó levél a zöldellő fán” (Sir. 14,18). Ezt alátámasztja a látszat. Elvész és elkopik az élet, tehát sírba száll az ember teste... „Mind ami földből való, a földbe tér vissza” (Sir. 41,13). Még ez is szomorú kép. Szinte ellentétes azzal a nagy vággyal, amelyet az **élet után** érez az ember.

b) Vagy tán titokzatos vándorélet? A spiritiszták álmodozása ez. Beteges képzelődés, de az **ősi élni akarás vágyából** táplálkozik.

c) Vagy talán az „Öserőbe” való beleolvadás? Ez pedig a bölcselők és buddhisták képzelődése. Sokaknak elég, de az igazi, **egyéni életet élőknek** és **ennek örök érvényét** keresőknek kevés ez a **reménykedés**.

d) Mindehhez hozzájárul az a **biztos tudat**, hogy ami észlelhető, élvezhető, az biztosan itt marad az élők birodalmában... Ez a halódónak nehéz. De az itt maradónak pedig biztos az elválás és bizonytalan – különösen a jó anyatávozásakor – a következő életszakasz. Lement a nap... Honnét vesz éltető fényt a drága család? De a lelkieken gondolkodóknak még egy miatt nehéz a válás teljes értékének elbírálása.

2. Azért nehéz, mert bizonytalan az új rendeltetés és küldetés.

Az örök életben bízó és bizakodók nagyon jól tudják, hogy az örök élet kapujánál csak az nyer bebocsátást, akit **életségalkalata érdemesít** az örök jutalomra.

a) A lélek ítéletet vár. „Bár hálnék meg én az igazak halálával s olyan lenne végem, mint amilyen az övék!” (4Móz. 23,10). – Ezt tudja az evangéliumi Mesterminden tanítványa. Mégpedig azért, mert ismeri Mestere szavát, amely így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26). – De ezért van az, hogy e nehéz percben felelevenedik a múlt sok hibája és sok bűne... mulasztása... Mind-ez vádol...

b) Az ítélet pedig a lepergett élet értéke szerint fog szólni! Azért még a **halál előtt** szót kér az Ör-angyal is. Ő szót kér és bátorít. A jót is megeleveníti. – Sőt bűnök esetén bánatra hangol. Boldog az, aki legalább a nagy kapu előtt döbben arra, hogy még a földi életben számoljon le a szerető Atyával. Itt még az Atyával találkozik, de ott már a Bíró várja. – Bár gazdagok lehetnétek, hogy sok jóval, kinccsel, életerénnyel kopogtathatnátok az örök Atya háza kapuján! Így nem volna nehéz a haló perc. – Mert az ítélet így szól: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41).

Bef.: Goethe halálakor így kiáltott: több világosságot! Több világosságot! Igen! Igen! Több világosságot kell a **helyes élethez** értékesíteni, és akkor teljes világosság fényvetése világít – a halálhoz.

*

b) alcsoport: Vezető gondolat: – a jóságos Mester munkája

1. beszéd: A segítségre siető Mester

(Dogmatikus beszéd: Krisztus szerető segítése)

Bev.: Látásra szemet, hallásra fület teremtett az Úr. Az önző ember ezzel be is fejezné a jó Isten ajándékainak hivatását. De ezek **mások** bajainak meglátására és meghallására is valók. **Erre** is kell tehát használnunk. Mesterünk is emberi alakban járta a földet. Életét kettős vonással jellemezhetem: **felfigyel a kérő szóra és leereszkedik a segítő lélek jóságával**. – Hogyan lehetne ezt az igazságot igazolni?

1. A hívó szóra felfigyel.

a) Valami csodás törvénye a természetnek, hogy a hangok csengésére visszazeng a hangűrben a megadott alaphang. Csendítsd meg a zongora a hangját, és vele muzsikál a mellette fekvő, a zongorához hangolt hegedű a húrja. – Az újabb kori fizika tana: minden parányi rezgés és változás – átalakítja az egészvilág rendjét!...

b) Ha ilyen kapcsolatban van az anyag az anyaggal, akkor mennyivel inkább ilyen az emberszemély felsikoltása és az Isten kapcsolata. Sóhajtvá szól, vagy zokog az ég felé az ember, és belezendül az ég maga is az emberszemély felsikongásába. Az ember olyan csodálatos lény, hogy hangja, lelkének sóhaja az eget kárpitját áthatja és Isten trónjába hatol. Ok: személy szól – a **Személyhez**. De nem volna szabad azt hinni, hogy a természetes hang ereje ez. Nem a fizikai erőfeszítés eredménye ez. **Lélekhang, amely Lélekhez emelkedik**. Ebből az után az következik, hogy a feltörő hangnak tényleg **lélekből** kell fakadnia. Ezért mondja a Mester: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből,...” (Lk 10,27). El is ítéli azokat az Úr, akik csak a falakból emelt templomokat tartják Isten imádási szent helyének. „Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24).

c) Azután nemcsak csodajellel kell várni, hogy meghallgat az Isten. „Jézus így szólt: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek” (Jn 4,48). Az igazi Krisztust hívó tudja, hogy szavát hallja az Isten. Ez ugyan a hitből fakadó odahajlás, de épp azért a hitnek jutalmát veszi az, aki erre felfigyel. „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni, aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16). – Még különös jutalmat is nyernek a mélyen hívők, mert reájuk áll a Mester ígérete: „A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt üznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik a kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18). Ugy fordulj tehát hittel az éghez, hogy lelked hallja az ég fohászodra szóló feleletét: „Hited megszabadított téged. Menj békével” (Lk 7,50).

2. A jóságot árasztó lelki gyógyítást eszközl.

a) De a mi Mesterünk életében szorgalmazza a **földiek megemelését**. Szavára elpihen a vihar (Genezáret tava). Szavára gyógyul a beteg. „Egy asszony pedig, aki tizenkét éve vérzésben szenvedett, hátulról megérintette ruhájának szegélyét. Azt gondolta magában: „Ha csak ruháját érintem is, meggyógyulok. „Jézus erre megfordult, ránézett és így szólt: „Bízzál leányom, hited meggyógyított.” Attól az órától fogva egészséges lett az asszony” (Mt 9,20-22). Szavára ételt kap az éhező. „Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek. Ugyanígy adott a halakból is, amennyit csak akartak” (Jn 6,11).

b) De tanításának lényege: „Az én országom nem e világból való” (Jn18,36). – Segítése tehát **első**

vonalon – lelki célt szolgál. Emeli, neveli az embert, hogy a lélek felé forduljon a tekintete. Tanításának lényege örök távlatok látása, örök élet igénylése, örök életért való földi fáradozás, örök életért való áldozat, örök élet birtokba vétele. **Ezt** akarja megvalósítani a segítő Mester. – A földi segítség **csak eszköz**.

Bef.: Így lesz a mi Urunk Krisztusunk az **igazi** örök életnek állandó szolgálója. – És az ember? Akkor követi a Mestert, ha önmagának és ember-testvéreknek megnevelésén dolgozik egész életén át!

2. beszéd: Lelki találkozás a mindenható Mesterrel

(Dogmatikus beszéd: Krisztus a lelkünkben élő isteni Küldött)

Bev.: Egyik igen komoly tudós így sóhajtott fel: bár élhettem volna a Mester korában és csak egyszer találkozhattam volna égi Személyével!... De nem kell ilyen nagy bizonytalansággal nézni az eget felé. – Mi most is találkozhatunk a Mesterrel. – De hogyan megy végbe ez a találkozás?

1. Először találkozunk Vele – a tanítás szent igéiben.

a) Mi valójában a találkozás? Talán csak a fizikai látás és együttlét? Ez is egy fajtája a találkozásnak. De ez nem mindig a legfontosabb és nem is könnyen érhető el. Itt ugyanis sokat változtató tényező: a tér és az idő. De már lelkibb és mélyebb találkozás: a hallgatva hallgatás. Azért több, mert a fizikai találkozás csak a felületlátást hozza, míg a **tanítva való hallgatás** a lélek zárt javainak feltárását adja. „A tömeg láttára Jézus fölment a hegyre. Ott leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólasra nyitva ajkát tanította őket” (Mt 5,1-2). Itt már **jobban** találkozhattak a tanítványok a Mesterrel.

b) És meddig marad ez a lelki együttélés? Mesterünk szavai szerint ugyanis: „Ég és föld elműlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Majd pedig azt mondja az Úr: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Így tehát nincs elszakadás, hanem valóságos egybeforradás. Ezért hivatkozik egyszer fenséges gyönyörűséggel a szőlőtőre és a szőlővesszőkre. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5). – Az újabb-kori életben mindenki tudja, hogy a levegőben a dalok, a beszédek, zeneszámok hullámrezgéseit tobzódnak. Ezek a rádióhullámok. – Ha van felfogód, **bármelyiket** kiválasztva foghatod. Annyit akar ez jelenteni: Isten hangjai állandóan csengenek; csak legyen finom felvevő készüléked, és azonnal hallod a jelenlévő Mestert.

2. Másodszor találkozunk vele – a kegyelemáramlás isteni természetközlésében.

a) Hogyan nyilatkoztatja ki ezt az Isten? Igen szép esemény leírása adja nekünk a fenti tétel igazolását. „Odajött egy szamariai asszony, hogy vizet merítsen. Jézus megkérte: „Adj innom.”... Az asszony elcsodálkozott: „Hogyan? Te zsidó létedre tőlem, szamariai asszonytól kérsz inni?”... Jézus így felelt: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és élővizet adna neked.” (Jn 4,7-10). Az Isten előrelátó gondoskodása olyan nagy, hogy **még teremtésünk** előtt ellát bennünket csodás életkincsekkel. Később segít – kegyelmének kiáradásával. Maga a Jákob kútjánál való találkozás kegyelem. A kérő szó lélekfontó hang. A tanító beszéd lélekfejlesztést indító kegyelem.

b) Hogyan észleli ezt önmagában az ember? És van-e ennek nyoma bennünk is? Vagy csak az elmúlt égi időszak csodás kegyelemömlesztése-e a szent ajándékozás? Figyeld csak magad életét és reá fogsz döbbsenni, hogy a bőségek bőségével ömlik feléd isteni hangban, váratlan eseményben, jó barát szavában az Úr kegyelme. Ha pedig még azt is hozzáveszed, hogy a kegyelemnek természetfeletti, **megszentelő erejével** is veled él az Úr, akkor arra fogsz reádöbbsenni, hogy az **isteni természetben való részesítésével** istenivé akarja teremteni életedet. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Ezt tanítja Ő példabeszédekben, erre tanít a Nikodémussal való beszélgetésben: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – Íme így lesz az isteni természetben való részesedés – a Vele élés örök valósága.

Bef.: És a földi élet után? Örökké Vele leszünk!

3. beszéd: A csodavárók

(Erkölcsei beszéd: A hit minősége)

Bev.: A hit reánk vonatkoztatva annyit jelent, hogy elfogadjuk a tekintély alapján másnak szavát. De Istennek hinni még azt is jelenti, hogy nem a belső és teljes átlátás, hanem valójában az **isteni te-**

kintély alapján fogadni el a kinyilatkoztatás tanítását. – A Mester élete élő valóság. Személyiségének megismerése – eléggé kialakult. Sokáig, 33 éven át bontakozott ki róla az emberek ítélete. – Az a kérdés: milyen hittel lehet odatelepedni Jézus hűséges tanítványai közé?

1. A hitünk legyen, először, egyszerű elfogadás.

a) Mi az emberi értelem természetese? Az értelem természetéhez tartozik, hogy keresi az igazságot. Legelőször a **megfigyelés** útján keresi a mélyebb igazságot. Végül azután az **értelem teljes erejével** akar az igazsághoz jutni.

b) De mi az értelem odahajlásának alapja? Az értelem azt is el tudja fogadni, amit **tekintély alapján** lát be az ember. – A fény ugyanis eredhet **belsőátértésből**, de eredhet a **közlés tekintélyének elismeréséből**. Ez is odahajlás, csak olyan formájú, amely az igazság birtokbavételét eredményezi. – De ez csak alap arra, amelyre később építhet az Istenhez forduló lélek. Ennél azután több az Istenhez jutató hit.

2. Már, másodsorban, legyen a hitünk – a készleges értelem meghódolása.

A sok-sok tapasztalat és hallott kinyilatkoztatás arra hangolta tanítványait, hogy így beszéljenek: „Jézus tovább kérdezte: „Hát kinek tartotok engem?” Simon Péter válaszolt: Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16.15-16). Ez a hit már behódolás – az isteni tanúbizonyságok előtt. Mégpedig olyan, hogy tétellé alakult lelkükben az a meggyőződés, amely Istennek hirdeti a Galileait. Ez már olyan oda-fordulás, amelyben szerepet és indító indítást talál az égből szálló isteni kegyelem is. Az Isten előtti hódolás ugyanis végül is onnét indul, hogy az Isten kegyelme adja első kegyelemként a hitet. Ennek vétele után hajlik meg az emberi értelem, hogy hozzáfűzze magát égi Urához.

3. De még ennél is magasabb rendű az a hitünk, amely bizakodással telített – önátadás.

A hit az értelemből sarjad, de a hitből fakadó önátadás valóságos életté alakul. „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak. Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy Isten Szentje” (Jn 6,68-69). – Ím ez a hit már olyan, hogy magasabb rendű, mint az értelem odahajlása, mert ez már az egész élet, földi és örök vonatkozásban, Krisztushoz fűződik. Mintha Szt. Pál fenséges egybefoglalása adná azt a legmagasabb fokot, amellyel ember Mesteréhez vonódhat: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – A hit fokozatos lépcsőzetében a legfelsőbbet keresse az ember.

Bef.: Az első csak tudomásulvétel, a második a lélek kiváló képességének Isten felé fordítása, a harmadik valóságos életerő, amely az Istentől vár, vesz mindent, amit kíván. Ezek a csodavárók és isteni életet élők!

4. beszéd: A csodatevő Mester

(Dogmatikus beszéd: Krisztus isteni Küldött)

Bev.: A természet erőinek következetes érvénye közismert. A földbe szórt búzaszemből kalász fejlődik... A felhőkből záporozik az égi áldás... A napsugár megerősíti az alvó életet... A tavasz lehelete újra ébreszti az áldozó erdőt, rétet egyaránt... De mindezt azért, mert Ura Istene így rendelte, Aki az egész életnek, a mindenségnek teremtő, intéző, parancsoló Ura.

1. A természeti törvény feletti csoda is Isten személyes akaratának ténye.

a) Figyeljük csak az Írás szavát. Már Mózes így ír: „Ki olyan, mint Te, Uram, az erősek között, ki olyan, min Te, szentségben dicső, félelmetes, dicsérendő csodatevő?” (2Móz. 15,11). – Majd a királyi Zsoltáros ezt zengi: „Isten, szentséges a te utad; ki oly nagy Isten, mint a mi Istenünk? Te vagy az Isten! Te művelsz csodákat, megmutattad a népeknek hatalmadat” (Zsolt. 76,14-15). – Az újszövetségi Mester is így beszél Lázár feltámasztásakor: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42). – Majd a születésétől fogva vaknak is azt hirdeti, hogy csak az Úr lehet a csodák alapja. „Mester, ki vétkezett, ez, vagy a szülei, hogy vakon született?” „Sem ez nem vétkezett, felelte Jézus, sem a szülei, hanem inkább Isten művének kell megnyilvánulnia rajta” (Jn 9,2-3).

b) De az emberi értelem is belátja, hogy egyedül a Teremtő az, Aki a teremtés törvényeinek Ura. Még az sem igazi ellentét, hogy a természet örökérvényű. A felelet ez: a mű nem lehet ura a Mesternek. Sőt az isteni teremtő akarat sem lehet olyan kemény kötő, hogy abban diadalt ne birtokolna az előre beilleszkedő jóság és isteni jóakarás diadala. Az igazság ez: a természettörvény isteni erő érvénye, de a csoda a jóság és szeretet ditirambusa.

2. A csodát tevő ember az isteni küldöttségének jelzője.

a) Figyeljük csak Isten követeit, a prófétákat, az égi Mestert, az apostolokat. Mózes kezében kí-

gyóvá válik a vessző, imájára manna hull az égből... Elizeus könyörgésére feltámad a halott... Mesterünk szavára elszerűül a vihar, új életre kél a naimi ifjú... Maga a Mester is úgy beszél, hogy Ő küldött. „Nekünk addig kell véghezvinnünk annak műveit, aki küldött engem, míg nappal van” (Jn 9,2). Csodáit pedig egyenesen **bizonyító erővel** ruházta fel. „De ha azokat cselekszem, és nekem nem akartok hinni, higgyetek a tetteknek, hogy végrelássátok és elismerjétek: az Atya énbennem van és én az Atyában” (Jn 10,38). – Sohasem hivalkodik. „Heródes akkor udvarával együtt gúnyt űzött belőle – aki feleletre sem méltatta –, csúfságból fehér ruhába öltöztette, aztán visszaküldte Pilátushoz” (Lk 23,11 és 9). – Sohasem büszkélkedik. Mindig alázattal **Atyja** akaratára hivatkozik. „Körülvették őt a zsidók...: Ha te vagy a Messiás, mondd meg nekünk nyíltan.” Jézus így felelt: „Mondtam már nektek, de nem hisztek. Cselekedeteim, melyeket Atyám nevében művelek, tanúságot tesznek rólam...” (Jn 10,24-25). Így lesz a csoda: **isteni bizonyíték**. Mivel pedig Krisztus életét csodák kísérték, azért tanításának igazi pecsétje **az isteni égi Atya hatalmas megnyilatkozása**.

b) De Isten szentjeit is elkíséri a csodatevés hatalma. „A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik a kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18). – Sőt a szentté avatás nagy perének egyik elég lényeges vizsgálati tárgya, vajon kísérte-e csodajel életét vagy halálát? – Hiszen még az egyszerű hívő is tudja: akit szeret az Isten, annak tetteit csodával kíséri az ég Ura.

Bef.: Végül is a legnagyobb csoda ez: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). – Íme, az örök világba való bekapcsolódás. Örök az Atya, örök a Fiú, örök a Szentlélek és örök az Ő tanító igéjük.

*

c) alcsoport: Vezető gondolat – a csoda hatása

1. beszéd: Egyesek és tömegek

(Dogmatikus beszéd: A csoda átütő ereje)

Bev.: „Borgia Szt. Ferenc V. Károly parancsára – Izabella holttestét Granadába kísérte. Temetése előtt szertartás szerint fel kellett nyitni a koporsót, hogy a császárnő személyazonosságát még egyszer megállapítsák. Borgia Ferenc megrendülten látta, hogy az enyészet egészen rövid idő alatt milyen szörnyűségesen elpusztította a császárnő világhírű szépségét. Itt érintette meg őt komolyabban az isteni kegyelem. Teljes lelkével Isten szolgálata felé fordult. Felesége halála után a jezsuita rendbe lépett. Meghalt 1752-ben, okt.10-én.” – Ilyen rendkívüli hatás mellett igen gyakran kisebb indító kegyelmek érintik a lelkeket. – Kérdezve kérdezem: érinti-e a mi lelkünket is Krisztus kegyelmi hullámverése?

1. Egyének lelkét finoman indítja a belső kegyelem.

Az Isten tervében **egy ember** is olyan vég nélküli érték, hogy külön-külön is kiemelkedő értéke a világegyetemnek. Ezért van az, hogy egyénenként is gondja a Mindenhatónak.

a) Azért mondhatjuk: **személyenként** ereszkedik mindenkihez az Isten, hogy személyenként juttassa az égi hazába. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7) – mondja Szt. Pál. Ez pedig annyit jelent, hogy minden egyes embertestvérünk más az isteni előregondoskodásban, az adakozó Isten drága ajándékozottja.

b) De a személyes találkozás az élet folyamán is észlelhető égi áldás. „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,8). – Valóságos jelentkezése pedig **igen finom** lelkiismereti hangnak nevezhető, amely a lélekben csendül. Esetleg intó és elítélő hang... Lehet lelki zavar, vagy megnyugvás... De mindenestre **olyan leereszkedés**, mely a földi lélektüzek felkavarását, a csendes elpihenő lélektevékenység fokozását, vagy elhalt lélek feltámasztását akarja elérni. – Az egyiket így éri el az Úr: **reánéz** a tagadó Péterre és felzajlik a lélek... „Péter akkor visszaemlékezett hogyan mondta az Úr: „Mielőtt ma a kakas szól, háromszor fogsz megtagadni engem.” Kiment és keserves sírásra fakadt” (Lk 22,61-62). – A másikat így szorgalmazza: a gazdag ifjút példájával hívja – a tökéletes életre. – A harmadikat, mint Lázár feltámasztását, egyszerű szóval végzi. – Azután, ha nem is testben, de a mindennél nagyobb értékűen a lélekben támad fel az ember: „megbocsáttatnak a te bűneid” – mondja Ő és helyettese, a pap. – Így szól az egyesekhez az Úr.

2. A tömegek lelkéhez is leszáll az isteni kegyelem.

A tömegeket sokszor erősebben indítja az Isten feltűnő és váratlan jelentkezése. A tömegek természetéhez tartozik: a **báméskodó várakozás**. De folytatólagosan természete: a **mozdulatlanság**. Majd lényeges jegye: a **hirtelen egybecsendülés** és ennek nyomán: a **roppant erejű kirobbanás**. – Ez a tömeg is Isten gondolta életkeret. Ezt sem hagyja mozdulatlanul az Úr.

a) Néha – a megrázó eseményben szól hozzájuk. Mégpedig azért, mert a tömegeket mozgató erő más, mint az egyeseket indító. A tömeget – ez a tömegelektana (Le Bon szerint is!) – a **nagy** esemény izzítja. Olvasd csak a Mestercsodáinak hatását (Mt 15,31; Mk 9,14; Jn 6,13 stb.)...

b) Néha – az egyes küldöttek különös kegyelmével. De ez is annyit jelent, hogy a rendkívüli események rázzák fel tehetetlenségükből a tompa tömeget. Olvasd csak ezeket a szent szövegeket: „Valamennyien eltelték Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy amint a Szentlélek szólásra indította őket” (Ap.Csel. 2,4). „Szent félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok által számos csodajel történt (Jeruzsálemben, és általános félelem uralkodott). A hívek mind összetartottak és mindenük közös volt. Birtokaikat eladták és az árát szétosztották kinek-kinek szükségéhez mérten. Egy szívvel-lélekkel mindennap állhatatosan megjelentek a templomban. A kenyértörést házanként végezték és örvendezve, tiszta szívvel fogyasztották el eledelüket. Magasztalták az Istent és az egész nép szeretetében álltak. Az Úr pedig napról-napra növelte az üdvösségre rendelték számát” (Ap.Csel. 2,43-47).

Bef.: Egyest hívja az Úr, a tömeget rendíti. De végül is az egyes, a személy lesz az Isten fiává. – A kegyelmi érintés és csoda mindig nagy érték. De **reánk nézve** akkor lesz igazán belső kincs, ha indítása lelki újjászületésre segít.

*

Ez a beszéd felépíthető Krisztus Urunk életére. Tanító szóval (a samariai asszony), szerető kegyességgel (Szt. János és az utolsó vacsora) indítja az egyeseket, de csodáinak seregével (különösen Lázár feltámasztásával) egyenesen megrázza és Magához húzza a tömegeket.

*

2. beszéd: Miért tesz csodát a Mester?

(Erkölcsei beszéd: A csoda szemtanúinak hittani alapja)

Bev.: Az utca piacán vagy a vásárok zajában sokszor kiabálnak csodás varázslatot ígérő emberek. A belépésig nagy hanggal ígéri a nagyobb és csodálmeglepetést. – Ez a vásári zaj nem az evangéliumi Mester életéhez tartozik. Az égi Küldött a földi élet színterén dolgozik, tanít, irányít, csodákat tesz, de tetteinek egész magasztossága az egek felé integet...

1. Kérdezzük csak először: miért nem teszi csodajeleit a Mester?

Talán ez a helyes felelet: mindig kerüli azt, amiért a kizárólagosan földieket kereső embertömeg fáradozik. – Az Ő hivatása lélekszolgálat; ez azután meghatározza cselekvéseit is.

a) A Mester égi Küldöttként jár, és csodás tetteinek háttere sohasem a földi elismerés és dicséret. „Akkor Jézus azt mondta neki: „Nézd, ne mondd meg senkinek, hanem menj, mutasd meg magadat a papnak és ajánld föl az áldozatot, amit Mózes rendelt bizonyosságul nekik” (Mt 8,4). Mintha ezt mondaná: tisztuljon meg a beteg, legyen áldott az Úr, de csendes némaságban maradjon az isteni leereszkedés. – De ne félj attól, hogy ez az elszerényedés elfeledést vagy eltemettetést okoz. Nem! „Ő (a megtisztuló leprás) azonban alighogy kiment, hangosan kezdte híresztelni és terjesztetni a történeteket” (Mk 1,45). Csak az a fontos, hogy **ne** a jelet tevő hangoskodjék.

b) Még kevésbé teszi ezt valamiféle **anyag háttérből**. Anyagias csodák között a csodás kenyérszaporítást, a csodás halfogást, a betegek gyógyítását említhetjük... **A háttér mindig a szenvedő emberek megsegítése volt.**

c) Soha magáért, hanem mindig másokért. A hivalkodó csodavárás pedig sohasem indította őt isteni erejének mutatására. „Te, aki lerontod és harmadnapra fölépíted (Isten) templomát, szabadítsd meg magadat! Ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről!” (Mt 27,40). – Az Isten Fia az Atya akaratának teljesítője, és imádkozó lelke a látható csodatevés helyett a legnagyobb csodát művelve, Istenemberhálát halja és így szól alázatos önfeláldozással: „Beteljesedett!” (Jn 19,30).

2. De ha nem a túlzó mutogatás hat, akkor mi az Úr csodáinak mozgató rugója?

A felelet ez: tetteinek rugója isteni küldetésének igazolása és így az emberlelkek Istenhez emelése.

a. A földi követek. Államok küldöttjeinek mindig megbízó levelet ad az államfő. Ezzel kell jelentkeznie a másik államfőnél, és addig nem érvényes működése, amíg be nem nyújtotta a pecsétetes levelet. – Krisztus Urunk pecsétetes levelét **élete és isteni hatalma** igazolja. „Maguk a tettek, amelyeket végbeviszek, tanúskodnak rólam” (Jn 5,36-37). Ez még csak azt mutatja, hogy az Atya akaratát teljesíti, de már arra is hivatkozik, hogy a cselekedetek égi küldetésének pecsétjei. Ezt a felfogását hangsúlyozza akkor is, amikor ismételten a következőket mondja: „Ha nem cselekszem Atyám tetteit, ne higgyetek nekem. De ha azokat cselekszem, és nekem nem akartok hinni, higgyetek a tetteknek, hogy végre lássátok és elismerjétek: az Atya énbennem van és én az Atyában” (Jn 10,37-38). Végül is azt akarja mondani: küldetésem isteni, cselekedeteim isteni erőt sugárzóan égi jelleget mutatnak. – Miért cselekszi tehát a csodajeleket a Mester? Azért, hogy égi küldetésének megbízó levelére ráüthesse az igaz Isten hatalmas uralkodó pecsétjét, a csodajeleket.

b) De második oka is van a csodajelnek. Emberek figyelmét felhívja, emberek tudatát Isten közelségére figyelmezteti és így a lelküket Istenhez emeli. – A természet törvényei Isten akaratának ténye, a csodák pedig a közvetlen és személyes szeretet feltűnő kiadásának bizonyítékai. Ezért az ember **érzi** az Isten közelségét és hallgatva hallgat a közellevő isteni Követre. Ezért tesz csodát a Mester.

Bef.: Az Úr nevében jött, az Úr nevében beszél, az Úr nevében művel csodát és az Úrhoz emeli az emberek lelkét. Így igazolja: higgyétek, hogy Isten Fia vagyok és úgy éljétek, hogy ti is Isten fiaivá legyetek. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

3. beszéd: A csodákra földreborulók

(Erkölcsi beszéd: A csoda hatása)

Bev.: Az embrenyi ember gyakran csak akkor kezd Isten felé fordulni, ha valami rendkívüli esemény rázza meg életét. Talán eleinte elsodorta őt a baj Istentől, de később visszaáramlik az Úr partjai felé. Lehet ez tragikus szenvedés, boldog reményteljesedés vagy csodás esemény. Az utóbbiban könnyebben hisz, mert ennek isteni eredetében hamarabb hisz.

1. A megrázó beszéd átfutó jellegű.

Ha csak emberi hatással hat, akkor csak felület hullámot vet a lélek felszínén. Ha isteni eredete világos, akkor az **isteni szó** ereje döntő. „Az Írás, amelyet feljegyzett, a következő: Máne, Tekel, Fáesz. A dolog értelme pedig ez: Máne: megszámlálta az Isten országodat, és véget vetett neki. Tekel: megmért téged a mérlegen, és könnyűnek talált. Fáesz: elosztotta országodat, és a médeknek meg a perzsáknak adta” (Dán. 5,25-28). Akit így indít az Isten, az Felé fordul lélekkel.

2. A szenvedés vagy öröm – lehet letörő, vagy túláradó, de mindig Isten szava.

De ez már **tett**.

a) A szenvedés eleinte letör. Van azonban „megváltó szenvedés” is (François Coppée). A börtönnel kínja is ilyen. Az ostrom ideje is ilyen idő volt.

b) Az öröm túláradása az örömforráshoz visz. Ez az Isten (Lásd: elvesztett garast megtaláló asszony örömét) „Ha pedig egy asszonynak tíz drahmája van és elveszt egy drahmát, nem gyűjt-e világot, nem söpri-e ki házát s keresi szorgalmasan, amíg meg nem találja? Ha megtalálja, összehívja barátainait és szomszédait és azt mondja nekik: örüljétek velem, megtaláltam elvesztett drahmámat” (Lk 15,8-9).

3. De a csoda, az Isten közvetlen tette, magával ragad.

Aki az Úr fenségét magasztalja, az így zengi hatalmát: „Ki olyan, mint Te, Uram, az erősek között, ki olyan, mint Te, Uram, szentségben dicső, félelmetes, dicsérendő, csodatevő?” (2Móz. 15,11). – Még a tanítványok életét és tanítását is az erősítette, hogy szavaikat megerősítették csodajelekkel és ezért hittek szavuknak. – Egyik jelenetet így írja le az Írás: „Péter és János egyszer a kilencórai imádság idején a templom felé tartott. Éppen akkor egy bénán született embert vittek arra. Ezt mindennap odatették a templomnak úgynevezett Ékes-kapujához, hogy a templomba menőktől alamizsnát kérjen. Amikor meglátta Pétert és Jánost, amint éppen bemenőben voltak a templomba, alamizsnát kért tőlük. Péter, Jánossal együtt, rátekintett és így szólt: „Nézz ránk!” Erre az feléjük fordult, remélve, hogy kap tőlük valamit. Péter azonban ezt mondta neki: „Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: a **názáreti Jézus Krisztus nevében kelj föl és járj!**” (Ap.Csel.3,1-6). – A tanítás szava ugyan isteni csengésű volt, de az Úr kegyelem adta csodatevése az elhangzó szó erősítésének eszközévé vált. Hó-

dolatossá tette azt az embert, aki gyakran büszke öntudattal túl magasra emelte büszke fejét. Az Isten jelenléte – alázatra hangol.

Bef.: A szó eredetét lehet vitatni, a tragikus vagy örvendetes esemény hatása alatt lehet ingadozni, de a harmadik előtt meg kell hódolni. De a Mesterrel szemben **több** az első, mert **egész élete** mutatja, hogy az Istentől jött. – Magunkat tekintve belsőkben erősebb hullámváz a második, mert életrányunkat viszi az örök tájak felé... És Isten és ember viszonyában döntő erejű a harmadik, mert végleges behódolást parancsol a bizonytalankodó embernek.

*

d) alcsoport: Vezető gondolat – a királyi ember gondolkodása és a Mester segítők lelke

Ezek tágabb értelemben vett homilia-szerű magyarázatok lehetnének.

1. beszéd: A királyi ember és az élet

Bev.: A hatalmas ember is a világ feletti hatalmak alatt sínylődik.

1. Hatalma felett is úr – a szenvedés.

Az ő fia is beteg...

2. Élete felett is hatalom – a halál.

Az ő fiát is fenyegeti a halál.

Bef.: És miért mindez? Azért, mert az Isten alá való rendelésben közös az ember sorsa.

2. beszéd: A királyi ember és a Mester

Bev.: Kié a Mester? Küldetése – a zsidókhoz szól, de hivatása – a világnak szól.

1. A hatalmas Mesterről hall – a földiek ura.

2. A Mesterhez „alázkodik” – a népek parancsolója.

Bef.: Valóban azoké az Úr, akik hozzá „alázkodnak” kérő sóhajtással.

3. beszéd: A királyi ember és a lélek

Bev.: A külső pompa hamar elvon a Végtelentől. Azért jó a szenvedés és küzdelem.

1. Isten felé fordul a szenvedő.

2. Istent szeretővé lesz az Úrral találkozó.

Bef.: A kérő – Istent keres, a kegyelmet kapó – hittel telített, Istent szerető életet él.

4. beszéd: A Galileairól halló...

Bev.: A tanító Mester híre bejárta Júdeát és Galileát. Érthető, hogy a kafarnaumi „királyi ember” is hallotta hírét.

1. Csak hallja a hírét.

Mivel pogány volt, azért csak hírét hallotta.

- Hallott igéinek csengéséről.
- Hallotta szent és áldozatos életének hírét.
- Hallotta csodáinak elterjedt hírét.

2. Mégis érinti lelkét.

Természetes, hogy fia betegségének ténye – Feléje fordítja tekintetét.

- Hozzá siet – szerető lélekkel és szenvedő könnyekkel.
- Gyógyulást kér – a halódó fiának.
- Gyógyulást kap – az alázatos hitének jutalmazására.

Bef.: Az isteni Mesterről halló – az isteni Mestert kérő léleszen. És a Mester? A kérőt – jutalmazó!

5. beszéd: Keresi Benne a segítőt...

Bev.: „Kicsoda ez a Galilea egyszerű tanítója?” – kérdezte magától sokszor a római hatalom képviselője. „A szegény nép atyja” – felelték hívei”... „Vajon segítene-e a **szegény szolgán?**”... „Bizonyára” – súgta a lelke... De mi készíti a nagy útra?

1. Fia betegségének látása...

Bizonyára a nagy imperium jövőendő erős férfiúja volt a súlyos beteg.

- a) Összetörték erői.
- b) Fenyegettek a halál rémei.
- c) Pusztulni kezdettek az atya reményei.

2. A gyógyító Mester jóságának hite.

Mindent elkövet az édes gyermek életéért.

- a) Az orvosi segítség kevésnek bizonyult.
- b) Az isteni segítség igényelt.
- c) Esdő hittel a Mesterhez fohászkodott.
- d) Hite jutalmául a gyógyulás kegyelmében részesült.

Bef.: Kit keresett ő? A szegény és szenvedő segítőtjét. Az ő fia is ilyenek között szenvedett... Őt is megsegítheti az Isten erejével áldott „isteni ember”.

*

e) alcsoport: Transzpozíciós beszédtelemek és diákexhortációs tervezetek

1. beszéd: A nevelők munkája

(Pedagógiai beszéd: Az embernevelés értékelése)

Bev.: A kertészek és földművesek áldott lélekkel járnak a határt és gondos kezekkel gondozzák a csemetéket. Boldog a lelkük, mert kezeik között fejlődik a gyönyörű növényzet. – Ámde mi ehhez az ember nevelésének, Isten virágos kertjének gondozása? Van ebben **isteni** tevékenység és **királyi** fáradás.

1. Legyen isteni – a nevelő részéről – a lélekmentés és a lélekgazdagítás.

A nevelő és a növendék az élet két tényezőjét képviseli. Az első – az erőt ömlesztő patak, a második az – életerőt felvevő növényzet.

a) A patak szerepe a lendületadás és az erővel való gazdagítás. A nevelő tudása, léleknemessége és teremtő ereje kikívánczik a lélek szentélyéből, hogy a növendék életét alakítva új életté váljék. – Ez a belső lendület tulajdonképpen: **generatio spiritualis**. Az igazi nevelő tehát nem felsőbbrendű állást betöltő hivatalnok, hanem életet teremtő és gazdagító isteni követ. A Mester szavaira kell gondolni, aki Önmaga hivatását így jellemzi: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10). Mivel pedig Ő életfejlesztés szolgálatára küldi tanítványait, azért a nevelő-tanító hivatása is – a Mester mintájára – az életfakasztás lézen.

b) Munkájának célja: a felsőbb ember szolgálata. Eszköze: a bőséges tudás kiömlése; módja: a finom lelki hatások kihasználása. Azért több legyen benne a szeretet bősége, mint a keményen követelőző parancs acélossága. A kislelkűség is maradjon távol tőle. Ne akarjon azonnal aratni, mikor még nem fejezte be a vetést. A sikertelenség felett győzzön azzal a gondolattal: a siker a növendék későbbi sarjadzásában észlelhető.

2. De legyen királyian fölényes – az élet kidolgozása.

a) A növendék lelke legyen finoman táruló és a jó benyomást befogadni akaró. Sőt olyan módon gazdagodó, hogy a kapott és vett életkincset zsebkendőcsücske helyett – tevékeny élettel **életté** változtassa. – **Királyivá** kell lennie minden embernek.

b) Ennek módja pedig az, hogy **nagy célt** tűz maga elé, mert ennek elérésére alkalmasnak tartja magát, **örömmel** vesz minden okos szót és azonnal **életté váltja** az értékes irányítást. – Mintha azt tanítaná ez az útmutatás, hogy az **eszmények útján** való nevelő vonal legyen a hivatott lelkek útjelzése. – Az ilyen királyság uralmat biztosít a földiek felett és diadalmas kibontakozást ad a léleknek. Röviden: életkirályok fejlődnek az úr királyi birodalmában.

Bef.: „Akit az istenek gyűlöltek, azt nevelővé tették” – mondották a pogányok. Mi így mondjuk: akit az Isten szeretettel szeretett, azt nevelővé teremtette.

2. beszéd: A szent órák

(Pedagógiai beszéd: A nevelés egyik eszköze)

Bev.: A nevelésnek sok és általánosan ismert eszközét úgy szokták felsorakoztatni: tanítás, intés, feddés, jutalmazás, szerető gondoskodás, kemény büntetés stb... De a **léleknek lélekkel** való találkozása, a csendes és izgalmas „**szent percek**” kihasználása az összesek legértékesebbje. Csendes eső – a jól vetett magok fölé!... Valóban mi a „szent percek” értelme és mi történik a lelkek találkozásának szent perceiben?

1. A „szent percek” – lélektalálkozások.

Az emberi lelkeknek is van találkozásuk. Épp úgy, mint a barátok és barátok egymásra találása.

a) Mi itt a lényeg? A lelkek találkozásakor nem külsőséges bemutatkozások, közismert és szokványos felületes beszélgetések történnek, hanem csendes gondolat és érzés váltás mellett titkos kapuk nyílnak meg, amelyek a legszentebb világot, a lélek szentélyét zárják. Az ilyen „lélektalálkozás” lehetséges felnőttek között, vagy felnőtt és növendék között. Alaphangja: a csendes elmélyedés, megindítója: a rokonérzés keresés és találás, megvalósítója: a kölcsönös bizalmas segíteni kész lélekjószág. Időrendben akkor szokott megszületni a lélektalálkozás szent perce, ha vagy valami baj van, vagy közös öröm fonja egybe a lelkeket.

b) És mi itt a feltétel? Sokszor nem is kell hozzá fölényesebb tudás az egyik oldalon. Elég a **teljes bizalom** a másik oldalon. Azért, mert **mindent** részletesen elmond a segítséget váró. Legyünk erre: készségesek! Legyünk erre: örömmel felfigyelők! A gyermek vagy felnőtt lelke olyan nyílt létszen, hogy mindent kiönt, ami eddig zárt volt. A lélek belső szentélyének feltárulása pedig igen fontos.

2. A „szent percek” – lélekáramlások.

a) Megnyílik a lélek... Ami a lélek tartalma, az bizony nem ritkán kiömlesztendő salak és hordalék. A megnyílt lélek kihányja magából a fertőzött életadatokat és lelkének talaját gondosan kikészített televénnyé alakítja.

b) Ilyenkor értékes a magvetés. Nem kell sokat mondani. Az Úr bocsánatot ígér Magdolnának és szentté teremti jövő életét. A gyermek is ilyen könnyen érti a jó szót, ha már kivetette magából a rossz élmények eleven lendületét.

Bev.: Végső kérdésünk ez lehet: mikor lehet ezt megtenni? Olyan szent percekben, amikor magától jött a lelket feltáró ember.

3. beszéd: Az örvendező szolgák jelentése

(Homiliaszerű beszéd: A boldogság kiáradása)

Bev.: Az emberi természethez tartozik, hogy érzelmei felett nem könnyen uralkodik. Kirobban vagy kicsordul a bőség, hacsak valami erős akarat nem fékezi. De tán még elnyomható a szenvedés és könny, de a boldogan és túlaradóan csorduló öröm érzése kibuggyan. Szinte követeli, hogy a másik vele együtt örvendezve növelje a boldogság örömeinek bőséges kiáradását. Ezt mutatja a királyi ember szolgáinak esete is, akik örömmel harsonázzák: a fiú meggyógyult! Szinte kikiált az Evangélium szövegéből ez az igazság: a jó tett boldogsággal tölt, és a boldogság együttörvendezést igényel. – Mit mutat a királyi ember szolganépe?

1. Magukat is csordulásig tölti a boldogság.

Az emberi lélek előrerobbanó geizír, állandóan tölthető tartály és végül mindig feszülést adó erőforrás.

a) Geizír a lélek. Benne, a lélek mélyén megpihen sok rejtett erő. Van itt sok a testi ösztönös energiából, amely feszülve akar előrerobbanni. Van benne erkölcsi, vallási életenergia, amely a helyzeti erők csendes feszülésével akar valóságos léletté alakulni.

b) De ugyancsak állandó tartály is a lélek. – Kapja, vagy veszi – várja, vagy váratlanul – a beleömülő benyomást, amely érzésvilágát mozgatja, indítja, vagy elfogyasztja. – Akit az a szerencsés helyzet ér, hogy lelke a boldogság ömlő patakjának lesz tárolója, az olyan lelki hangulatba kerül, hogy daloló lélekkel, csapongó örömujjongással hirdeti boldogságát és meglelégedettségét. Ilyenkor kirobban a dal, dalos lesz az ajak, beszédes a nyelv, mert a boldogság azt is igényli, hogy mások is tudjanak róla. – A gyerek ebben egyezik a felnőttel. Gondolj csak az Evangélium másik szövegére: a szegény asszony nem bírja magába rejteti örömét az elveszett és megtalált dragma miatt. „Ha pedig egy asszonynak tíz drahmája van és elveszt egy drahmát, nem gyűjt-e világot, nem söpri-e ki házát s keresi szorgalmasan,

amíg meg nem találja? Ha megtalálja, összehívja barátnőit és szomszédait és azt mondja nekik: örültek velem, megtaláltam elveszett drahmámat” (Lk 15,8-9).

c) Végül a lélek állandóan is dalolóan boldog lehet. Ez az Isten adta örömteli lélekhangulat nemcsak a kielégülés pillanata. Olyan lélektartalom, amelyből **minden körülmények között** erőt kell méríteni. Kell öröm, mert ez a lendítő erő, kell öröm, mert ez a rossz idők tartalék ereje. Erre kell gyűjtünk az örömet.

2. Másokkal osztja a boldogság örömét.

Az egyéni öröm nem marad elszigetelődő életkincs. A boldog és kiegyensúlyozott ember ugyanezt adja másoknak. – De mit oszt a boldog lélek?

a) Ad nekik a földiek bőségéből. Ha telt a magtára, akkor két ajtóra nyílik a szűkölködők számára a szerű. Lelke nemcsak akkor nyílik meg, ha a szűkölködők sivár dalát hallja: „adatok, adjatok, amit Isten adott”, hanem készséggel siet előre, hogy mindig segíteni tudjon a lelke.

b) Ad nekik a lelkiekből. Szívesen tanítja, oktatja a kevésbé értelmeset. Akár könyvből, akár élettapasztalatból, de örömet terjesztve adakozó. Ad nekik a finom szórakozásból. Nem követel állandó némaságot és gyászt. Még a munka mellett is dalolhat az ember; a munka után pedig pihelve szórakozhat a ház népe. – Mindezt azért, mert kell az öröm magunknak, másnak egyaránt. Ne felejtse soha Szt. Pál szavát: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4). Örülök a tiszta örömnél, engedem mások tiszta örömét is.

Bef.: A tiszta öröm nem egyénekre határolt, hanem kiáradóan egyetemes.

4. beszéd: A lélekhálal útján

(Erkölcsi beszéd: A lélek „halála”)

Bev.: Amikor O. Wilde saját életének erkölcsi tragédiája után megírja a „Reading-i fegyház balladáját” (**Ballad of Reading Gaol**), akkor szomorúan írja le, hogy életének összeomlását előre észlelhető előjelek kísérték... Ezek olyan lelki-betegségek voltak, amelyek később halálát okozták. – Tegyük vizsgálat tárgyává a lélek elesettségének történetét. Vajon észlelhetőek-e ennek előjelei?

1. Ezt is igen gyakran előzi – a lélek betegsége.

A lélekhálalt egyetlen szóval lehet jelezni: halálos bűn. Egy tett – az Istennel való szembezállás, és utána következik a kegyelemtől fosztott ember bűnös és gonosz élete. „Így szól szívében az esztelen: Nincs Isten! Romlottak és utálatosak lettek a gonoszságban, nincs, aki jól cselekednék” (Zsolt. 52,1-2). – De hogy megy mindez végbe? Tudni kell azt, hogy az ember igen könnyen hajlamos az ösztönös igényeskedés miatt a bűnre. „Íme gonoszságban fogantattam, és bűnökben fogant engem az én anyám” (Zsolt. 50,7). – Az emberi lélekben **csak** gyengülést okoz a kis bocsánatos bűn. Ez alapvetésben sohasem nő halálossá, de előkészíti a lelket – épp a kegyelemáradás gátlása miatt – az esetleges teljes elfordulásra, – a **halálos bűnre**. Nem szabad tehát azt gondolni, hogy a bocsánatos bűn nem számít. Inkább azt kell hangoztatni: kerülni akarom a bocsánatos bűnt is, hogy elő ne készítsem lelkemet az örök kárhozatra. – Ha törekvő lélek vagy, akkor nem kell remegned ettől a halálos bajtól (szentek példája: bocsánatos bűneiket naponta meggyónták).

2. Ezt követi azután rendszerint a lélek halála.

Hogy mit jelent ez a szomorú állapot, azt már mondtuk. De hogy hogyan emelkedhet ki ebből? – ez a további kérdés.

a) Mi az odavezető út? Az Isten parancsával való gögösködés, az ördögcsábítását illetőleg készséges engedelmség és az Isten nagy fontosságú törvényének szándékos megszegése. „Az Urat a bűnös ingerli, nagy haragjában nem keresi. Előtte nincsen Isten, utai szennyesek minden időben, messze vannak tőle ítéleteid, mind leigazza ellenségeit... Szája csupa átok, keserűség, álnokság, nyelve alatt fájdalom és gonoszság” (Zsolt. 10,4-5 és 7).

b) Mi vezet ki ebből? – kérdezem tovább. Az Isten kegyelmének észrevévése, felfogása és bánkódássá alakítása. Ez azután a tökéletes bánatban, illetve a szentségek használatában jelentkezhet.

c) És mi a végső érték és eredmény? Legyen nyugodt drága lelketek! Az ember **testi élete** a sír felé halad, de az ember lelke az **örök életbe** igényeskedik. A testet várja az anyaföld, a lelket várja az égi Atyánk! „Gondolj arra, hogy a halál el nem marad, hiszen ismered az alvilág törvényeit, mert a világ törvénye: minden bizonyonnyal meg kell halni!” (Sir. 14,12). De ne feledd ezt az Írást se: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt. Nekünk azonban Lelke által kinyilatkoztatta Isten” (1Kor. 2,9-10). Haladó útjában **állandóan** segíti és a hűs-

gesen felfigyelőt és felhasználót a lélekkalból megmentve **örök élővé** teremti (Zakeus, Mária Magdolna...) az égi kegyelem.

Bef.: Mi tehát a teendő? A kis hibák irtásával kezdjed a lélek fejlődésének gondozását.

5. beszéd: A halálos beteg lélek meggyógyulása (Erkölcsi beszéd: A gyógyulások gyógyulása)

Bev.: Az Egyház gyakori imája „a hirtelen és előkészületlen haláltól ments meg, Uram, minket!” Az Úr pedig sokszor figyelmeztet: „Virrasszatok tehát, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát” (Mt 25,13). Erre kell nevelni az embert. Mi tehát az örök élet szempontjából – a gyógyulás gyógyulása? Rövid felelet ez volna: olyan felépülés, amely után lelki egészséggel köszöntünk Urunk otthonába. – Kérdések kérdése, hogy hogyan megy ez végbe?

1. Sok esetben az Úr rendelte eszközök tervszerű használata által.

a) Az Úr ismeri emberi természetünk határát és gyengeségünk veszélyeit is. Betegségeinknek és lelki nyavalyáinknak is Ő az igaz ismerője. „Kifürkészi a tenger mélységét és az embernek szívét, és átlát furfangukon; mert az Úr mindentudás birtokában vagyon, és látja az idők jelét; tudtul adja a múltat és a jövőt, és fölfedi a titkok nyitját. Egy gondolat sem kerüli el figyelmét, s egy szó sincs rejtve előtte” (Sir. 42,18-20).

b) De segítő gyógyítója is testi és lelki betegségünknek. A testi nyavalyák ellen orvosszereket termel a fűbe és fába. Csak patikus és orvos kell, hogy ezeket kiválogatva hozzánk juttassa. Lelki betegségeink között is van mulandó és örök halállal fenyegető. Ezek ellen – a szentségekbe és a tökéletes bánatba rejtette az evangéliumi Mester szeretete a gyógyszereket.

c) De bizalommal keressük is a Gyógyító Mestert. Legyen napi gyógyszerünk: a tökéletes bánatima (esti imádság). Legyen gyakori gyógyszerünk a szentgyónás szentsége. Legyen állandó erősítőnk: az Úr Szent Vére. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” /Jn 6,54/. – Ilyen módon vagy előre védekezünk a lelki halált hozó bacilusok ellen, vagy legalább meggátoljuk halált hozó pusztító erejüket. – Krisztus Urunk nem azért szerezte meg megváltó működésével a kegyelem ajándékát, hogy azok az égi kincstár tartalékai legyenek, hanem azért, hogy az emberi lélek gyógyulásának gyógyszerévé váljanak. Használjuk tehát azokat.

2. De egyes esetben a csodás gyógyítás isteni kegyelem útján.

Az emberek megtérése: határákhoz jutás, felfigyelés, megrázkódás, megbánás és visszafordulás.

a) Ez a folyamat kivételesen **külön isteni ajándék** és így **hirtelen** folyamat. Saul példája fényes igazolás. Ágoston példája fényes igazolás.

b) De a hétköznapi élet is azt mutatja, hogy az Úr hirtelen ragad Magához ember-lelkeket. Az örök Mágnes magához vonzza az élő vasat és szoros kapcsolattal természetének erejében részesíti. **Istenhez tapadó emberből isteni ember lesz.** „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5)

Bef.: Ez a gyógyulás: feltámadás a bűnből és feltámadásra készülés: az örök életben.

6. beszéd: A gyermek és a Mester (Erkölcsi beszéd: A beteg gyermek és a Mester)

Bev.: Gyermekete betegsége miatt keresi a királyi ember a Mestert. A legjobb helyen jár, mert a Mester a **gyermek barátja**. – Mit tart a Mester a gyermekéről?

1. Ilyeneké a mennyek országa...

Röviden: „Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14). Ebből következik:

- Ezek az Ő szeretetének tárgyai.
- Ezek az Ő országának jövő birtokosai.

2. „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mk 9,37).

Ez a második tanítás. Jelentősége?

- Mindent kínálni – otthont is! – a gyermeknek.
- De **otthont nyitni** – az Isten törvénye szerint kopogtatónak (Birthcontrol?)!

3. „Aki csak egyet is bűnre csábít a bennem hívó kicsinyek közül...” (Mt 18,6).

Ez a harmadik szava. Lényege?

- a) Istentől semmiképpen sem távolítandók!
- b) Sőt minden módon Istenhez vezetendők!

Bef.: Apai fájdalom győz a Mesteren. Hívó könyörgése – a csodás visszaadásra hangolja. – „Hitt az ember... egész házával együtt hívó lett” (Jn 4,51 és 54).

*

Diákexhortációs beszédek

1. beszéd: Az ünnep lelke

(Erkölcsei beszéd: Az ünnep értéke)

Bev.: Milyen hangulat kíséri az ünnepélyes aktust? Ahol királyokat koronáznak, ott díszes köntösben és derűs lélekkel járnak az emberek. Arcukról lerí az ünnep. S mikor a király beszél, mély tisztelettel hallgatják. Ahol temetnek, ott halotti csönd van. A lélek megdermed. Ez már velejár a dolgok rendjével. Végül is az az igazság, hogy az ünnepi cselekedetnél lemarad a hétköznapi ember. Mikor odaér, ahol ünnepelnek, Mózessé válik s a sarukkal együtt leveti a hétköznapi gondolatait is... Még az ünnepélyes aktusok **helye** is tiszteletet parancsol. Királyi palota... Törvényszéki ítélő terem... Csatamezők... Megilletődött lélekkel, komolyan lép oda az érző lelkű ember. – De van-e ünnepélyesebb hely azon helynél, melyről tudom, hogy itt az Isten? Ez a hely ugyanis beszédes. – De mit hirdet?

1. Domus Dei!

a) Mit látok itt? Falai, képei a Legszentebbhez vezetnek. Már a bejárata a lelki megtisztulást juttatja eszembe. Az örökmécs jelzi: itt az Úr! Letérdelek, hódolok Előtte!... Hol vagy hétköznapi ember? Régi ember, bejöhettél-e a szenthelyre? A szentek szentjébe a főpap ment be évente egyszer. Ez előkép... Ibi habitat Deus.

b) Mit érzek itt? Ruhám is összeszedett... Kezemben a könyv... Ünnepies a szent helynek hangulata...

2. De kérdezve kérdezem: van-e ünnepesebb cselekedet annál, amikor áldozattal hódolok az Úr előtt?

a) Mi történik itt? Cselekmény megy itt végbe? Vajon királyok gyülekezete van-e itt? Nem! Annál több! **A lelkek titokzatos találkozása az ég Urával.** A lelkek áldozata. A Végtelen felé való törekvés szent cselekedete. Mintha az utolsó vacsoránál volnál. Krisztus helyettese feléd nyújtja a fehér Ostyát. Az orgona hangja felszáll az Istenhez. Hogyan is szólnak a szent harangok? „Bemegyek szent templomomba...” – A szent cselekmény helye régen a katakomba volt. A falak kopárok. Az oltár durva és faragatlan. A mostani szép és díszes. Milyen lélekkel jön be ide a diák? Nem köznapi, hideg, tompa hangulat tölti-e el lelkét?...

b) Mit tegyek itt? Bizony nagyon sok diák mintha nem érezné át ennek hatását. Mintha csak valamiféle nagy terembe menne. Letérdel a megszokott zsámolyra. Nincs benne hódolat... A mécses sem szólal meg előtte... Pedig az Úr Jézus tudja, hogy te itt vagy. Az áldozat, az ünnepi aktus megszokott dolog lett számodra. Gondolataid messze járnak. Imakönyvedben találnál gondolatokat, de mit felejtessen otthon a felületes diák, ha nem a könyvet... Teljesen felszerelve csak nem fog eljönni...

Bef.: Domus Dei! Isten háza... Már a nagy kapu is eszedbe hozhatná: szent helyre lépek... A gyertya, az öröklámpa fénye gondolatokat ébreszthetne. Ha Mózesként hebegő vagy, hívd Áront és az segít. Az imakönyv beszélni tanít. – Azután az örök áldozat szent cselekménye ébresztgessen lelkedben égi gondolatokat. Ha azután ilyen ünnepi érzéssel veszesz részt a szentmisén, akkor nem kell külön figyelmeztetni Úrfelmutatáskor a térdelésre, mert érzed, mit kell tenned. Hódolatos lélekkel borsulsz le és melledet verve mondod: „Uram, Jézus neked élek, Uram Jézus neked halok, élve, halva Tied vagyok!”

2. beszéd: Közel az Isten

(Isten segítségével)

Bev.: A keresztény katolikus szobák díszje a házi áldás: „Ahol nagy a szükség, ott közel az Isten”. A nagy háborút átélők is ezt mondják: ahol nagy a veszély, ott közel az Isten. – De mi ez: közel és távol? Nem térbeli meghatározás csupán? Nem! **Segítségben van közel az Isten.** Az az Isten, aki sze-

mélyes lét és erő, aki tudja a mi bajainkat és szenvedéseinket. – Kérdezem: hol érezhetem az Isten közelségét? Először is érezhető az állandó gondviselő segítségben, másodszer pedig a titokzatos Oltáriszentségben.

1. Velünk az Isten – állandó Szeretetével.

a) Gondviselőnk is a **személyes Atya**. Milyen vigasztaló ez az érzés: **közel az Isten**. A mai Evangélium királyi embere is keresi. Legyen közel az Isten. Magához hívja; mikor hozzáér, akkor így szól: „Uram, nem vagyok méltó!” – **Isten közelsége a segítség közelsége**. Nemcsak egy-két kis esetben, de az egész életben. A szentek jól tudták ezt és át is élték ezt a tudatot. Hofbauer Szt. Kelemenről olvasuk, hogy mikor nagy szükségben volt a rendház, bement a templomba és megzörgette a tabernakulum ajtaját mondván: „Uram, segíts, mert ideje van!” („Herr hilf, denn es ist Zeit!”) – Az ilyen **bizakodás** valóban közel hoz az Úrhoz. Eltűnik az ég és föld közti űr és érvényt talál az Atya és fiú közvetlen szeretete. Ez egybeforraszt és belső erőátömlesztést biztosít.

b) Mit tegyen az Isten felé fordulni akaró diákegyetem? Érti-e maga is ezt a csodás segítő közelséget? Gondolj csak imáidra... Lelki megfinomodásodra... Sokszori boldog lélekérzéseidre... Gondolj szenvedő és könyörgő imáidra... A szentgyónás előtti gyötrelmeidre és az utána következő lelki megemelésre... Az első gyónó olyan sokszor mondja: most már olyan könnyű. Íme: a lélek terhe leválik, és így a lélek szárnycsapása könnyed leszen. Ezek és hasonlóak tapasztalhatók – az Isten közelségének megérzésében.

2. De észlelhetően állandóan itt van az Oltáriszentségben is.

Mit jelent? Állandóan veled van a fizikai közelségben. Valahányszor veszed Jézus Szent Testét, mindannyiszor érzed a közelségét. Az Úr maga mondja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ha a szőlővessző nem marad a szőlőtőn, nem teremhet gyümölcsöt, éltető ereje nem járhatja át... A kovász ereje átjárja a tésztát és átfőmálja azt... Mindez titokzatosan megy végbe. Annyi tény, hogy az embert átváltoztatja, mássá teszi. – Az Oltáriszentségnek is ilyen titokzatos és eredményeiben látható erői vannak. Átfőmál embereket. Megváltoztat gondolkodást, cselekvést, érzésvilágot. Kiverődik rajta Krisztus. Átfőmálódik az ember krisztusi emberré. Közel az Isten és közel a segítség. De nem egy cselekvésben, hanem egész életet átfőmáló a segítség. Benne az Isten. Titkos erői dolgoznak a lelkemben, formálnak és alakítanak. – A királyi lelkűek azt mondják: „Uram, nem vagyok méltó...”, és az Úr azt feleli: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem” (Mt 26,26). Tehát lehet alázkodás, de lehet bizalom is. Krisztus velünk van! Bátrak legyünk és kitartóak.

Bef.: Az év programja a tökéletesebb átalakulás. Gyűjtés, erősödés. Hát formálódhatik-e valaki jobban és másképpen, mint Krisztus közvetlen segítségével? Bizalommal és határozottsággal előre! Ha Krisztus velünk, ki ellenünk? Ne ritka esemény, de mindennapos élmény legyen, hogy az oltár előtt megjelenünk. Minél gyakrabban térdeljünk ide, hogy mentől több erőt nyerjünk: a Szőlőtőből.

3. beszéd: A hitről

(Apologetikus beszéd: A hit gyökérzete)

Bev.: „Csak azt hiszem, amit látok”... mondja az elfogult ember. De ez-e az igazság?

1. Vannak titkos erők, amelyeket elfogadok. Hatásaikban láthatók. De **világuk** is igaz (Pl. a természetben!) Lélekben is!

Ezek a titkos áthangolódások. Felsőbb aspirációk. Nem látom őket, és mégis hiszem. – Miért? Mert dinamikai hatók.

2. Vannak közlött igazságok, amelyeket elfogadok.

a) Mások látták...

b) Isten kinyilatkoztatja.

3. Ezek lesznek élettörvények, amelyek szerint élek.

Cselekedet, élet, odaadás. Bizalom. „Jöjj, Uram, mert beteg a te szolgád!”... Elmegyek az Úrhoz, mert tudom, hogy Ő ideérkezett. A zajos életből – a lélek és a kápolna csendjébe... Itt imádkozni tudni... Ez hit, ez élő hit.

Bef.: Ma a mi egyházközösségünkben búcsú van. Trombitálnak a gyermekek!... Mi ez? Külső jele a lélek örömeinek! Ez pedig onnét ered, hogy szinte tudat alatt él bennünk az az igazság, hogy a mai nap annak a szent napnak emléknapja, amikor **először szállt fel templomunkból az Úr szent áldozata az Ég felé**. – Mintha azt hirdetnék: örül a lelkünk, mert kemény köveken áll az a szent otthon, ahol **igaz**

hitünk szerint velünk van az Isten.

* *

Beszédláncok

következnek most, amelyek a segítséget kérők lelkiületét, majd a bizakodó hit értékét és végül – az evangéliumi csoda alapján – Jézus istenségét érintik. – Lássuk most ezeket tételesoportosításban.

a) alcsoport: A segítséget kérők lelkiülete – kérekskor és beteljesüléskor

I. beszédlánc címe: Amit a pogányok lelke is megérez

Itt az a ködös megsejtés fejtegetendő, amely az emberi természet mélyéről robban elő és amelynek erejével szinte megérzi az ember, hogy **segítséget** kereső lelke – a Végtelenre van utalva...

1. beszéd: Közösségben élek az Istennel

Bev.: „Egyedül” élünk, vagy „kapcsolat” az életünk lényege?

1. Vajon csak a bálványként tisztelt tárgyak világához kapcsolódunk? Ez a pogány élet **kezde-
te.**

2. A személyes Isten segítő szeretetében áll az igazi kapcsolatunk. De ez még a pogánynak is **érzése.** „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,29-20).

Bef.: Emberszemély – Istenszemélyhez fűződik.

2. beszéd: A személyes Isten – szerető Atya...

Bev.: Mi az Isten belső valósága? Élő Személy.

1. Hallja az én sikongó szavamat.

Olvasd csak: „Ezután egy Naim nevű városba ment. Tanítványai és nagy néptömeg ment vele. Mikor a város kapujához közeledett, halottat hoztak ki, egy anyának egyetlen fiát... Mikor az Úr meglátta, megesett rajta a szíve és így szólt hozzá: „Ne sírj!”... (Lk 7,11-13).

2. Teljesíti az én alázatos kérésemet.

„Menj csak, felelte Jézus, fiad él” (Jn 4,50).

Bef.: És mi az eredmény? „Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak!” (Zsolt. 118,1).

3. beszéd: A Végtelen szava is elégséges...

Bev.: Az isteni Erő nyilvánulása lehet –a szó.

1. Szóljon az Úr!

Olvasd csak: „Az apa rájött, hogy ez volt az az óra, amikor Jézus azt mondta neki: „Fiad él” (Jn 4,53).

2. És meggyógyul az ember. Testben és lélekben egyaránt! Mert ezt **is** olvashatod: „Ott hordágyon fekvő bénát hoztak elébe... Kelj föl és járj... Tudjátok meg tehát, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására” (Mt 9,2 és 6).

Bef.: Az emberi lélek azután odafordul az Istenhez!

4. beszéd: De jelentkezék az ember bizakodó lelke!

Bev.: De az ember felé ereszkedő Istent fogadja az emberi jóakarát.

1. Kegyelem – a hit.

Ezt az Isten adja. „Miután tehát a hit által megigazultunk, éljünk békében az Istennel Urunk Jézus

Krisztus által. Általa, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk és dicsekszünk is Isten (fiai) dicsőségének reménységével” (Róm. 5,1-2).

2. De érték – a Vele való élet.

Sohase felejtsetek: „Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet” (Róm. 6,23).

*

II. beszédlánc címe: Kihez forduljak?

Ez a beszédlánc a **segítséget adó** valóságát akarná megrajzolni. – Kérdéseinek **részletezése** tárgyi és alanyi pontokat vet fel és végül a „szegény Mester” élő alakjában rajzolja elénk a mindig és biztosan Segítő életarcát.

1. beszéd: Magam erejéhez?...

Bev.: Az életszolgálók **mi** vagyunk, de az **életerők forrása** nem a mi gyengeségünk. „Teljes szívvel bízzál az Úrban, és ne támaszkodjál saját belátásodra” (Péld. 3,5).

1. Véges az erőm.

Erre céloz a Mester: „Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek. A lélek ugyan készséges, a test azonban gyöngé” (Mt 26,41).

2. És ködös az értékmérőm.

Ezért int a próféta: „Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak! Kik a sötétséget világossá teszitek, s a világosságot sötétséggé! Kik a keserűt édessé teszitek, s az édeset keserűvé!” (Iz. 5,20).

Bef.: Az emberi értelem és akarat gyenge...

2. beszéd: Embertestvéreimhez?

Bev.: Ember – embertől születik; talán ember emberre támaszkodhat?

1. Ők ugyan testvérek...

Igaz ugyan: „... ti pedig mindnyájan testvérek vagytok...” (Mt 23,8).

2. De erőiben ők is végesek.

Ámde erre is figyelmeztet az ige: „Így szól az Úr: átkozott az az ember, ki emberben bíz, és hlandóra támaszkodik, és szíve eltávozik az Úrtól!” (Jer. 17,5).

Bef.: Embertestvér nem **biztos** támaszték.

3. beszéd: A „tudás” erejéhez?...

Bev.: A tudás fény. Elég-e ennek sugárkévéje?

1. Határai zártak...

Sőt sokszor életlátást is gátolnak. „Istenre, Krisztus Jézusra és a választott angyalokra kérlek, tartsd meg mindezt előítélet nélkül, s részrehajlásból semmit se tégy. Kezedet elhamarkodva föl ne tedd senkire, s idegen bűnben ne legyen részed. Őrizd magadat tisztán!” (1Tim. 5,21-22) és: „Kerüld az ártalmas, világias fecsegést, az áltudomány ellenvetéseit. Némelyek ezt elfogadták, s el is tévelyedtek a hittől” (1Tim. 6,20-21).

2. Segítségei átfutóak.

„Boldog az az ember, ki bölcsességet talál, s az a férfiú, ki belátással bővelkedik” (Péld. 3,13).

Bef.: Mindig mélyebbre száll, de minden magyarázatra nem talál.

4. beszéd: A „szegény Mesterhez”...

Bev.: Kihez fordulhatunk?

1. Az út porát hordozó „Szegény”.

Szegény a földiekben – a mindenség Ura. „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20).

2. De Isten erejét birtokló „Gazdag”.

Gazdag az éltető erőkből – az élet Ura. „Én kaptam minden hatalmat mennyben és földön” (Mt 28,18).

Bef.: Nála vigaszt is találunk. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok s meg vagytok terhelve, én felüdítlek titeket” (Mt 11,28).

*

III. beszédlánc címe: Miért könyörögjek?

Ez a beszédlánc a könyörgés **tárgyát** akarná megvilágítani. Mégpedig úgy, hogy felvetné: mit érdemes kérni, hogy valóságban gazdagodjék az ember?

1. beszéd: Anyagi segítségért?

1. Kell a föld kincse...

De figyelj: „Ahol kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21).

2. De hozzá ne tapadjon az ember lelke.

2. beszéd: A szellem fényéért?

1. Bontakozzék ki szellemed.

2. De igényes legyen az isteni életig.

3. beszéd: A szeretet kiáradásáért?

1. Ezt igényeld – mindenkitől.

a) Embertárostól.

b) Istentől.

2. De ezt szórd mindenfelé!

a) Embertárs felé.

b) Isten felé.

4. beszéd: Az örök kincsekért!

1. Ez a lelked kiteljesülése.

2. Ez égi Atya örök dicsőítése.

*

IV. beszédlánc címe: Milyen lélekkel kérjünk?

Itt a kérő **alanyi** lelkületét kellene kibontani. Szinte azt mondhatnám: az eredményt váró könyörgő lélektartalma fejtegetendő.

1. beszéd: Kérjünk – lélekalázattal.

1. Lehet ez törődöttség – a múlt miatt.

2. De lehet és legyen alázkodó – a gyengeség miatt.

2. beszéd: Kérjünk – tiszta lélekkel

1. Temetett legyen – a múlt.

2. Viruló legyen – a jelen.

3. beszéd: Kérjünk – erős hittel

1. A hit fűz Istenhez.

2. A hit juttat az Istentől.

4. beszéd: Kérjünk – diadalmas bizakodással

1. Így segítséget nyert – a kafarnaumi.
2. Így áldást nyerhetnek – az életút zárándokai.

*

V. beszédlánc címe: Milyen eredményt várhatunk?

Természetes, hogy itt azt fejtegethetjük, hogy mit eredményez kérésünk – a **Mester lelkében**, és mit biztosít **számunkra** a könyörgő ima?

1. beszéd: A Mester szívét -megindítja

1. Felfigyel – a Mester.
2. Szeretetre indul – a Mester.

2. beszéd: A Mester szívét segítségre indítja

1. Látja az igényt.
2. Segíti a lelket.

3. beszéd: A Mester lelkét szóróvá alakítja

1. Szórja – a földi élet kincseit.
2. De szórja – a lélek értékeit.

4. beszéd: A Mester szerető dicséretét is biztosítja

1. Örömmel adja – életkincseit.
2. Dicsérve dicséri – a hittel közelítőit.

*

b) alcsoport: A hit kegyelmének értékeiről

I. beszédlánc címe: A hit első kegyelem

Itt dogmatikai megalapozás adható – de a **mai Evangélium** alapján. A kafarnaumi hívő lelkéből előrerobbanó és a Mester dicsérte módon itt is fejtegethető a hit kérdésköre, így nem egyszerű ismétlés, hanem gyakorlati alkalmazás (mert a hit tételesen rendszeres kérdéseit külön kötetben részletesen fejtegetjük!).

1. beszéd: Mik az ember életkincsei?

Bev.: Isten gazdagon indít.

1. Természetes adományok.

„Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” /1Móz. 2,7/.

2. Természetfeletti értékek.

„A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Így tehát az élet gazdagjai vagyunk.

2. beszéd: Mik a lélek külön adományai?

Bev.: De a lélek külön kincsek hordozója.

1. Végnélküliség vágyai.

„Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). „Hiszem, hogy meglátom az Úr javait az élők földén” (Zsolt. 26,13).

2. Végnélküliséget biztosító természetfeletti kegyelmei.

„Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Így az Isten fia. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

3. beszéd: És mi a „kincsek kincse”?

Bev.: És az értékek „értéke”.

1. Az isteni kegyelem.

„Annak ugyanis, aki Istenhez járul, hinnie kell, hogy létezik s hogy megjutalmazza mindazt, aki őt keresi” (Zsid. 11,6).

2. Az isteni élet.

„Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: És ezzel ékes lehet a föld embere.

4. beszéd: Milyen kincssel indul ez az adomány?

Bev.: A hit kegye indít.

1. A hit kegye – az Isten közeledése.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz öbenné” (Jn 1,12).

2. A hitből való élés – az ember emelkedése.

„Bízzál Istenben, Ő majd gondodat viseli; Remélj benne, akkor egyenes úton járhatsz, maradj félelmében, és öregedjél meg benne!” (Sir. 2,6).

Bef.: A hit tehát – Istenhez fűz.

5. beszéd: Mivé lesz a hitből élő ember?

Bev.: Mi az élet fejlődésének eredője?

1. Isten fiává emeltetés.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

2. Isten lakótársává fogadás.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: „Égi élő” – a „föld embere”.

*

II. beszédlánc címe: A hit a lélek égbeszállása

Itt az a gondolat fejtegetendő: égből száll lelkünkbe a hit kegye, és égbe juttat a hit élése!

1. beszéd: A hívő földi orientációja

1. Jól értékeli – a világot.

2. Jól értékeli – az embert.

3. Jól értékeli – az Istent.

2. beszéd: A hívő vertikális orientációja

1. Szükségesnek érzi az eget.

2. Arra fordítja a lelket.

3. beszéd: A hívő lélek megnyugvása

1. Istent kereső az élete.

2. Istenben megnyugvó a lelke.

4. beszéd: A hívő örök szárnyalása

1. A hit egekbe emeli.
2. Az egek világa a lelket élteti.

5. beszéd: A hívő lélek Istent átöleli

1. Az Istenhez juttat.
2. A remény az Isten-bírással biztat.
3. A szeretet pedig Isten-bírást biztosít.

*

III. beszédlánc címe: A tevékeny hit – és az örök élet

Itt az a kérdés volna fejtegetendő: vajon milyen **alanyi** erőfeszítés kell az **Isten tárgyi** segítése mellett az örök élet elnyeréséhez? Felelet: tevékeny hit.

1. beszéd: Elég-e az elméleti hit?

1. Az élet nem „múzeum”.
2. Az élet tevékeny bontakozás.

2. beszéd: Elég-e az isteni erények elseje?

3. beszéd: Élő és bizakodó hit kell!

4. beszéd: A hit cselekedetek nélkül holt

5. beszéd: A mennyország kulcsa

1. A jó tett – a hit gyümölcse.
  2. A „gyümölcs” – az örök kapuk feltárója.
- Bef.: Hit, remény eltűnik, de a szeretet örök.

*

c) alcsoport: Beszédlánc, amely a kafarnaumi csoda alapján igazolja Jézus istenségét

Itt egy összefoglaló láncot közlünk...

Beszédlánc címe: A Jézus Krisztus - Isten Fia

A beszédlánc vezesse le az Evangélium nyomán: hogyan **érteti meg** az evangéliumi csoda az Úr Jézus személyiségének titkát?

1. beszéd: A lélekébresztés kegyelmével

Bev.: A keresésre reászorítatik az ember...

1. **Betegséggel kavarodik fel az ember lelke.**
2. **Bizakodással lép a Mesterhez a szenvedő lelke.**

Bef.: A valóságos keresésre már hite, reménye indítja az embert.

2. beszéd: A beteg gyógyulását látja a kereső

Bev.: A könyörgő szóra – gyógyul a beteg.

1. **A tényt látja a lelkünk.**
2. **Az okot keresi az értelmünk.**

Bef.: De tehet-e ilyet – „emberfia”?...

3. beszéd: Belső átalakulást is észlel a szemlélő

Bev.: A Mesterrel való találkozás átalakítja életünket.

1. Isten leereszkedése folytán – elfordulunk a múlttól.

2. Isten szeretetének látásán – feltámasztjuk – az isteni jövőt.

Bef.: Az átalakulás pedig: istenivé alakít.

4. beszéd: Kirobbantja a lélek szavát: Ő az Istenfia!

Bev.: Embernek látjuk, de az életének látása megváltoztatja ítéletünket.

1. Aki életet ad – a testnek.

2. Aki életet ad – a léleknek.

3. Aki igazságot hirdet – mindenkinek.

Bef.: És az Ő igazsághirdetése? Ez a tétel: „Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másképp nem, legalább tetteimért higgyetek” (Jn 14,11).

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentlecke szövegéhez írt beszédek

A Szentlecke szövege így szól: „Nagyon vigyázzatok tehát (testvérek) arra, hogyan éltek: ne oktanul, hanem bölcsen. Használjátok föl az időt, mert rossz napok járnak, Ne legyetek okatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata. Ne részegeskedjétek, mert a bor léhaságra vezet. Inkább (Szent)lélekkel teljétek el. Egymás közt zsoltárt, himnuszot és szent dalokat énekeljétek, daloljatok és zengedeztetek szívből az Úrnak. Adjatok hálát mindenkor, mindenért Urunk Jézus Krisztus nevében Istennek, az Atyának. Engedelmeskedjétek egymásnak Krisztus iránt való tiszteletből” (Ef.5,15-21).

Az egész szöveg tartalma: utasítás a Krisztushoz tapadó életre! Lényegében négy gondolatcsoportot érint, és mi ezekhez fűzzük beszédeinket. Illetve ezekből fogjuk levonni beszédtelemeinket. Szó lehet tehát: az **életútjait járókról** (bolondok és bölcsék), azután az **Isten akaratához** hűségesen (vagy hűtlenül) járókról, majd az **Úr dalos népéről** és végül az **Isten belső valóságának** fellebbentéséről (Atya, Fiú, Szentlélek). – Lássuk most gondolatcsoportonként a különálló, majd láncokba fűzött beszédvázlatokat.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az életút zárandokairól

1. beszéd: A „bolondok” útja

(Az élet széles útja)

Bev.: A farsangi idők ideje jut az eszünkbe, mikor az apostol figyelmeztető és óvó szövegét olvasom... Ekkor járja ugyanis az emberiség tobzódó tábora a „bolondok útját”... De a Mester is beszél ilyen útról. Olyan életútról, amelynek vége a pusztulás. Ez a „széles út”... „Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz” (Mt 7,13). De miért óv ettől az apostol?

1. Mert ez csak a földiekkel telíti az embert.

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy káros reánk a föld és annak terméke. Amit Isten teremtett, az csak jó lehet. Hiszen: „Az Úré a föld és minden gazdagsága” (1Kor. 10,26).

a) Áldás és hasznos minden, ami földi, ha **életeszközként** és **fejlesztőerőként** jelentkezik. Ez pedig annyit jelent: szent az Isten adta otthon, szolgálunk a föld és tápláló anyánk a szántónk. De ne felejtsetd: „Mind ami földön van, visszatér a földbe, mint ahogy minden víz visszajut a tengerbe” (Sir. 40,11)! Épp ezért úgy kell kezelnünk, hogy csak **életszolgánk** legyen, mi uralkodjunk rajta!

b) Ámde káros és terhes léssen, ha **életcélá** merészkezik és élettartalmunkként hivatkozik. – Ez a helyzet ugyanis **megfordítaná** az Isten tervét. Így ugyanis a **szolga** lesz az **ember** és az **úr** léssen a **föld**... Így: habzsoló és anyagi lesz a testi ember, de elsatnyul és eldurvul a lélek. Valóság lenne az a rosszul csengő dal: a halhatatlan lélek szolgálja a halandó földi port...

2. Ez a szomorú helyzet azután azt szülné, hogy a Szentlélek nem gazdagítaná a lelket.

A kenyér – a testi erőt, a bor – a kedélyt fokozza az emberben. De jól tudjuk, hogy az emberi test szellemi lakója, a **lélek**, magasabb rendű igények hordozója. Az ő „eledele” nem a szántókon terem...

a) A lélek ugyanis **igényelné az égi kegyelmeket**. – Ha nem is „**ex natura**”, nem is „**ex condigno**”, de „**ex congruo**”. – Mik ezek? **Segítő kegyelmek... Emelő kegyelmek... Majd megszentelő kegyelmek**. Azaz, az isteni természetben való részesedés. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) De még nagyobb örömmel **fogadná a Szentlelket**. Magát az Isten harmadik Személyét. Az apostol arról is szól, hogy a Szentlélek templomai vagyunk: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). – Sőt azt is mondja, hogy életünkben Isten életét közelítjük; sőt abban el is merülhetünk: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Most már befejezésül kérdezhetnők és helyesen megfelelhetnők azt a kérdést: mit veszít el a „**föld bolondja**”? Eljárását röviden így lehetne jellemezni: **a földiekért eladja ezeket a lelkieket**. Áll reája az apostol szava: „Tévelygő szívű nép ez!” (Zsid.3,10). – Valamiféle „olcsó János” az ilyen ember. Aki ostobán elvesztegeti igazi kincseit és „élvezi” a földi „értékeit”... Rabszolga a – föld ura helyett az ilyen ember!

2. beszéd: A bölcsék útja

(Erkölcsei beszéd: A keskeny ösvény)

Bev.: Isten indító tervében minden ember az **életútjára** lép, hogy azon haladva Isten országába jusson. – Az Írás ugyan jelzi, hogy széles és keskeny úton halad az emberiség, de azt is megsejteti, hogy maga választja a szélessé taposottat, illetve a kevéssé kigyúrtat. Sőt az is értelmezhető, hogy maguk a tolongva tolongók vagy kisebb számban és finoman haladók szélesítik, vagy szűkítik az élet mezsgyéjét. – Melyik tehát a bölcsék útja?

1. Amelyiket az Úr irányító törvénytablái szegélyezik.

Az életútja végül is Isten tervező rendjéhez tartozik. Ezért olvassuk: „Eligazítottak a bölcsesség útján, és vezetlek az igazság ösvényein” (Péld. 4,11).

a) Reá állítatik – minden ember. Az út – alapvetésben – egyforma. Földre küldettünk, életutat járunk és égbe törünk. Csak a taposandó életút lehet elhajló és eltérő. De ez tőlem függ!... „Légy állhatatos az Úr útján a helyes belátásodban és a tudásban, akkor nyomon követ a béke és igazság igéje” (Sir. 5,12).

b) Csak járjon is rajta az isteni ember. Ahhoz, hogy helyes ösvényt **találjak** – látni kell... Ahhoz, hogy helyes úton **járjak** – döntő akarat kell... Ahhoz, hogy helyes úton **maradjak** – **erőfeszítés** kell. – És mindennek alapja? Az Istenkegyelme és az ember készséges vállalkozása. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

2. Amelyik az örök élet kapujába torkollik.

Azt mindnyájan tudjuk, hogy örök tájak felé indított az Isten. Az életút nyílvonala – erre is mutat. – De az Isten törvényeitől eltérő ember tévutakra kalandozik.

a) Vizsgáld naponta életutad irányát. Légy bölcs, aki az **örök életiránytűjét** teszi napi vizsgálat tárgyává. Jól jegyezd meg: „A gonosz férfiúszemtelen arccal jár, az igaz pedig ügyel útjára” (Péld. 21,29).

b) És ehhez irányítsd a másnapi út kezdetét. Vizsgálat után látható: eltér-e életed a helyes vonaltól?... A napi vizsgálat után **könnyű** a visszatérés. Ilyenkor azután biztasson: „Utaid igazságosak és igazak, nemzetek Királya!” (Jel.15,3).Azután kitartva járj, mert csak így leszel – az **élet bölcsé**. Mégpedig azért, mert jól tudja: „Azért is mindenkit a saját utai szerint ítélek majd meg” (Ez. 18,30). Kavics, göröngy és szenvedés szegélyezi? Nem baj! Gondolj csak Szt. Lőrinc vértanúra, akinek a **tűzes rostély** is az örök cél felé segítő eszköz lett, – majdnem azt mondom, hogy nyoszolyává finomodott... Miért? Azért, mert ez az út feltárta előtte azt a végpontot, amely a mennyek országának portájába torkollott.

Bef.: Ha szűkebb is, ha szenvedéseket okoz is, akkor is a bölcs útját választom tehát, mert a mennyországba azon jutok!...

b) alcsoport: Az Úr akaratának hűségesei és hűtlenei

1. beszéd: Az Úr akarata

(Erkölcsi beszéd: Az isteni törvény belső lényege az isteni akarat és emberi felfogás)

Bev.: A régi rómaiak minden törvényüket márványba vésték és így függesztették ki a fórumon. Kötőereje a népek akarata volt. – Vajon az isteni törvény, mely az emberi természetben és isteni kinyilatkoztatásban észlelhető, milyen erőben nyeri gyökérzetét? Nem lesz nehéz a kielemezés, ha reá akadunk arra az igazságra, hogy Isten Személy és a személyes élet útján akarja Magához vonzani a föld emberét.

1. Az első igazság az lesz: Isten személyes indítással indítja az embert.

a) Az Isten legősibb parancsoló ereje a **teremtés tényle** folytán a természetbe és a lélekbe öntött felelősségteljes törvényekben pihen. „Az én rendeléseim szerint cselekedjétek, az én parancsolataimat tartsátok meg s azok szerint járjatok: én, az Úr, vagyok a ti Istenetek. Tartsátok meg törvényeimet s rendeleteimet, mert az az ember, aki szerintük cselekszik, élni fog általuk. Én vagyok az Úr!” (3Móz. 18,4-5). – Minden ember magában hordozza az emberré levés feladatának és feltételének törvényét.

b) De azután **kötéltáblákra** írt és isteni kinyilatkoztatás **élő tanítása** hirdetésére küldött tanító Egyház ereje folytán megvilágosítottak a **személyes kapcsolat felvétel** útján is szólnak az emberhez. Ezek az irányítások – kívülről jövő személyes hatások, de ugyancsak – belső lelkiismereten keresztül – alanyian is **személyes** jellegűek. A személyes Isten közöl, és az ember személy belsőhangja, a lelkiismeret veszi át az égi hangot és hangoztatja a lélek szentélyében. „Fiam! Őrizd meg szavamat, rejtse magadba parancsaimat! Fiam! Tartsd meg parancsaimat, akkor élni fogsz, és tanításomat, úgy, mint szemed fényét!” (Péld. 7,1-2). Így lesz az isteni irányítás személyes kiáradás, és így lesz a személyes közeledés az emberszemélyt személyes tevékenységre hangoló parancs. „Féld az Istent és tartsd meg parancsait, mert ez az egész ember” (Préd. 12,13). – Az igazság ez: kívülről hangzik és a lélekben csendül az isteni szó.

2. A második pedig ezt fogja hirdetni: az ember személyes felelősséggel követi, vagy veti el az isteni törvényt.

A lélek kapuján bekopogtat az Isten törvénye. Teremtett törvénye vagy személyes hangja útján.

a) Mi az ember feladata? Felfogni... Szabad csengést biztosítani... És hűségesen követni! „Szólj Uram, hallja szolgád!” /1Kir. 3,10/. Egyszóval: Isten mellé szegődni.

b) És aki nem teszi? Az csendítést zavar... Az isteni rendet zavarja. Azért előre vetett ítélete: „Jaj azoknak, kik elvesztették türelmüket, kik elhagyták az egyenes utakat, és gonosz utakra tértek!” (Sir. 2,16). Az visszahúzódva eloson... De hallhatja is az isteni ítéletet: „Jobb lett volna nekik, ha meg sem ismerik az igazság útját, mint hogy annak megismerése után eltérjenek a nekik adott szent törvénytől” (2Pét. 2,21). Az hűtlenül messze megy... Reájuk áll: „Elhagyták az egyenes utat és eltévedtek” (2Pét. 2,15)... A felelősség azonban megmarad. Vagy az elismerése, vagy a büntetése.

Bef.: Van tehát **lélektábla** is, amelyen erősen védve olvasható az Úr törvénye. „Bizony mondom nektek: Míg ég és föld fennáll, egy i betű vagy egy vesszőcske sem marad el a törvényből, hanem beteljesedik az egész” (Mt 5,18). De van **személyes élő befogadás is**, amely hűséggel éli a márványnál is erősebben vésett igazságokat.

2. beszéd: Felsőbbség – engedelmisség

(Erkölcsi beszéd: Az élet isteni rendje: parancs – hódolat)

Bev.: Kipling „Dzsungel könyve”-ben szerepel a fekete párduc is, aki azt mondja a hozzákerülő gyenge farkas nevelt emberkének: félek tőled, mert szemedből felsőbbségi parancs lövellődik ki, és ez engem engedelmisségre kényszerít. – Ez a meglátás – a lélek tüzeinek észlelése, amely a szemem keresztül villan. – Hát **milyen** akkor az Isten szemébe nézés, ha ilyen hatalmat sugároz az embertelenség villanó szempárja?!...

1. Az Isten tekintete – parancs.

Az Istent nem szabad emberi alaknak gondolni; csak emberi elképzelés rajzolja így, mert a tiszta szellemet rajzban nem lehet megeleveníteni. – De a mesterei képek vagy szobrok úgy testesítik vagy vetítik az isteni erőket, hogy azok az arcvonásokból vagy a szem tekintetéből kiverődjenek. Az Írás ezt mondja: „Az Úr szemei megőrzik a tudást, s az elvetemült igéi megdőlnek” (Péld. 22,12).

a) Az isteni tekintet: teremtő tekintet, mert az Akarat vetülete. „Mert én tudom, hogy nagy az Úr, s a mi Istenünk minden istent felülmúl, amit akar, az Úrmindent megtehet égen, földön, tengeren és minden mélységben” (Zsolt. 134,5-6). – Az Isten felénk fordulása: döntő irányítás. Szó vagy tett épp úgy irányíthat, mint a tekintet.

b) Milyen ez az isteni teremtő tekintet? Teremt – életrendet. „...hiszen szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18). Teremt – életcél. Olyan magasrendűt, amelyet így jellemez az apostol: „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten azoknak ígért meg, akik szeretik őt” (Jak. 1,12). Teremti – behódoló elfogadását annak, amely Isten útja. „Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és a ti utaitok nem az én utaim, úgymond az Úr. Mert amennyivel magasabbak az egek a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, az én gondolataim a ti gondolataitoknál” (Iz.55,8-9). Teremt – elismerő jutalmazást és büntető elítélést. „A szűk kapun lépjete be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,13-14). – Ha a művész nem is tudná megérezkeltetni ezeket a jegyeket, akkor a lelkünk önmaga találja meg ezeket a felénk fordulóisteni tekintetben. Az így észlelő ember észreveszi, hogy az élet tükréből, a szempárból kivillan a lélek, az Isten igazi lényege.

2. Az ember szempárjának felelete: hódolatos engedelmség.

Az isteni tekintetre felel – az emberi szempár.

a) Mit tesz valóban az ember szeme? A féltő és ijedős ember lehunyná vagy lesütné szemét. Nem merne belemerészkedni a tűző nap tűzébe... A bizakodó sem tudna belemeredni, mert Mózes is elvesztette szeme fényét az égi Naptól... Az alázkodó azonban reátekint és finom meghajlással zárna szempilláit jelezvén: szemed irányítását hűségesen akarja követni alázatos szolgáló. – Talán szóban is kirobban e tétel: égi tekinteted világította életutakat akarja keresni szerény fényvetéssel testi szempárom, hogy mindig fényességben járjak, égi Atyám!

b) És mit eredményez az Istenre feszülő tekintet? Az ilyen hódolatos lelkület örök fényben jár és mindig minden útkereszteződésnél reátalál az igazi ösvényre. „Bizony, egyenesek az Úr utai, s az igazak biztosan járnak azokon...” (Oz. 14,10).

Bef.: Az Úr arcába tekintő ember megérzi és hódolva hódol az Isten előtt. Mózes káprázatba vész Isten tekintete előtt, de az ember hódolata nem félelme és elesettsége, hanem szerető követés legyen.

3. beszéd: Égi mécsessel a kézben...

(Dogmatikus beszéd: Az Istenhez jutás első lépése: az értelmi megismerés)

Bev.: Jámbor zarándokokról írják, hogy hónapokig, sőt éveken át tartó gyalogúton hozták haza a Krisztus sírjának mécseséből fellobbantott égő tüzet, hogy az legyen otthonuk állandó szent fénye. Pedig ez a fény csak lobbanó láng és tápláló anyag híján elalvó tűzcsóva. – Az ember igazi értékét az a tűzcsóva adja, amely az evangéliumi Mester tanításából veszi a tápláló erőt és így szórja világító fénycsóváját az élet útjára. – Hogy az Isten kinyilatkoztatásának tételeit és erkölcsi parancsolatait hűségesen betarthassuk, annak első lépése: **az értelem helyes megismerő munkája**. – Hogyan jelentkezik ez a hit kérdésében?

1. Keresi a kinyilatkoztatás tárgyi jegyeit.

Örök kérdése az embernek: néma-e, vagy megszólaló-e az Isten? Az Egyház tanítása szerint **kinyilatkoztatva** beszél az Isten. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

a) De ilyen meleg és megnyugtató felelet után felmerül a kérdés: lemérhető-e emberi ésszel az isteni kinyilatkoztatás ténye? És ez annál inkább fontos, mert sok vallás beszél isteni kinyilatkoztatásról. Maga az a tény, hogy a vallások ilyenről beszélnek, jelzik, hogy ez igénye, sőt esetleg valósága az életnek. Az ész, a Teremtő adta szent mécs pedig nem azért lobban, hogy sötétséget adjon... Sőt a beszélő Istennek olyan tehetségeket kellett adnia, amelyekkel a kinyilatkoztatás ténye felismerhető.

b) De mik ezek a jelek? A közölt kinyilatkoztatások belső igazsága, a csodák és a jövődölések. „Mert igaz az Úr s az igazságot kedveli, arca az igazságot nézi” (Zsolt. 10,8). Belső érvek és külső támasztékok. Ezeket az ész lemérheti és így megállapíthatja: szólt az Isten. De ez még csak alap. Kell olyan erőnek lennie, amely befogadja és értékeli az isteni kinyilatkoztatást.

2. Az ember pedig alázattal befogadja az Isten igazságait.

a) Az igazságokat vagy **belátjuk**, vagy tekintély alapján **elfogadjuk**. Mindkettő az ész műve.

b) De a **behódoló elfogadás** alapja az akarat. Az isteni kinyilatkoztatás nem élettelen tételközlés, hanem életet indító, fokozó és emelő isteni segítség. Azért tehát nem elégséges elméletileg elfogadni, hanem gyakorlatilag követni kell. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). Figyeld csak meg: Krisztus küldetésének elfogadása értelmi erővel és bizonyító érvek felsorakoztatásával indul. De így nem teljesül ki. Azután következik a kiteljesülés. Életirányt diktál az isteni Követ a földemberének.

Bef.: Ha szólt az Isten, akkor hallgassa és kövesse az ember!

4. beszéd: Isten akarói és a földnek hajhászói

(Erkölcsi beszéd: Az Istenhez jutás második lépése: az akarat hajlása)

Bev.: Az állatok világában az a titokzatos hangulat, hogy utolsónak tartják maguk között a majmokat. Legalábbis így ír róluk a nagy angol író, Kipling. Az ok pedig ez: ezek olyan gonosz lények az állatok között, hogy rosszakaratukkal még arra is vetemednek, hogy fákkal, dióval dobálják meg a halódó, szenvedő állattestvért. Mintha azt hirdetné ez a mese, hogy a jóakarát és készséges odahajlás erény, de a gonosz és rossz keresése hitvány, megvetendő tett. – Vajon az ember életében van-e ilyen szerepe az akarat tevékenységének?

1. A jóakarát – hajlik Isten törvénye előtt.

Az akaratról azt tanítja a bölcsélet, hogy vak képesség, amely az értelem megvilágító ereje után nyúl a feltüntetett jó után.

a) Hogyan működik az akarat? Az életben való választásnál tehát az első szerep a fényvető értelmé lenne, a második a jót kereső akaraté. A bemutatott jót akarja az akarat. Minden azon múlik: milyen javak felé fordul az akarat. Az értelem ugyanis helyesen mutathat, és az akarat mégis a másikat, a helytelen akarj. Szt. Pál mondja: „Ami tehát jó, az vált halálomra? Szó sincs róla! Inkább a bűn, mely, hogy bűn-mivoltát megmutassa, azzal okozta halálomat, ami jó, s így a parancs által bizonyítja szerfölt bűnös voltát” (Róm. 7,13).

b) És mit tesz a jóakarát? Az igazi jóakarátú ember az Isten terve szerinti jókat tartja a legnagyobbak és legjobbakkal szemben. Szerinte az arány ez: a lelkieket az anyagiakkal szemben, az örök értékűeket az átfutókkal szemben, az isteni jókat a természetes javakkal szemben. A jóakarát – az Istenhez igazodik mindig. Ezt kell keresnünk... Ezt tanítja is a Mester: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek... Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,19; 25 és 33).

2. A rosszakarat – hódol a földi örömek előtt.

De a gyenge vagy már egyenesen rosszá silányult akarat az anyagi, a pillanatnyi öröm ígérete alatt áll.

a) Itt nem az értelem fénye a döntő sugárvetés, hanem az élvezet ígerte görögtűz lobbanás a helytelen megvilágító erő. Olvasd csak a bűn születésének történetét: „A kívánság azután, mihelyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végrehajtják, halált okoz” (Jak. 1,15).

b) Így a választás is hibás. Értékként választja az akarat a külsőben csillanót. Értékként választja az akarat a mulandó örömet. Értékként választja az akarat a gonosz lélek varázsolt bűnt, az Isten akarta erény helyett.

c) Így mi lesz az emberből? Fokozatosan elködösödő, lehanyagló és pusztuló életvirág.

Bef.: Lukács evangélista intése (12,31): „Keressétek először ami az Istené”. Higgyétek, hogy a Teremtő fényvetése igazi színében tárja elétek a jót, – és választva az isteni jókat, boldog és kiteljesült lesz éltetek.

5. beszéd: A boros serleg és a fajtalanság életölése

(Erkölcsi beszéd: A szenvedélyek ereje)

Bev.: A pogány istenek között kettő szerepel, akik mindig együtt jelennek meg és együtt okozzák az ember vesztét. Ezek: Bacchus és Venus. Legendás történetük az, hogy az egyik a szőlő és a bor is-

tene, a másik az érzéki öröme istennője. – A legenda igen mély igazságot érint, mert felhívja a figyelmet arra, hogy a bor és a csábítóan izzító „életliget” lélekpusztító hatalom. – Hogyan tárul elénk ez az igazság?

1. Csábítva csábít – a telt serleg.

Bacchus, a pogány isten olyan földfeletti hatalom volt, aki a bűnök árán követelte a tiszteletet. Jelképe a szőlőfürt és a telt serleg.

a) De mik ezek? Alapjában Isten adományai, amelyek még az áldozatok oltárán is szerepet találnak. „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozza eléje, mert a fölséges Isten papja volt” (1Móz. 14,18). – Lehet tehát áldozati tárgy a szőlőfürt és a kiválasztott áldozati ital a bornedű.

b) De... De... ez az égi teremtmény és égbe szálló áldozati ajándék lehet nagyon káros, földi életet ölő mérge is. A habzó ital, a telt serleg ugyanis olyanélvezeti cikké válhat, amely fékevesztetten igényelteti magát, hogy elvéve az ember esztét, durva, ösztönös állattá silányítja az isteni embert. „...sem részeges, sem átkozódó, sem rabló nem részesül Isten országában” (1Kor. 6,10). Ilyen formában az ital nem életet pezsdítő erő, hanem állattá süllyesztő, szenvedélyt vadító méregital lesz. „Élvezetre van teremtve a bor kezdetől fogva, de nem részegeskedésre! A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme; egészség a léleknek és a testnek a mértékletes ital. A nagyban fogyasztott bor izgalmat, haragot és sok romlást okoz. A sok borital a lélek keserűsége” (Sir. 31,35-39).

c) Hogy mit tesz a túlzottan élvezett bor, azt a szomorú példák mutatják. Az ilyen tobzódó időt, erőt, jövedelmet pusztít, bűnöket teremt, értékeket öl és a gonosz léleknek mutatja önnön életét eleven áldozatnak. – „Minden állam talpköve a tiszta erkölcs” /Berzsenyi/. Legyen jelszónk: óvakodni a Bacchus féle áldozattól!

2. Csábítva csábít – a virágosnak ígért „ösztönliget”.

Az emberi ösztönnek egyik alapvető sodra az érzéki öröme világában mozgó, új életet szolgáló nemi ösztön.

a) Ez is szent cél és szent szolgálatot követelő isteni életadomány. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28). De csak akkor, ha alázatosan és szentül az életszolgálatra szerénykedik. – De a gonosz lélek itt is erősen támadja az embert.

b) Az életszolgálat szent eszközével az ösztönös igényt kielégíteni akaró bűnös életformát akarja teremteni. „A test ellenben nem a paráznaságért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért... Nem tudjátok, hogy testetek Krisztustagja?... Minden bűn, amit az ember elkövet, a testén kívül van, a parázna azonban tulajdon teste ellen vét. Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi?” (1Kor. 6,13; 15; 18-19). – **Ilyen** törtetésnek a célja: az ösztönök felszabadítása. – Hallgasd csak az Írást: „Ne vesd szemedet csapodár nőre, hogy tőrébe ne essél! Ne barátkozzál táncosnővel és ne hallgasd, hogy el ne veszítsen művészetével!” (Sir. 9,3-4). Mégpedig azért int erre a bölcs, mert az ilyen „életnek” az eredménye: az élet és lélek tönkretétele. Röviden: áldozatul akar odaadni az ördögnek. Óvakodj tőle, mert felszabadítva durva erőit, kárhozatba taszít tégedet! Jól jegyezd meg az apostol szavát: „...sem házasságtörő, sem kéjelgő, sem fajtalan... nem részesül Isten országában” (1Kor. 6,9-10).

Bef.: A kereszténység ledöntötte a pogány templomokat. De csak a falakat. Vigyázzunk, hogy a ledölt falak mellett ne maradjunk áldozatot bemutató pogányok!

*

c) alcsoport: Az Úr dalos, diadalmas népéről

Mintegy következménye lenne ez az életforma annak, amelyik az Úr útján járók lelkéből pattan elő.

1. beszéd: A hálás, imádkozó ember

(Pedagógiai beszéd: A helyes életirány szolgálata)

Bev.: Minden iskolának az a hivatása, hogy célismerettel, lelki tartalommal, küzdelmek számára szükséges erővel lássa el az életbe lépő gyermekeket. – Az élet nagy iskolája is arra tanít, hogy érvényesítsük Istentől küldött voltunkat, hogy magunkkal vigyük az életre szükséges kincseinket és felvértezzük lelkünket a kegyelem erejével. – De a tanító iskola nem tehet mást, mint arra utal, hogy mind-

ezt a jó Isten adja; és azért az iskola nevelő indításokkal arra hangol, hogy legyünk hálásak a vett jókért és hogy könyörgők a veendő kegyelmekért. – Hogyan kell megvalósítanunk?

1. Hálásak legyünk – a vett jókért.

a) Minden jó, ami felénk áramlik a szeretet bőségének kicsordulásából. Lett legyen az földi jó és emberek lelkéből áramló, vagy égi jó és Isten kegyelméből sodródó... A jó vétele öröme hangol és lelkileg kielégít. Ez a jónak alanyi értéke. – Boldogító és kielégítő.

b) De itt nem állapodik meg a lelki folyamat. Van a hozzánk szálló jónak kifelé ható jellege is. Ez már kiható és tevékenykedő. Ez a kifelé fordulás először arra felé irányítja lelkünket, ahonnet az adomány érkezett... Valamiféle lelki felügyelést okoz és arra hangol, hogy az adakozóban a **szerező lelket** sejtsem. – Ez pedig természetes erővel **a hála és a köszönet hangját csendíti**. „Adjatok hálát az Úrnak, emlegetétek nevét, hirdessétek a népek között tetteit, emlékezzetek meg arról, hogy fölséges az ő neve” (Iz. 12,4). És a részleges javak vétele nyomán is így gondolkodjatok: „Hálát adok Istenemnek, hogy mindnyájatoknál jobban szólok nyelveken” (1Kor. 14,18). – Ez a kifelé ható megmozdulás arra is készlet, hogy az adakozóban szerető, jóakarátú támogatóinkat lássuk és így életparancsainak követőivé szegődjünk. – Mindez látszólag **elméleti lélektan**, valójában azonban annak az isteni Teremtőben élő és bennünk életté lett **isteni tervnek hűségese követése**, amely a felénk áramló szeretetadó-mánnyal szemben a hálás és kiáradó szeretetet akarja feltámasztani. – Kövessük ezt az utat, mert így Isten útján haladhatunk.

2. Imádkozva könyörgők legyünk – a további kegyelmekért.

A jóság áradása is vég nélküli, – különösen ha Isten jóságáról van szó. – De a vett javak után az újak utáni áhítás szintén kielégíthetetlen. Egyenesen azért, mert az ember nem véglegesen kielégíthető és betölthető élő tartály, hanem a végnélküliség felé táruló élő személy.

a) Azért lelkünk további megnyilatkozása: állandó könyörgés a további kegyelemért. „Óvj meg engem, Uram, mert tebenned van reményem. Mondom az Úrnak: Te vagy az én Istenem, **náladnál nagyobb** javam nincsen” (Zsolt. 15,1-2). Ez nem tehetetlenség. Ez nem túlkövetelődzés.

b) Azért lelkünk örök daloló, dicsőítő Isten vett kegyelmeiért. Kérő szavunk pedig egyenesen a Végtelenhez tartozandóságunk állandó követelődzése. Valójában isteni hang, amely kérő imává válik a földi ember ajkán.

Bef.: Istenhez csak Istennel juthat az ember. Ez pedig úgy értelmezhető, hogy Istentől veszünk mindent, Isten iránti hálával járja az életfejlődés útját az ember, és Istentől könyörög további és fokozott kegyelemért a zarándok, hogy teljes virágzásban érkezzék égi hazájába, ahol az örök tavasz minden szépségével pompázik a Teremtő színe előtt.

2. beszéd: A zsoltáros ember

(Erkölcsi beszéd: Az ima égi útja)

Bev.: Egyik híres mesterünknek van egy képe, amelynek ezt írta címül: a **zsoltárosok**. Több öreg és fiatal férfi éneklő a Zsoltárokat és szinte kiverődik arcukon az ihlettség, amely az imáik szárnyán az egekbe emeli lelküket. Az ima ugyanis királyi lelkületet teremt és emelkedettséggel emel az égiek felé. De egyforma-e minden ember imádkozó Isten keresése?

1. A felületes ember igen hajlamos arra, hogy imádságában a könyörgő koldusként jajveszéljen Isten előtt.

Ez az elgondolás a rosszul imádkozók alakját rajzolja elénk. – Az ima valóban az ember felsőhajtása az **égi Atyjához**, nem pedig a „könyörgő koldus” szükség diktálta szomorú dala. – Lényegében: az isteni gyermek szava Istenatyjához. A föld királyának feljutása az égi Királyhoz. „Uram, teljes szívemből dicsérlek, hirdetem minden csodatettedet. Örvezdem és ujjongok benned, zsoltárral dicsőítem, óh fölséges, nevedet!” (Zsolt. 9,2-3).

a) Az imádságnak van **kérő** alakja is; de ez a gyermek kérése az Atya előtt. „Vedd füledbe, Uram, szómat, halld meg kiáltásomat. Méltasd figyelmedre hangos könyörgésem, én királyom és én Istenem! Mert hozzád intézem imádságomat; Uram, halld meg reggel szavamat, hiszen korán reggel eléd állok és reád vetem pillantásomat” (Zsolt. 5,2-5).

b) Az imádságnak van **dicsőítő** tartalma is. Ez a teremtmény hódolata a Teremtő előtt. „Isten dicsőségét beszéljük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt. Ezt harsogja az egyik nap a másikkal, erre tanítja az egyik éj a másikat, nem haraggal, nem beszéddel, nem hallható igékkel, de az egész földre elhat szózatuk, s a földkerekség határaitra szavuk” (Zsolt. 18,2-5).

c) Az imádságnak van **hálaadó** értelme is. „Magasztallak, Uram, mert fölemeltél engem, és nem engedted, hogy elleneim örüljenek fölöttem. Hozzád kiáltottam, Uram, én Istenem, és te meggyógyítottál engem. Uram, visszahoztad lelkemet az alvilágból, megmentettél engem azok közül, kik a sírba szálltak” (Zsolt. 29,2-4).

d) Az imádságnak van **bűnbánó** formája is. „Könyörülj rajtam, Isten, nagyirgalmad szerint, töröld el gonoszágomat, nagy könyörületed szerint. Moss engem tisztára vétkeimtől, tisztíts meg engem bűnömtől. Gonoszágomat elismerem, és bűnöm előttem van szüntelen” (Zsolt. 50,3-5).

e) Az imádságnak van **engesztelő** jellege is. Ez a legemelkedettebb lélek-önfeláldozás a mások életéért. „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13).

f) Végül az imádságnak van **Istenbe olvadó**, lelki együttélést adó tartalma. Ez a misztikus lelkek kegyelmi egybefonódása az ég Urának lelkével. – Ilyenformán más az ima, mint a kolduslélek jajgatása. **Ez a királyi lélekhazavágyódása.** – Az isteni élettörzs az isteni életgyökérszerkezetbe kíváncskodik és annak életét adó erejét magasztalja, köszöni, könyörgi vagy vele együtt éli királyi életét.

2. Az igazán vallásos lélek daloló lélekkel emelkedik az égiek trónja elé.

a) Az Isten népének mi az imája? Az ima égbe szállás, égben járás és Isten előtt illatozás. – Nagy és súlyos terhe volna az embernek, ha **csak** a földhöz tartoznának. Ezért van az, hogy az emelkedett ember igényli az imát. Azért, mert ömagát többnek tartja, mint a föld, és szavai vagy lelke útján be akar törni **igazi otthonába**.

b) Az Isten népének mi az ima formulája? Nem is a szó a lényeg. Nem is a forma a fontos. Bár gyengeségeink szárnyszegettségének gyönyörű formát, a „Miatyánkot” adta az Isten, de aki saját szárnyain, az elmélkedés, az átélés erejével emelkedik, az sohasem lesz lezuhanó Icarus az égi úton.

Bef.: Dávid táncolva, dalolva hárfázik az Úr előtt, és lelke kegyelemmel telten hódol Isten előtt. Ez az extázis csodája és a lélek legteljesebb kitárulása és egekbe emelkedése.

*

d) alcsoport: A Szentlecke megvillantja a Szentháromság belső életének titkát is

Tehát ez a nagy dogmatikai igazság is érinthető (Figyelem! A Szentháromságról a Pünkösöd utáni I. vasárnapon rendszeres beszédsorozat található!)

1. beszéd: Az Úr

(Dogmatikus beszéd: Atya, Fiú, Szentlélek)

Bev.: Az egyszerű gyerek-Káté az Istenről, a mi Urunkról azt tanítja, hogy az egész világ Ura; a belső életéről pedig azt mondja, hogy az Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek. – Ennek a szent titoknak a felfedése nem lehet emberi elme megvilágította igazság, hanem az isteni kinyilatkoztatás megnyilvánulása. – Kinyitom tehát az isteni igék könyvét és megkeresem, a Mester mit tanít az Isten belső életéről? Tanítása hármas.

1. Először azt tanítja, hogy amikor Istenhez fordul, akkor úgy szól Róla mint Atyáról.

„Atyám szüntelenül munkálkodik, ezért én is munkálkodom. A zsidók erre már életére törtek, mivel nemcsak megszegte a szombatot, hanem Istent is Atyjának mondta és ezzel egyenlővé tette magát Istennel” (Jn 5,18).

a) Mit foglal magában ez a tanítás? Nemszak a teremtmények Atyja az Úr, hanem az Övé, aki a küldetés parancsait teljesíti. „Olyan tanúságom van, amely fölülmúlja Jánosét: tetteim, amelyek végbevételét rám bízta az Atya. Maguk a tettek, amelyeket véghezviszek, tanúskodnak rólam, hogy az Atya küldött engem” (Jn 5,36). – Végül Önmagáról még határozottabban állítja, hogy az égi Atya küldetéssel küldi, aminek teljesítését szent feladatnak tekinti. „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40). – Mindezt a hittudomány fejtegeti. – Az „élő tanítás” azután az Atya és Fiú viszonyát úgy fejezi ki: a Fiú az Atyától születik és földi küldetésben az Atya akaratának teljesítője.

b) És mit jelent reánk nézve ez az ige? Ez a szent igazság sem egyszerű, **csak elméleti** hittétel. Van ennek olyan jellege is, amely tanítva irányít. Maga az a tény, hogy a végtelen Szeretet nem zárt belső világ, hanem kiáradó Személy. – Ez reánk vonatkoztatva – életirányt diktál. De azt is tanítja: az Atya Fiának küldésével ereszkedik az ember felé. Ez arról is szól, hogy az ember **tárt lélekkel** fogadja

a Fiút. A Küldött szava – Isten szava, tehát tanításában Isten szavát követi és kövesse az ember.

2. Másodszor arról tanúskodik, hogy a Fiú égi Atyjához fohászokodva is, Maga az Isten Egy-szülöttje.

Ez az egyházi tanítás szintén a kinyilatkoztatásra építkezik, de ezeket a Mester életmozzanataiból akarja kihámozni.

a) A kinyilatkoztatás így szól: „Atyám, eljött az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged... Én már nem vagyok e világban, de ők a világban vannak. Én hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket nevedben, amelyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi” (Jn 17,1 és 11).

b) Az evangéliumi Mester emberként jött el és tanít. **Emberi természete** is döntően nagy szerephez jut megváltói munkájában. Hisz az embereket az **emberré lett Istenfia** váltja meg. Még emberi természete is felsikong az égre, de mindig úgy, mint az Isten Fiáé. „Éloi, Éloi, lám-má szábáktáni? vagyis: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34). Ez a sikoltás ugyan lehet a 21. Zsolt. imaszövege is!, ugyanis azzal zárul: „Atyám, kezembe ajánlom lelkemet” (Lk 23,46); tehát nem a keserű imaszöveg az utolsó szó!

c) De a Mester egész élete azt mutatja, hogy úgy fohászokodik az Atyához, hogy fiúi mivolta kéri az Atyát. Lázár feltámasztásánál külön imát mond: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42). – Ilyen és hasonló tények látása nyomán meri kérdezni tanítványait: „Hát ti kinek tartotok engem?” (Mt 16,15). Mit lehet erre felelni? A lélek igazi kitárulása, amely ezt a tartalmat mutatja: „Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16,16). Végül a Kaifás előtt álló Mester élet és halál válasz kapujánál a sorsdöntő kérdésre: „Esküvel kényszerítlek az élő Istenre: mond meg, te vagy-e a Messiás, az Isten fia?” „Én vagyok”, felelte Jézus. „Mondom azonban nektek: Látni fogjátok egykor, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható jobbán és eljön az ég felhőin” (Mt 26,63-64). Főpapi imájában pedig azért hálálkodik, hogy kapta égi Atyjától földön élő tanítványait. „Atyám, akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák dicsőségemet, amit te adtál nekem, hiszen te szerettél engem a világ teremtése előtt” (Jn 17,24).

3. Végül pedig arról tanúskodik, hogy a Szentlélek Isten erejével erősödik a föld embere.

Az égi Atya szeretete a Szentlélek Személyében éli örök életét.

a) Ez pedig nem csupán tárgyi megállapítás, hanem a világ és az ember felé való kiáradás. Azért mondja az Írás: „És az én lelkemet adom majd belétek, és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint járjatok és törvényeimet megtartsátok és megcselekedjétek” (Ezek. 36,27). – Az Újszövetség pedig még az Úr tanítványainak Lélek vételét is leírja mondván: „Mikor elérkezett pünkösdnapja, mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen. Hirtelen, mintha csak heves szélvész közeledett volna, zaj támadt az égből és egészen betöltötte a házat, ahol összegyűltek. Majd pedig szétoszló, tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre. Valamennyien elteltek Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy amint a Szentlélek szólásra indította őket” (Ap.Csel. 2,1-4).

b) De mi sem vagyunk náluknál kevesebbre értékelhetők. Mi is vesszük a Lelket és pedig a bérmálás szentségében és a természetfeletti megszentelő kegyelemben. – Mindez pedig azért megy végbe az életben, hogy az ember, az égi Atya földi zárandoka érezze, hogy a szeretet legerősebb kötelékével fűződik az égi Atyjához. – Maga a harmadik isteni Személy a Szeretet. De Ennek sugárzása ömlik az ember lelkébe, hogy indítsa őt a legnemesebb, a legszentebb életkapcsolat felvételére – a szeretetre. Az Isten a Szeretet, az ember vegye a szeretet Lelkét és alakítsa magát Istent, embert és önmagát szerető isteni lényé.

Bef.: De – és ez a végső – Egyházam tanítása egy tételbe csendül: egy az Isten. Belső életében Isten az Atya, Isten a Fiú és Isten a Szentlélek, de természeti egységben **egy az Úr**. Méltán zengi tehát az angyalok kara: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten” (Jel. 4,8).

2. beszéd: A mi Urunk Jézus Krisztus

(Dogmatikus beszéd: Jézus Krisztus a mi Urunk)

Bev.: Minden útszélén és útkeresztelésben póznák állnak, amelyek néma betűkkel irányítják az utast. De még így sok a kérdezgető, mert a személyes irányítást jobban szeretné az életzárandok. – Mesterünkhöz mint igazi Urunkhoz is elzárándokolunk és kérdezve kérdezgetjük Tőle: milyen ország felé vagyunk utunkat? Földi Urunk, vagy égi Urunk vagy-e Galileai?

1. Földi Urunk?...

Ha földi urunk a Mester, akkor látszólag országa e világról volna... A föld urai ugyanis a földnek parancsolnak, a földet birtokolják és a föld értékeiért küzdenek...

a) Mi a földi uralom ereje és lényege? Isten terve szerint van és kell földi hatalom, hogy az ember ideiglenes otthonának viszonyait elrendezze. Akit a földre küld az Úr, az a földi élet keretén belül is éli életét. Azért mondja a Mester: „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha onnan felülről nem kaptad volna” (Jn 19,11). Vagy így is nyilatkozik: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, Istennek pedig, ami az Istené” (Mt 22,21). De ennek az országnak az urai földi dicsőségben élnek. Övéké a föld java és az elismerés babérja.

b) És milyen volt a mi drága Mesterünk élete és hatalomgyakorlása? Életkörülménye szerény és igénytelen. „Miközben ott tartózkodtak, elérkezett Mária születésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,6-7). – Ő Maga így jellemzi életét: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). Családi törzse Dávid király vérét csergeztette, de királyi trón helyett a munka asztala volt otthona. Igénytelen otthon áldozatos volt, akiről első fellépései között egy alkalommal azt mondták: „Honnan van ennek a bölcsessége és a csodatevő ereje? Nem az ács fia ez? Anyja nem a Mária?” (Mt 13,54). Maga is úgy viselkedik, hogy ezt az országot átmeneti otthonának nézi. – Egyenesen hirdeti: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). A világ ugyanis olyan terület, ahol a küzdelmek folynak, de a lélek igazi világa nem teljesülhet ki. Maga sem akar földi király lenni! Parancsai is az eget nézik.

2. Égi Urunk!

Mert országa nem e világról való...

a) De milyen ország az, amelynek Királya a Mester? Az Isten országa – a lélek országa. Az az ország, ahol eltűnnek az anyagi és véges értékek, és érvényt találnak a lélek szárnyalásai. „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak ingyen adok az élő vizek forrásából. A győztes részesedik mindebben. Én Istene leszek, s ő az én fiam” (Jel. 21,6-8). Az az ország, ahol nem a tükörkép visszaverődésében nézzük égi Atyánkat, hanem a teljes látásdicsfényében. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12). Az az ország ez, ahol az Úr parancsa szent teljesítés és ahol a lélek harsonája örök boldogságot tár elénk.

b) És hol van az az ország? – Röviden: Isten országa és Isten közelsége. **Ezt** kell keresni a földön. Ennek életútján kell járni. Azért a Mesterre kell hallgatni az életútra lépés szent perceiben. **Ezt** kell elérni – az égben. – A földi „Isten-ország” ugyanis az egekben talál boldogító kielégülést!

Bef.: A helyes felelet ez: földi úton, földi hódolat mellett égi hazába segítő és hazaváró Úr a mi Urunk Jézus Krisztus!

3. beszéd: Teljetekek be Szentlélekkel!

(Dogmatikus beszéd: A Szentlélek a mi lelkünk legszentebb tartalma)

Bev.: Közismert beszéd: a lélek az Isten temploma. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor.3,16). De ezt az Egyház úgy értelmezi, hogy a Szentlélek lakozik bennünk, hogy a szeretet erejével birtokába vegyen és a Szeretet sugárzásával szeretet árasztójává alakítson. Boldog az az ember, aki elmondhatja magáról, hogy benne valóság ez a tanítás. – Valójában kicsoda a Szentlélek az isteni egységben és kicsoda a mi lelkünk szentélyében?

1. A Szentlélek a szeretet Lelke a Szentháromság örök egységében.

a. Az **Isten létét** az emberi elme megközelítheti és megismerheti. Azért mondja a Vatikáni Zsinat: „Aki azt állítja, hogy az Isten léte a természetes észfényével meg nem ismerhető, az kiközösített legyen.” – Az embert olyanná teremtette az Isten, hogy tudatosan, értelme erejével emelkedjék ahhoz az Úrhoz, aki az értelmetlen teremtménytől csak tárgyi tökéletességéből veszi dicsőségét. „Dicsérjétek az Urat a földről, sárkányok és mélységes vizek mind! Tűz, jégeső, hó, fagy és szélvihar, melyek parancsát teljesítik; mindnyájan ti hegyek és halmok, gyümölcsstermő fák és mind a cédrusok, vadállatok és mind a barmok, csúszó-mászó és szárnyas állatok” (Zsolt. 148,7-10). – Az ember – alanyilag is az Isten dicsősége és másodrendű cél érdekében – az Isten boldogságának részese.

b) De ennek a megismerésnek már nincs akkora fényvetése, hogy az **isteni lényeg**et is megértesse. A teremtmény nem tudhatja teljesen átfogni a Teremtőt. A kinyilatkoztatás szól azonban az isteni lényegről és a Szentlelket a harmadik isteni Személynek mondja. „Hárman tanúskodnak tehát a menny-

ben: az Atya, az Ige és a Szentlélek, és ez a három egy. És hárman tanúskodnak a földön: a Lélek, a víz és a vér, és ez a három egy” (1Jn. 5,7). Az Úr jordáni megkeresztelésénél ez a jelenet játszódik le: „Abban az időben eljött Jézus a galileai Názáretből és megkeresztelkedett Jánosnál a Jordánban. Amint feljött a vízből, látta, hogy megnyílik az ég és a Lélek galamb képében rászáll és rajta marad” (Mk 1,9-10). A keresztelés parancsának adásánál ezt az isteni tanítást kapjuk: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,19). – De ez a Szentlélek – a Szeretet Lelke – ugyancsak a Mester tanítása szerint: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevében küld, megtanít majd mindenre és eszettekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). – Milyen megragadó igazság, hogy a szeretet olyan nagy értékű valóság, hogy az Isten lényegében különálló Személy.

2. A Szentlélek – a szeretet Lelke a földi lelkekben is.

Ámde ami a Szentlélek lényege, az kiárad Belőle az emberek felé is.

a) A Szeretet az isteni Valóság, az marad emberi lélekbe való leereszkedésben is. A szeretet Lelke Ő az égben, a szeretet indítója Ő a földi életünkben. „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Mikor jön? Ha kiöletett lelkünkben a szeretetlenség – a bűn. „Ti azonban nem test, hanem lélek szerint éltek, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek. Akiben ugyanis nincs Krisztus Lelke, az nem tartozik hozzá” (Róm. 8,9).

c) Mit hoz? Magát az isteni természetben való részesedést. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

d) Mit tesz bennünk? Indítja lelkünket a szeretet árasztása. Ki felé? Isten és emberek felé. Vagyis a személyes kapcsolatok szeretetére isteni tanítású lényegét helyez. Így vagyunk az Isten házanépe.

Bef.: „Lélek az Isten” – mondja az Írás – „akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24). De ezt csak a Lélektől átízzított ember érti. Imádkozzatok, hogy így járja át lelketeket a Szentlélek!

* *

Beszédláncok

Ha tehát **rendszeres** összefogásban akarnók a Szentlecke szövegét fejtegetni, akkor a következő egybefonódó sok szép gondolatfüzér adhat mintát, ötleteket.

I. beszédlánc címe: „Mit kell keresnünk a földön?”

A beszédlánc lényeges gondolata lehetne: Diogenész lámpájával az élet rengetegében... Persze átvitt értelemben kellene a kérdést fejtegetni és az **apostol szavai nyomán** kellene a helyes utat megtalálni. Ezt akarja ugyanis jelezni az apostol mondván: „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráználagnak, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef. 5,5). Aki ugyanis óvatosan keresi az élet útját, az a Mester útmutatása nyomán eléri az élet célját. Miképpen kell tehát eljárunk, hogy célunkat biztosan elérjük? Erre fog felelni a négy egymásból folyó beszédvázlat.

1. beszéd: Legyen problémánk az élet-zarándoklás!

Bev.: Kiemelendő annak a **szellemi kincsnek nagysága**, amelynél fogva tudatossá lehet bennünk az élethivatás kérdése (növény, állat nem érdeklődik!...).

1. Lélekkel áldott az ég Ura Istene.

- Képe vagyok az Istennek.
- Alakítója vagyok életemnek.

2. Értelmünk és akaratunk előtt kérdés legyen a lételem.

- Miért küldtettem?
- És hová irányítottam?

Bef.: Állapítsuk meg, hogy az igazi szellemi ember – a problémák embere. Értelmét keresi létének

és értelmes célját életének...

2. beszéd: Keressük meg Istenatyánk akaratát!

Bev.: Kérdezzük, vajon nem található-e életértelmünk a Teremtő lelkében?... Ha igen, akkor ennek jegyeit kell, hogy feltárja **a mi életünk**.

1. Természetünkben szól a Teremtő akarata.

- Fejlődésre indít.
- Magunk erejére is szorít.
- De égiek felfigyelésére is képesít.

2. Személyes beszédjével is szól az Isten.

- Általános kinyilatkoztatás.
- Magán-kinyilatkoztatás és sugallat.

Bef.: Állapítsuk meg, hogy a kereső ember kutató hangjára felel az Isten! Isten hangjai hallható jelei Isten tervének és szándékának.

3. beszéd: Szolgáljuk földi és égi ajándékkal életünk kibontakozását!

Bev.: Jelezzük, hogy adományokat ad az ég Ura, hogy azok értékesítésén dolgozzék a föld embe-
re. – Majd feladatunk bontandó ki...

1. Tehetségeinket Isten dicsőítésére virágba szökkentsük.

2. Így életünk örök virágzását biztosíthatjuk.

Bef.: Foglalja ebbe a tételbe az örvendetes életigazságot: az életszolgálat – életvirágzás!

4. beszéd: Hálával áldjuk áldásaiért az ég Urát!

Bev.: Halljuk csak az apostol szavait: „Egymás közt zsoltárt, himnuszt és szent dalokat énekeljete-
tek, daloljatok és zengedeztetek szívből az Úrnak” (Ef. 5,19). Mindez a háladal azért, mert fényt adott
számunkra az ég Ura. – Mi a hála feladata?

1. Daloljatok, mert fénybe állt előttetek az Úr terve.

2. Daloljatok, mert boldoggá tesz benneteket az Úr Lelke.

Bef.: Kérdezték, hogy miben fog ez a boldogság állni? A felelet ez legyen: veletek és bennetek
él a földön a Szentlélek; végezetül pedig éltetek, a Lélekkel telített éltetek lesz az Isten örök dicsősége.
De a ti boldogságtok is!

*

Az **egész beszédlánc** pedig így volna zárható: megtaláltátok hivatástokat a földön és elértek célo-
tokat az égben!

*

II. beszédlánc címe: „Az izzító serleg”

Ez a beszédlánc a Szentlecke **negatív** gondolatából akar oktató beszédeket megalkotni. Fejtegetni
akarja, ami túlzásai miatt tilos és elénk rajzolja, ami szükséges és kívánatos. Így azután az **életútjának**
eszközait kínálja nekünk.

1. beszéd: A bor serlegének hörpintése

Bev.: Rajzoljuk meg a szőlőgerezd erjesztett nedűjének **éltető** erejét. De térjünk át életölő, kábító
hatásaira is.

1. A túlzó élvezet – értelmet ködösít.

2. A ködös értelem – életutat homályosít.

Bef.: Intsük híveinket az apostollal mondván: „Ne részegeskedjete, mert a bor léhaságra vezet.

Inkább Szentlélekkel teljete el” (Ef. 5,18).

2. beszéd: A Szent Kehely vétele

Bev.: Idézzük fel az utolsó vacsora jelenetét mondván: „vén a borral telt kelyhet...” (Lásd: Lk 22,20).

1. Az örök élet Kelyhét vegyétek...

2. Az Úr Szent Vérének erejében éljete.

Bef.: Legyen biztató következtetés – a célbajutás szempontjából: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

*

Itt azután igen szépen értékesíthető volna Wagner: Parsifal – Grál legendája!

*

3. beszéd: Az élet keserű italának fogadása

Bev.: Adjunk hangot annak a gondolatnak, hogy az igaz életúton „Getszemáni kert” vagy Golgota út is vár bennünket. Gondoljunk csak Mesterünk szavára: „Ne ürítsem ki a kelyhet, melyet az Atya adott nekem?” (Jn 18,11).

1. Az élet keserűségeit is vállalom.

(Krisztus, a Szent Szűz, a hithű vértanúk...)

2. És így az élet megerősödésén fáradozom.

(Az áldozatos lélekszolgálók...)

Bef.: Emeljük ki összefogva: öröm és szenvedés változata az élet útján kapott serlegek igaz tartalma. – Mindkettő szükséges, hogy harmonikusan fejlődjék az élet.

4. beszéd: Az Úr örök asztalának serlege

Bev.: Színezzük az „örök asztal” terítékét, amelyről ezt mondja a Mester: „Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában” (Mt 26,29). – A tárgyalás jelképpé tévén a mennyei lakoma leírását, ezt fejtegesse:

1. Az Úr Jézus szeretete tölti meg serlegünket.

2. Az Úr Jézus szeretetének hőrpintése teszi izzóan boldoggá életünket.

Bef.: Fogjuk egybe a mondottakat: az Úr földi adományának helyes használata és az isteni kegyelemmel való töltekezés biztosítja számunkra az örök célbafutás boldogságát.

*

III. beszédlánc címe: Az Úr dalnokai

Ez a beszédlánc ismertesse: hogyan zendül hárfán és bűgő hangszeren át az Isten útjait járó életzarándokok lélekda. De előre jelezzük: diadalmas, fájdalmas és Istent magasztaló lehet életdalunk.

1. beszéd: Az Úr dalnokai vagyunk

Bev.: Idézzük **Glattfelder** püspök beszédének kezdő mondatát, amellyel **Ottokár** püspököt kísérté sírjába mondván: „**az Úr dalnoka elzengte utolsó dalát**”. – Tárgyalásban az Írás parancsára hivatkozunk.

1. Csak örvendjete!

„Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

2. Dallal és húrozott hangszeren énekeljete.

„Dicsérjete őt harsonaszóval, dicsérjete őt lanttal, kobozzal. Dicsérjete őt dobbal és körtáncal,

dicséritek őt húrokkal és fuvolával. Dicséritek őt zengő cintányérral. Minden lélek dicsérite az Urat! Alleluja!” (Zsolt. 150,3-6).

Bef.: Emeljük ki, hogy csak az Istent szerető és útját járó ember ajka zendül dalra... A „Venus barlang Bacchus népe” csak durva „hejehujázással” zavarja az emberek életét.

2. beszéd: Dávid népe legyünk

Bev.: Rajzoljuk meg az imádkozva daloló és a frigszekrény előtt táncmozdulattal örvendező király képét.

1. Zengje lelkünk az Úrnak dicséretét.

2. És így kérje égi Atyja kegyelmét.

Bef.: Állapítsuk meg: **ilyen hangokra** – rezonál az ég.

3. beszéd: Jeremiás siralmát is énekeljük

Bev.: Hivatkozzunk arra: bűnök terhe is nehezedik reánk.

1. Ilyenkor törődött legyen lelkünk.

2. És bocsánatért esedezzék énekünk.

Bef.: Állapítsuk meg: a tört lelkek imaénekét meghallja, és meg nem veti az egek Ura.

4. beszéd: Az angyalok karával egyesüljön dalunk

Bev.: A Zsoltáros szövege magyarázandó: „Dicséritek az Urat szent hajlékában, dicséritek őt az ég erős boltozatában” /Zsolt. 150,1/.

1. Angyalok fölé helyeztél minket Uram.

2. Angyalaid karával egyesül dalom.

Bef.: Mondjuk: ez az örök élet szent világának emberien elképzelt jelképe.

*

IV. beszédlánc címe: „Az életöröm Isten terve”

Ez a beszédlánc azt akarja állítani: nem a szenvedés és küzdelem, hanem az öröm és boldogság az embert teremtő égi Atya gondolata. – Ennek hirdetése pedig azért volna fontos, mert igen sok lélek teshertétele ez a tétel: miért teremtett ennyi szenvedésre engem az Isten? – A beszédlánc azután fejtegetése: boldogságra teremtett, boldogságra segít az égi Atya. Még saját hibáid ellenére is!...

1. beszéd: A paradicsom kertje

Bev.: Ismertessük ezt a szép szöveget: „Ültette pedig kezdettől fogva az Úr Isten a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). És tegyük hozzá: „Majd mondá: Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlóságunkra” (1Móz. 1,26).

1. Boldogság-vágy az ember vágyainak vágya.

2. Ez tehát a Teremtő alkotta ember igazi élettartalma.

Bef.: Az „elveszett paradicsom” visszaszerzése a feladat!

2. beszéd: Az „ígéret földje”

Bev.: Fejtegetendő, hogy még a föld is „ígéret földjével” boldogít Isten ajándékaként.

1. Mindnyájunknak szól az isteni ígélet.

2. Mindenki fáradozva valósítja ezt az ígéletet.

Bef.: Ismétljük meg: Isten ígéri, ember valósításra segíti és Isten beváltja az égi ígéletet.

3. beszéd: A lélek-boldogság ligete

Bev.: Ülünk az Úr lábai elé és hallgassuk szavát – „a nyolc boldogságról”. Milyen életképeket említ?

1. A földi boldogságot ígéri – a szelídeknek.

2. Az örök boldogsággal rekompenzálja – a szenvedőket.

Bef.: Uraljunk arra, hogy minden életadatot a boldogság szolgálatába állít az égi Mester. A szelíd élet – földi boldogságot szerez, az áldozatos odaadás – örök életet biztosít.

4. beszéd: Az örök élet is boldogság

Bev.: Ezt a nagyon fontos dogmatikai tételt tegyük a beszéd tengelyévé: **megmarad az ember személyisége.**

1. Tárgyi valónkkal – Isten dicsőségévé válunk.

2. De alanyi személyiségünkkel – Isten boldogságának társaivá leszünk.

Bef.: Így fogható egybe az egész beszédlánc: diadalmas léssen a **boldogságra** teremtő Isten égi terve.

*

V. beszédlánc címe: De donis Ecclesiae (Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **Lucem fidei ferens...**

2. beszéd: **Veritates revelationis praestans...**

3. beszéd: **Vitam sanctificans...**

4. beszéd: **Vitam ad Christum dirigens...**

* * *